

Tematikus tájékoztató

A SZEMÉLYES ADATOK VÉDELME

A személyes adatok védelméhez való jog alapvető jog, amelynek tiszteletben tartása az Európai Unió egyik fontos célkitűzése.

E jogot az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) rögzíti, amelynek 8. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez.

(2) Az ilyen adatokat csak tisztességesen és jóhiszeműen, meghatározott célokra, az érintett személy hozzájárulása alapján vagy valamilyen más, a törvényben rögzített jogos okból lehet kezelni. Mindenkinek joga van ahhoz, hogy a róla gyűjtött adatokat megismerje, és joga van azokat kijavíttatni.

(3) E szabályok tiszteletben tartását független hatóságnak kell ellenőriznie.”

Ezen alapvető jog ezenkívül szorosan kapcsolódik a Charta 7. cikkében szereplő, a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való joghoz.

A személyes adatok védelméhez való jogot az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 16. cikkének (1) bekezdése is megfogalmazza, amely e tekintetben az EK 286. cikket váltotta fel.

Ami a másodlagos jogot illeti, a '90-es évek közepétől az Európai Közösség több eszközt is létrehozott a személyes adatok védelmének biztosítása céljából. Az EK 100A. cikk alapján elfogadott, a személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK irányelv¹ e szempontból a

¹ A 2003. november 20-án egységes szerkezetbe foglalt, 2018. május 25-től hatályon kívül helyezett (lásd: 5. lábjegyzet), a személyes adatok feldolgozása [helyesen: kezelése] vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 1995. L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 5. o.).

terület fő uniós jogi aktusa volt. Az irányelv meghatározta az ezen adatok kezelésének jogszerűségére vonatkozó általános feltételeket és az érintett személyek jogait, valamint többek között független tagállami felügyelő hatóságok létrehozását írta elő.

A 2002/58/EK irányelv² ezután kiegészítette a 95/46 irányelvet a magánélethez való jog védelmére vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizálásával többek között a személyes adatok elektronikus hírközlési ágazatban való kezelése területén.³ Meg kell jegyezni, hogy az uniós jogalkotó ezen irányelv felülvizsgálatát tervezi. E tekintetben a Bizottság 2017. január 10-én ezen irányelvnek a magánéletről és az elektronikus hírközlésről szóló rendelettel való felváltására irányuló javaslatot terjesztett elő.⁴

Ezen túlmenően a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség (korábbi EUSZ 30. és EUSZ 31. cikk) vonatkozásában a 2008/977/IB kerethatározat⁵ (2018 májusáig) a személyes adatok védelmét a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés és a rendőrségi együttműködés területén szabályozta.

2016-ban az Európai Unió megváltoztatta az e területre vonatkozó átfogó jogi keretet. E célból elfogadta az adatvédelemről szóló (EU) 2016/679 rendeletet⁶ (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet), amely hatályon kívül helyezi a 95/46 irányelvet, és amely 2018. május 25-től alkalmazandó, valamint elfogadta az említett adatok büntetőügyekben való védelmét célzó (EU) 2016/680 irányelvet,⁷ amely hatályon kívül helyezi a 2008/977/IB kerethatározatot, és amelyet a tagállamoknak 2018. május 6-ig kellett átültetniük.

Végül a személyes adatoknak az uniós intézmények és szervek általi kezelése keretében történő védelmét először a 45/2001/EK rendelet⁸ biztosította. E rendelet többek között lehetővé tette az európai adatvédelmi biztos tisztségének 2004-ben való létrehozását. 2018-ban az Európai Unió új jogi keretet dolgozott ki e területen, többek között az (EU) 2018/1725 rendelet⁹ elfogadásával,

² A 2009. december 19-én egységes szerkezetbe foglalt, az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról [helyesen: a személyes adatok kezeléséről] és a magánélet védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv („Elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv”) (HL 2002. L 201., 37. o.).

³ A 2002/58 irányelvet módosította a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása, illetve a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatása keretében előállított vagy feldolgozott [helyesen: kezelt] adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. március 15-i 2006/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 105., 54. o.). Ezen irányelvet a Bíróság a 2014. április 8-i Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai (C-293/12 és C-594/12, [EU:C:2014:238](#)) ítéletben érvénytelenné nyilvánította azzal az indokkal, hogy az súlyosan megsértette a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való jogot (lásd: a jelen tájékoztató „A másodlagos uniós jog és a személyes adatok védelméhez való jog összhangja” címet viselő I.1. szakasza).

⁴ Az elektronikus hírközlés során a magánélet tiszteletben tartásáról és a személyes adatok védelméről, valamint a 2002/58/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslat (elektronikus hírközlési adatvédelmi rendelet) COM/2017/010 final – 2017/03 (COD).

⁵ A 2018. május 6-tól hatályon kívül helyezett (lásd: 6. lábjegyzet), a büntetőügyekben folytatott rendőrségi és igazságügyi együttműködés keretében feldolgozott [helyesen: kezelt] személyes adatok védelméről szóló, 2008. november 27-i 2008/977/IB tanácsi kerethatározat (HL 2008. L 350., 60. o.).

⁶ A természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2016. L 119., 1. o.).

⁷ A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a védeljírás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016. L 119., 89. o.).

⁸ A személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása [helyesen: kezelése] tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 2000. december 18-i 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2001. L 8., 1. o.; magyar nyelvű kiadás 13. fejezet, 26. kötet, 102. o.).

⁹ A természetes személyeknek a személyes adatok uniós intézmények, szervek, hivatalok és ügynökségek általi kezelése tekintetében való védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 45/2001/EK rendelet és az 1247/2002/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. október 23-i (EU) 2018/1725 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2018. L 295., 39. o.; helyesbítés: HL 2019. L 290., 42. o.).

amely hatályon kívül helyezi a 45/2001 rendeletet, valamint az 1247/2002/EK határozatot¹⁰, és amely 2018. december 11-től alkalmazandó. A személyes adatoknak az Unió egészében való védelmére irányuló következetes megközelítés érdekében az említett új rendeletnek az a célja, hogy az e területre vonatkozó szabályokat a lehető legteljesebb mértékben az általános adatvédelmi rendelet által kialakított rendszerhez igazítsa.

---

¹⁰ Az európai adatvédelmi biztos feladatainak ellátására vonatkozó szabályokról és általános feltételekről szóló, 2002. július 1-jei 1247/2002/EK európai parlamenti, tanácsi és bizottsági határozat (HL 2002. L 183., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 43. o.).

TARTALOMJEGYZÉK

I. A SZEMÉLYES ADATOK VÉDELMEHEZ VALÓ, AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI CHARTÁJÁBAN ELISMERT JOG	5
1. A másodlagos uniós jog és a személyes adatok védelméhez való jog összhangja	5
2. A személyes adatok védelméhez való jognak az uniós jog végrehajtása során való tiszteletben tartása	9
II. A SZEMÉLYES ADATOKNAK A TÁRGYRA VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS SZABÁLYOZÁS ÉRTELMÉBEN VETT KEZELÉSE	11
1. A személyes adatoknak a 95/46 irányelv hatálya alól kizárt kezelési műveletei	11
2. A „személyes adatok” fogalma	13
3. A „személyes adatok kezelésének” fogalma	15
4. A „személyes adat-nyilvántartó rendszer” fogalma	20
5. A „személyes adatok kezelőjének” fogalma	21
6. A személyes adatok kezelése jogszerűségének feltételei	24
III. A SZEMÉLYES ADATOKNAK A 2002/58 IRÁNYELV ÉRTELMÉBEN VETT KEZELÉSE	33
IV. SZEMÉLYES ADATOK HARMADIK ORSZÁGOKBA VALÓ TOVÁBBÍTÁSA	40
V. A SZEMÉLYES ADATOK INTERNETEN VALÓ VÉDELME	48
1. A személyes adatok kezelése elleni tiltakozáshoz való jog („az elfeledtetéshez való jog”)	48
2. A személyes adatok kezelése és a szellemi tulajdon-jogok	49
3. A személyes adatokra mutató linkek törlése	53
4. Valamely internetes oldal felhasználójának az információk cookie-k segítségével történő tárolásához való hozzájárulása	57
VI. NEMZETI FELÜGYELŐ HATÓSÁGOK	58
1. A függetlenség követelményének terjedelme	58
2. Az alkalmazandó jog és a joghatósággal rendelkező felügyelő hatóság meghatározása	61
3. A nemzeti felügyelő hatóságok hatáskörei	62
VII. AZ EURÓPAI SZABÁLYOZÁS TERÜLETI HATÁLYA	67
VIII. AZ EURÓPAI UNIÓS INTÉZMÉNYEK DOKUMENTUMAIHOZ VALÓ NYILVÁNOS HOZZÁFÉRÉS JOGA ÉS A SZEMÉLYES ADATOK VÉDELME	67

I. A személyes adatok védelméhez való, az Európai Unió Alapjogi Chartájában elismert jog

1. A másodlagos uniós jog és a személyes adatok védelméhez való jog összhangja

[A 2010. november 9-i Volker und Markus Schecke és Eifert ítélet \(nagytanács\) \(C-92/09 és C-93/09, EU:C:2010:662\)¹¹](#)

Ebben az ügyben az alapeljárás mezőgazdasági termelők és a Land Hessen között annak tárgyában volt folyamatban, hogy a Bundesanstalt für Landwirtschaft und Ernährung (szövetségi mezőgazdasági és élelmezésügyi hivatal) internetes oldalán e termelőkre, mint az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) kedvezményezettjeire vonatkozó személyes adatokat tették közzé. Az említett termelők ellenezték e közzétételt, különösen arra hivatkozva, hogy azt nem igazolta nyomós közérdek. A Land Hessen pedig úgy vélte, hogy az említett adatok közzététele az 1290/2005/EK rendeletből¹² és a 295/2008/EK rendeletből¹³ következett, amelyek a közös agrárpolitika finanszírozását szabályozzák, valamint az EMGA és az EMVA természetes személy kedvezményezettjeire vonatkozó információk közzétételét írják elő.

E körülmények között a Verwaltungsgericht Wiesbaden (wiesbadeni közigazgatási bíróság, Németország) több kérdést terjesztett a Bíróság elé az 1290/2005 rendelet egyes rendelkezéseinek és a 259/2008 rendeletnek az érvényességével kapcsolatban, amely rendeletek előírják az ilyen információknak a nyilvánosság számára – különösen a nemzeti hivatalok által üzemeltetett internetes oldalakon keresztül – történő rendelkezésre bocsátását.

A Bíróság – a személyes adatok védelméhez való, a Chartában elismert jog, valamint az európai alapok területén az átláthatóságra vonatkozó kötelezettség közötti megfelelés kapcsán – megállapította, hogy az alapok kedvezményezettjeire és az általuk kapott támogatásokra vonatkozó név szerinti adatok internetes oldalon való közzététele – az ezen oldalhoz harmadik személyek számára való szabad hozzáférhetőség miatt – az érintett kedvezményezetteknek a magánéletük tiszteletben tartásához és különösen a személyes adataik védelméhez való joga megsértésének minősül (56–64. pont).

Ahhoz, hogy valamely ehhez hasonló jogsérelem igazolható legyen, azt törvénynek kell előírnia, tiszteletben kell tartania az említett jogok lényeges tartalmát, továbbá – az arányosság elve alapján – annak elengedhetetlennek kell lennie, és ténylegesen az Unió által elismert általános

¹¹ Ezt az ítéletet a 2010. évi Éves jelentés ismerteti (11. o.).

¹² A közös agrárpolitika finanszírozásáról, irányításáról és monitoringjáról szóló, 2013. december 17-i 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2013. L 347., 549. o.; helyesbítések: HL 2016. L 130., 7. o., HL 2017. L 327., 83. o.) hatályon kívül helyezett, a közös agrárpolitika finanszírozásáról szóló, 2005. június 21-i 1290/2005/EK tanácsi rendelet (HL 2005. L 209., 1. o.).

¹³ Az 1306/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a kifizető ügynökségek és más szervek, a pénzgazdálkodás, a számlaelszámolás, az ellenőrzési szabályok, a biztosítékok és az átláthatóság tekintetében történő alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2014. augusztus 6-i 908/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelettel (HL 2014. L 255., 59. o.; helyesbítés: HL 2015. L 114., 25. o.) hatályon kívül helyezett, az 1290/2005/EK tanácsi rendeletnek az EMGA-ból és az EMVA-ból származó pénzeszközök kedvezményezettjeire vonatkozó információk nyilvánosságra hozatalának tekintetében történő alkalmazása részletes szabályainak megállapításáról szóló, 2008. március 18-i 259/2008/EK bizottsági rendelet (HL 2008. L 76., 28. o.).

érdekű célkitűzéseket kell szolgálnia, az e jogoktól való eltéréseknek és az azokkal kapcsolatos korlátozásoknak pedig a feltétlenül szükséges mérték határain belül kell maradniuk (65. pont). Ezzel összefüggésben a Bíróság úgy vélte, hogy igaz ugyan, hogy a demokratikus társadalomban az adófizetőknek joguk van a közpénzek felhasználására vonatkozó információk megismeréséhez, a Tanácsnak és a Bizottságnak azonban el kellett volna végeznie a szóban forgó érdekek súlyának kiegyensúlyozott mérlegelését, amihez viszont az kellett volna, hogy a megtámadott rendelkezések elfogadása előtt megvizsgálják, hogy az adatok tagállamonként egységes internetes oldalon történő közzététele nem lépi-e túl az elérni kívánt jogos célok megvalósításához szükséges mértéket (77., 79., 85. és 86. pont).

A Bíróság tehát az 1290/2005 rendelet bizonyos rendelkezéseit, a 259/2008 rendeletet pedig teljes egészében érvénytelennek nyilvánította annyiban, amennyiben az EMGA-ból és az EMVA-ból nyújtott támogatások természetes személy kedvezményezettjeit illetően e rendelkezések előírják, hogy megfelelő szempontok – mint például a részükre nyújtott támogatások időtartama, gyakorisága vagy típusa, illetve nagysága – alapján történő különbségtétel nélkül, valamennyi kedvezményezettre vonatkozóan közzé kell tenni a személyes adataikat (92. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja). A Bíróság azonban nem kérdőjelezte meg az ilyen támogatások kedvezményezettjeit tartalmazó listák olyan közzétételenek joghatásait, amelyre a nemzeti hatóságok által az ítélet kihirdetését megelőzően került sor (94. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

[A 2013. október 17-i Schwarz ítélet \(C-291/12, EU:C:2013:670\)](#)

M. Schwarz útlevél kiállítását kérte Bochum várostól (Németország), megtagadta ugyanakkor, hogy ez alkalommal ujjlenyomatot vegyenek tőle. Miután a város elutasította kérelmét, M. Schwarz keresetet indított a Verwaltungsgericht Gelsenkirchen (gelsenkircheni közigazgatási bíróság, Németország) előtt, hogy az rendelje el, hogy e város ujjlenyomat vétele nélkül állítson ki számára útlevelet. E bíróság előtt M. Schwarz vitatta az útlevelet kérelmező személyek ujjlenyomatai vételének kötelezettségét bevezető 2252/2004/EK rendelet¹⁴ érvényességét, többek között azzal érvelve, hogy ez a rendelet sérti a személyes adatok védelméhez való jogot és a magánélet tiszteletben tartásához való jogot.

E körülményekre tekintettel a Verwaltungsgericht Gelsenkirchen azt a kérdést terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából, hogy különösen a Chartára tekintettel érvényes-e az említett rendelet, amennyiben az útlevelet kérelmező személyt kötelezi arra, hogy ujjlenyomatot adjon, és előírja annak útlevélben való megőrzését.

A Bíróság igenlő választ adott, és megállapította, hogy bár az ujjlenyomatoknak a 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése által szabályozott, nemzeti hatóságok általi levétele és megőrzése a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő jogok megsértését képezi, e sérelmet az útlevelek család felhasználással szembeni védelmére irányuló cél igazolja.

---

¹⁴ A 2009. május 6-i 444/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2009. L 142., 1. o.; helyesbítés: HL 2009. L 188., 127. o.) módosított, a tagállamok által kiállított útlevelek és úti okmányok biztonsági jellemzőire és biometrikus elemeire vonatkozó előírásokról szóló, 2004. december 13-i 2252/2004/EK tanácsi rendelet (HL 2004. L 385., 1. o.).

Először is, az ilyen, a törvény által előírt korlátozás az Unió által elismert általános érdekű célkitűzés elérésére irányul, mivel különösen arra törekszik, hogy megakadályozza személyeknek az Unió területére való jogellenes belépését (35–38. pont). Ezen túlmenően az ujjlenyomatvételezés és az ujjlenyomatok megőrzése alkalmas e célok megvalósítására. Egyrészt ugyanis a személyazonosság ujjlenyomatokkal történő vizsgálatának módszere nem teljesen megbízható, jelentős mértékben csökkenti azonban a jogosulatlan személyek beengedésének kockázatát. Másrészt az útlevelel birtokosa ujjlenyomatai e dokumentumban szereplő adatokkal való egyezőségének hiánya nem jelenti azt, hogy az érintett személy esetében automatikusan megtagadják az Unió területére való belépést, az egyezés hiányának ugyanis egyetlen következménye, hogy az említett személy személyazonosságának végleges megállapítására irányuló mélyreható ellenőrzést eredményez (42–45. pont).

Végül, ami az ilyen adatkezelés szükségszerű jellegét illeti, a Bíróság nem szerzett tudomást eléggé hatékony intézkedések meglétéről, amelyek ugyanakkor az ujjlenyomatokon alapuló módszernél kevésbé sértenék a Charta 7. és 8. cikkében elismert jogokat (53. pont). A 2252/2004 rendelet 1. cikkének (2) bekezdése nem jár a levett ujjlenyomatok olyan kezelésével, amely túlmenne a kitűzött cél eléréséhez szükséges mértéken. Az említett rendelet ugyanis kifejezetten pontosítja, hogy az ujjlenyomatok kizárólag az okmány valódiságának, valamint birtokosa személyazonosságának ellenőrzése céljából használhatók fel. Ezen túlmenően a rendelet 1. cikkének (2) bekezdése védelmet biztosít az ujjlenyomatokat tartalmazó adatok fel nem jogosított személyek általi leolvasásának kockázatával szemben, és az ujjlenyomatok megőrzését csupán maga az útlevelel tekintetében írja elő, amely továbbra is jogosultjának kizárólagos birtokában marad (54–57., 60. és 63. pont).

[A 2014. április 8-i Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai ítélet \(nagytanács\) \(C-293/12. és C-594/12. sz. egyesített ügyek, EU:C:2014:238\)¹⁵](#)

Ez az ítélet az adatok megőrzéséről szóló 2006/24/EK irányelv érvényességének a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető jog tekintetében történő értékelésére vonatkozó kérelmeken alapul, amelyek ír és osztrák bíróságok előtti nemzeti jogviták keretében merültek fel. A C-293/12. sz. ügyben a High Courtnak (felsőbb bíróság, Írország) a Digital Rights társaság és az ír hatóságok közötti, az elektronikus hírközléssel kapcsolatos adatok megőrzésére vonatkozó nemzeti intézkedések jogszerűsége tárgyában folyamatban lévő jogvitát kellett eldöntenie. A C-594/12. sz. ügyben a Verfassungsgerichtshofhoz (alkotmánybíróság, Ausztria) a 2006/24 irányelvet az osztrák jogba átültető nemzeti rendelkezés megsemmisítése iránt több alkotmányjogi panaszt nyújtottak be.

Előzetes döntéshozatal iránti kérelmükkel az ír és az osztrák bíróság a Bíróságot a 2006/24 irányelvnek a Charta 7., 8. és 11. cikkére tekintettel való érvényességéről kérdezték. Konkrétan az említett bíróságok azt a kérdést tették fel a Bíróságnak, hogy az ezen irányelv alapján a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtóit vagy a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatóit terhelő azon kötelezettség, hogy valamely személy magánéletére és közléseire vonatkozó adatokat bizonyos időtartamig megőrizzenek, és azokhoz hozzáférést biztosítsanak az illetékes nemzeti hatóságoknak, indokolatlan beavatkozást valósít-e meg az

---

¹⁵ Ezt az ítéletet a 2014. évi Éves jelentés ismerteti (60. o.).

említett alapvető jogokba. Az érintett adattípusok különösen a közlés forrásának és címzettjének megtalálásához és azonosításához, valamely közlés napjának, időpontjának, időtartamának és típusának meghatározásához, a felhasználók kommunikációs berendezésének azonosításához, valamint a mobil kommunikációs eszköz helyének megállapításához szükséges adatok, amelyek között szerepel többek között az előfizető vagy nyilvántartott felhasználó neve és címe, a hívó telefonszáma és a hívott szám, valamint internetes szolgáltatások esetében az IP-cím. Ezen adatok lehetővé teszik többek között annak megismerését, hogy valamely előfizető vagy nyilvántartott felhasználó mely személlyel és milyen eszköz segítségével közölt valamit, továbbá a közlés idejének és annak a helynek a meghatározását, ahonnan a közlésre sor került. Ezenkívül lehetővé teszik az előfizető vagy nyilvántartott felhasználó bizonyos személyekkel egy adott időszakon belül folytatott közlései gyakoriságának megismerését is.

A Bíróság először is kimondta, hogy a 2006/24 irányelv rendelkezései – azáltal, hogy e szolgáltatók számára ilyen kötelezettségeket írnak elő – különösen súlyos beavatkozást jelentenek a Charta 7., illetve 8. cikkében kimondott, a magánélet tiszteletben tartásához, illetve a személyes adatok védelméhez való alapvető jogok betartásába. Ezzel összefüggésben a Bíróság megállapította, hogy ez a beavatkozás igazolható olyan közérdekű célkitűzéssel, mint a szervezett bűnözés elleni küzdelem. E tekintetben a Bíróság először is megállapította, hogy az irányelv által előírt adatmegőrzés a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető jog lényeges tartalmát sem sérti, mivel nem teszi lehetővé magának az elektronikus közlések tartalmának a megismerését, és előírja, hogy a szolgáltatások nyújtóinak vagy a hálózatok szolgáltatóinak tiszteletben kell tartaniuk bizonyos adatvédelmi és -biztonsági elveket. Másodszor a Bíróság rámutatott, hogy az adatok a célból való megőrzése, hogy azokat esetlegesen az illetékes nemzeti hatóságoknak továbbítsák, ténylegesen közérdekű célt, nevezetesen a súlyos bűncselekmények elleni küzdelmet, és ily módon végső soron a közbiztonságot szolgálja (38–44. pont).

Mindazonáltal a Bíróság megállapította, hogy az adatmegőrzésről szóló irányelv elfogadásával az uniós jogalkotó meghaladta azokat a korlátokat, amelyeket az arányosság elvének tiszteletben tartása megkövetel. A Bíróság következőképpen érvénytelennek nyilvánította az irányelvet, mivel úgy ítélte meg, hogy az széles körben és különösen súlyosan beavatkozik a benne foglalt alapvető jogokba, és e beavatkozás nincs kellően körülhatárolva annak biztosítása érdekében, hogy e beavatkozás a feltétlenül szükséges mértékre korlátozódjon (65. pont). A 2006/24 irányelv ugyanis általános jelleggel vonatkozott valamennyi személyre és valamennyi elektronikus hírközlési eszközre, valamint az adatforgalommal kapcsolatos adatok összességére, anélkül hogy a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem célja alapján bármilyen megkülönböztetést, korlátozást vagy kivételt alkalmazott volna (57–59. pont). Az irányelv nem tartalmazott egyébiránt olyan objektív szempontokat, amelyek biztosítanák, hogy az illetékes nemzeti hatóságok az adatokhoz kizárólag az ilyen beavatkozás igazolásához kellően súlyosnak tekinthető bűncselekményekhez kapcsolódó megelőzési, felderítési és bűnüldözési célokból férjenek hozzá és azokat ilyen célokra használják fel, továbbá az ilyen hozzáférés, illetve az ilyen használat anyagi jogi és eljárásjogi feltételeit sem tartalmazta (60–62. pont). Végül az adatok megőrzésének időtartamát illetően az irányelv előírta, hogy azokat legalább hat hónapig kell megőrizni, anélkül hogy bármilyen különbséget tett volna az adatkategóriák között az érintett személyek szerint vagy az adatoknak a követett cél szempontjából való esetleges hasznossága alapján (63. és 64. pont).

A Charta 8. cikkének (3) bekezdéséből eredő követelményeket illetően egyébként a Bíróság megállapította, hogy a 2006/24 irányelv nem írt elő elegendő biztosítékokat, amelyek lehetővé tették az adatoknak a visszaélések veszélyeivel, valamint az ezen adatokat érintő minden jogellenes hozzáféréssel és felhasználással szembeni hatékony védelme biztosítását, és hogy ezen irányelv az adatoknak az Unió területén való megőrzését sem írta elő.

Következésképpen az említett irányelv nem biztosította teljes mértékben a védelem és a biztonság követelményeinek tiszteletben tartása tekintetében a független hatóság által gyakorolt felügyeletet, ahogyan azt a Charta kifejezetten megköveteli (66–68. pont).

2. A személyes adatok védelméhez való jognak az uniós jog végrehajtása során való tiszteletben tartása

[A 2016. december 21-i Tele2 Sverige ítélet \(nagytanács\) \(C-203/15. és C-698/15. sz. egyesített ügyek, EU:C:2016:970\)¹⁶](#)

A 2006/24 irányelv érvénytelenségét kimondó Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai ítéletet (lásd fentebb) követően a Bíróságnak két olyan ügyet kellett elbírálnia, amelyek tárgya a Svédországban és az Egyesült Királyságban az elektronikus hírközlési szolgáltatók számára előírt, az ilyen közlésekre vonatkozó adatok megőrzésére irányuló általános kötelezettség volt, amely megőrzést az érvénytelennek nyilvánított irányelv írta elő.

A Digital Rights Ireland és Seitlinger és társai ítélet kihirdetésének másnapján a Tele2 Sverige távközlési szolgáltató tájékoztatta a svéd posta- és telekommunikációs felügyeleti hatóságot azon döntéséről, hogy beszünteti az adatok megőrzését, és azon szándékáról, hogy törli a már elmentett adatokat (C-203/15. sz. ügy). A svéd jog ugyanis kivétel nélkül kötelezte az elektronikus hírközlési szolgáltatókat minden elektronikus hírközlési eszköz tekintetében valamennyi előfizető és nyilvántartott felhasználó összes forgalmi és helymeghatározó adatának szisztematikus és folyamatos megőrzésére. A C-698/15. sz. ügyben három személy indított keresetet a brit adatmegőrzési rendszerrel szemben, amely feljogosította a belügyminisztert a nyilvános távközlési szolgáltatók arra való kötelezésére, hogy a közlésekre vonatkozó minden adatot legfeljebb tizenkét hónapig megőrizzenek, ám e közlések tartalmának megőrzése nem volt megengedett.

A Kammarrätten i Stockholm (közigazgatási fellebbviteli bíróság, Stockholm, Svédország) és a Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (fellebbviteli bíróság [Anglia és Wales] [polgári kollégium]), Egyesült Királyság) azzal fordult a Bírósághoz, hogy értelmezze az ún. elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv, a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdését, amely lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy bizonyos kivételeket vezessenek be az ezen irányelvben megállapított, az elektronikus hírközlések és a kapcsolódó forgalmi adatok titkosságának biztosítására vonatkozó kötelezettségek vonatkozásában.

---

¹⁶ Ezt az ítéletet a 2016. évi Éves jelentés ismerteti (62. o.).

Ítéletében a Bíróság először is kimondta, hogy a 2002/58 irányelv 15. cikkének – a Charta 7., 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – (1) bekezdésével ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, mint a svédországi, amely a bűnözés elleni küzdelem céljából minden elektronikus hírközlési berendezés tekintetében valamennyi előfizető és nyilvántartott felhasználó összes forgalmi és helymeghatározó adatának általános és különbségtétel nélküli megőrzését írja elő. A Bíróság szerint az ilyen szabályozás túllép a feltétlenül szükséges mérték korlátain, és egy demokratikus társadalomban nem tekinthető igazoltnak, amint azt az említett 15. cikknek a Charta fent hivatkozott cikkeivel összefüggésben értelmezett (1) bekezdése megköveteli (99–105., 107. és 112. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

Ugyanezen – a Charta említett cikkeivel összefüggésben értelmezett – rendelkezéssel szintén ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely anélkül szabályozza a forgalmi és helymeghatározó adatok védelmét és biztonságát, különösen az illetékes nemzeti hatóságoknak a megőrzött adatokhoz való hozzáférését, hogy a bűnözés elleni küzdelem keretében történő e hozzáférést kizárólag a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem céljára korlátozná, és bíróság vagy független közigazgatási szerv előzetes felülvizsgálatához kötné, továbbá megkövetelné, hogy a szóban forgó adatokat az Unió területén őrizzék (118–122. és 125. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

A Bíróság mindazonáltal megállapította, hogy a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdésével nem ellentétes az olyan szabályozás, amely megelőző jelleggel lehetővé teszi az ilyen jellegű adatok célzott megőrzését a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem céljából, azzal a feltétellel, hogy az adatok megőrzése – a megőrzendő adatok kategóriái, az érintett hírközlési eszközök, az érintett személyek és a megőrzés időtartama tekintetében – a feltétlenül szükséges mértékre korlátozódik. E követelmények teljesítése érdekében e nemzeti szabályozásnak először is egyértelmű és pontos szabályokat kell tartalmaznia, lehetővé téve az adatoknak a visszaélések veszélyeivel szembeni hatékony védelmét. Különösen meg kell jelölnie, hogy az adatok megőrzésére vonatkozó intézkedés milyen körülmények esetén és milyen feltételekkel fogadható el megelőző jelleggel, ezáltal biztosítva, hogy ezen intézkedés a feltétlenül szükséges mértékre korlátozódjék. Másodsor, azon anyagi jogi feltételeket illetően, amelyeknek a nemzeti szabályozásnak kell megfelelnie annak biztosítása céljából, hogy e szabályozás a feltétlenül szükséges mértékre korlátozódjék, az adatmegőrzésnek mindig objektív, a megőrzendő adatok és a kitűzött cél között kapcsolatot mutató kritériumoknak kell megfelelnie. Konkrétan, az ilyen feltételeknek a gyakorlatban hatékonyan korlátozniuk kell az intézkedés terjedelmét, és ennél fogva az érintett személyi kört. Ami e korlátozást illeti, a nemzeti szabályozásnak olyan objektív tényezőkn kell alapulnia, amelyek lehetővé teszik, hogy az olyan személyi körre irányuljon, amelynek adatai alkalmasak a súlyos bűncselekményekkel fennálló – legalábbis közvetett – kapcsolat felállítására, a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem valamilyen módon történő elősegítésére, vagy a közbiztonságot fenyegető súlyos veszély megelőzésére (108–111. pont).

II. A személyes adatoknak a tárgyra vonatkozó általános szabályozás értelmében vett kezelése

1. A személyes adatoknak a 95/46 irányelv hatálya alól kizárt kezelési műveletei

[A 2006. május 30-i Parlament kontra Tanács ítélet \(nagytanács\) \(C-317/04 és C-318/04, EU:C:2006:346\)](#)

Az Egyesült Államok a 2001. szeptember 11-i terrortámadásokat követően olyan jogszabályt fogadott el, amely az Egyesült Államok területére, területéről vagy területén keresztül járatot indító légi utasszállítókat arra kötelezi, hogy az Egyesült Államok hatóságainak elektronikus hozzáférést biztosítsanak helyfoglalási és indulásellenőrzési rendszereikben a „Passanger Name Records”-nak (PNR) nevezett adatokhoz.

A Bizottság, mivel úgy ítélte meg, hogy e rendelkezések összeütközésbe kerülhetnek az európai és tagállami adatvédelmi szabályozással, tárgyalásokat kezdett az Egyesült Államok hatóságaival. A tárgyalások végén a Bizottság 2004. május 14-én elfogadta a 2004/535/EK határozatot,¹⁷ amely megállapítja, hogy az Egyesült Államok Vámügyi és Határvédelmi Irodája (United States Bureau of Customs and Border Protection, a továbbiakban: CBP) a Közösség részéről továbbított PNR-adatok megfelelő védelmi szintjét biztosítja (a továbbiakban: megfeleléségi határozat). Ezt követően a Tanács 2004. május 17-én elfogadta az Európai Unió és az Egyesült Államok közötti, a PNR adatoknak az uniós tagállamok területén letelepedett légi szállítók általi kezeléséről és a CBP-nek történő továbbításáról szóló megállapodás megkötését jóváhagyó 2004/496/EK határozatot.¹⁸

Az Európai Parlament arra kérte a Bíróságot, hogy semmisítse meg a fent említett két határozatot, többek között arra hivatkozva, hogy a megfeleléségi határozatot *ultra vires* fogadták el, az EK 95. cikk (jelenleg EUMSZ 114. cikk) nem képezett megfelelő jogalapot a megállapodás megkötését jóváhagyó határozathoz, és mindkét esetben alapvető jogokat sértettek.

Ami a megfeleléségi határozatot illeti, a Bíróság mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy a Bizottság az 95/46 irányelv alapján érvényesen elfogadhatta-e a határozatát. Ezzel összefüggésben megállapította, hogy a megfeleléségi határozatból kitűnik, a PNR-adatok CBP részére történő továbbítása a közbiztonsággal és a büntetőjog területén végzett állami tevékenységekkel kapcsolatos adatkezelésnek minősül. A Bíróság szerint bár a PNR-adatokat eredetileg a légitársaságok gyűjtötték az uniós jog hatálya alá tartozó tevékenységük végzése – azaz szolgáltatás igénybevételére jogosító repülőjegy eladása – során, a megfeleléségi határozatban figyelembe vett adatkezelés egészen más jellegű volt. E határozat ugyanis nem a

¹⁷ Az Egyesült Államok Vámügyi és Határvédelmi Irodája rendelkezésére bocsátott, a légi utasok utas-nyilvántartási adatállományában tárolt személyes adatok megfelelő védelméről szóló, 2004. május 14-i 2004/535/EK bizottsági határozat (HL 2004. L 235., 11. o.).

¹⁸ Az Európai Unió és az Egyesült Államok közötti, a PNR adatoknak a légi szállítók általi feldolgozásáról [helyesen: kezeléséről] és az Egyesült Államok Belbiztonsági Minisztériuma Vámügyi és Határvédelmi Irodájának történő továbbításáról szóló megállapodás megkötéséről szóló, 2004. május 17-i 2004/496/EK tanácsi határozat (HL 2004. L 183., 83. o.; helyesbítés: HL 2005. L 255., 168. o.).

szolgáltatás nyújtásához szükséges adatkezelést, hanem a közbiztonság fenntartása és a bűnüldözés érdekében szükségesnek tartott adatkezelést szabályozta (56. és 57. pont).

E tekintetben a Bíróság rámutatott, hogy az a tény, hogy a PNR-adatokat magánjog hatálya alá tartozó gazdasági szereplők kereskedelmi célból gyűjtötték, és harmadik államba történő továbbításukat e gazdasági szereplők szervezték meg, nem zárja ki azt, hogy ezen adattovábbítás olyan adatkezelésnek tekintendő, mint amely nem tartozik az irányelv hatálya alá. Ezen adattovábbítás háttere ugyanis közhatalmi jellegű és közbiztonsági célú volt. Ebből következően a Bíróság megállapította, hogy a megfelelőségi határozat nem tartozott az irányelv hatálya alá, mivel a személyes adatok olyan kezelésére vonatkozott, amely nem tartozik az irányelv hatálya alá. A Bíróság ezért megsemmisítette e megfelelőségi határozatot (58. és 59. pont).

Ami a tanácsi határozatot illeti, a Bíróság kimondta, hogy az EK 95. cikk a 95/46 irányelv 25. cikkével összefüggésben nem alapozhatja meg a Közösség hatáskörét a szóban forgó megállapodás Egyesült Államokkal való megkötésére. E megállapodás ugyanis ugyanazon adattovábbításról, és így ugyanazon – az irányelv hatálya alól kizárt – adatkezelésről szólt, mint amiről a megfelelőségi határozat. Következésképpen a Bíróság megsemmisítette a megállapodást megkötését jóváhagyó tanácsi határozatot (67–69. pont).

[A 2014. december 11-i Ryneš ítélet \(C-212/13, EU:C:2014:2428\)](#)

Ismételt támadásokra válaszul F. Ryneš kamerát szerelt fel a családi házára. A háza ellen intézett újabb támadást követően az említett kamera felvételei lehetővé tették két gyanúsított azonosítását, akikkel szemben büntetőeljárás indult. Miután az egyik gyanúsított a kamera által rögzített adatok kezelésének jogszerűségét a cseh személyesadat-védelmi hivatal előtt vitatta, ez utóbbi megállapította, hogy F. Ryneš megsértette a személyes adatok védelmével kapcsolatos szabályokat, és bírságot szabott ki vele szemben.

Az F. Ryneš által a hivatal határozatát helybenhagyó Městský soud v Praze (prágai városi bíróság, Cseh Köztársaság) határozatával szemben benyújtott fellebbezést elbíráló Nejvyšší správní soud (legfelsőbb közigazgatási bíróság) azt a kérdést tette fel a Bíróságnak, hogy az F. Ryneš által életének, testi épségének és tulajdonának védelme céljából készített felvételek a 95/46 irányelv hatálya alá nem tartozó adatkezelésnek minősültek-e abból kifolyólag, hogy e felvételt természetes személy az említett irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése értelmében véve kizárólag személyes, illetve otthoni tevékenységek gyakorlása céljából készítette.

A Bíróság kimondta, hogy az olyan kamerarendszer működtetése, amely személyekről készített videófelvételt adatrögzítő eszközön – például merevlemezen – tárol végtelenített formában, és amelyet egy természetes személy azért szerelt fel a családi házára, hogy megvédje a háztulajdonosok tulajdonát, testi épségét és életét, a kamerarendszerrel végzett megfigyelés pedig közterületre is kiterjed, nem minősül olyan adatkezelésnek, amelyet kizárólag személyes, illetve otthoni tevékenységek gyakorlása céljából végeznek (35. pont, valamint a rendelkező rész).

E tekintetben emlékeztetett arra, hogy a magánélethez fűződő, a Charta 7. cikkében biztosított alapvető jog védelme megköveteli, hogy a személyes adatok védelme alóli kivételek és e védelem korlátozásai a feltétlenül szükséges határokon belül maradjanak. Mivel a 95/46 irányelvnek az

alapvető szabadságok és különösen a magánélet tiszteletben tartásához való jog megsértésére alkalmas személyesadat-kezelést szabályozó rendelkezéseit szükségszerűen az említett Chartában foglalt alapvető jogok fényében kell értelmezni, az ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdésében foglalt kivételt szigorúan kell értelmezni (27–29. pont). Ezenkívül e rendelkezésnek maga a szövege a „kizárólag” személyes, illetve otthoni tevékenységek gyakorlása céljából végzett adatkezelést vonja ki a 95/46 irányelv alkalmazása alól. Márpedig, mivel a videókamerás megfigyelés ugyan csak részben, de közterületre is kiterjed, és így a kamerás megfigyelőrendszerrel adatkezelést végző személy magánszféráján kívülre irányul, nem tekinthető az említett rendelkezés értelmében kizárólag „személyes, illetve otthoni” tevékenységnek (30., 31. és 33. pont).

2. A „személyes adatok” fogalma

[A 2016. október 19-i Breyer ítélet \(C-582/14, EU:C:2016:779\)¹⁹](#)

P. Beyer a német polgári bíróságok előtt keresetet indított annak érdekében, hogy tiltsák meg a Németországi Szövetségi Köztársaság számára, hogy a német szövetségi intézmények internetes oldalai felkeresésével összefüggésben továbbított informatikai adatokat az egyes használatok befejezését követően tárolja, vagy harmadik személyekkel tároltassa. A támadásokkal szembeni védekezés és a „kalózzokkal” szembeni büntetőeljárás lefolytatásának lehetővé tétele érdekében a német szövetségi intézmények elektronikus médiaszolgáltatója ugyanis egy „dinamikus” IP-címben – olyan IP-cím, amely minden egyes újabb internetcsatlakozás esetében változik –, valamint az oldal felkeresésének dátumában és időpontjában álló adatokat rögzítette. A statikus IP-címektől eltérően a dinamikus IP-címek *a priori* nem tették lehetővé kapcsolat kialakítását a nyilvánosság számára hozzáférhető fájlok révén az adott számítógép és az internet-hozzáférést nyújtó szolgáltató által használt hálózatra történő tényleges kapcsolódás között. A rögzített adatok önmagukban nem tették lehetővé az elektronikus médiaszolgáltató számára, hogy azonosítsa a felhasználót. Ellenben olyan további adatok álltak maga az internet-hozzáférést nyújtó szolgáltató rendelkezésére, amelyek ezen IP-címmel kombinálva lehetővé tették az említett felhasználó azonosítását.

Ebben az összefüggésben a felülvizsgálati kérelmet elbíráló Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) azt a kérdést tette fel a Bíróságnak, hogy az elektronikus médiaszolgáltató által az internetes honlapjának felkeresésével összefüggésben tárolt IP-cím a szolgáltató számára személyes adatot képez-e.

A Bíróság először is megállapította, hogy ahhoz, hogy valamely adatot a 95/46 irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében vett „személyes adatnak” lehessen minősíteni, nem követelmény, hogy az érintett személy azonosítását lehetővé tévő minden adat egy személy kezében legyen. Az a tény, hogy az internetes honlap felhasználója azonosításához szükséges további adatokkal nem az elektronikus médiaszolgáltató, hanem e felhasználó internet-hozzáférést nyújtó szolgáltatója rendelkezik, nem zárhatja ki így azt, hogy az elektronikus médiaszolgáltató által rögzített dinamikus IP-címek a 95/46 irányelv 2. cikkének a) pontja szerinti személyes adatoknak minősülnek (43. és 44. pont).

---

¹⁹ Ezt az ítéletet a 2016. évi Éves jelentés ismerteti (61. o.).

A Bíróság ezért kimondta, hogy az elektronikus médiaszolgáltató által a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tett internetes honlap valamely személy által történő felkeresésekor az e szolgáltató által rögzített dinamikus IP-cím az említett szolgáltató tekintetében a 95/46 irányelv 2. cikkének a) pontja szerinti személyes adatnak minősül, amennyiben jogszerű eszközök állnak a rendelkezésére az érintett személynek az e személy internet-hozzáférést nyújtó szolgáltatójának rendelkezésére álló további adatok révén történő azonosításához (49. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

[A 2017. december 20-i Nowak ítélet \(C-434/16, ECLI:EU:C:2017:994\)](#)

P. Nowak könyvelő gyakornok nem teljesítette az írországi könyvvizsgáló-adótanácsadói szakmai szervezet által szervezett vizsgát. Az adatvédelmi törvény 4. cikke alapján kérelmet nyújtott be a könyvvizsgáló-adótanácsadói szakmai szervezet birtokában lévő, őt érintő személyes adatok összességéhez való hozzáférés iránt. E szervezet bizonyos dokumentumokat megküldött P. Nowaknak, vizsgadolgozatának megküldését azonban megtagadta azon az alapon, hogy az nem tartalmaz az adatvédelmi törvény értelmében vett, rá vonatkozó személyes adatokat.

Miután ugyanezen indokok alapján az adatvédelmi biztos sem adott helyt P. Nowak hozzáférés iránti kérelmének, utóbbi a nemzeti bíróságokhoz fordult. A P. Nowak fellebbezését elbíráló Supreme Court (legfelsőbb bíróság, Írország) azzal a kérdéssel fordult a Bírósághoz, hogy a 95/46 irányelv 2. cikkének a) pontját akként kell-e értelmezni, hogy az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között a vizsgázó által egy szakmai vizsga során adott írásbeli válaszok és a vizsgáztató esetleges vonatkozó megjegyzései a vizsgázóra vonatkozó személyes adatoknak minősülnek-e rendelkezés értelmében.

Először is a Bíróság megállapította, hogy ahhoz, hogy valamely adat a 95/46 irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében vett „személyes adatnak” minősülhessen, nem követelmény, hogy az érintett személy azonosítását lehetővé tévő minden adat egy személy kezében legyen. Egyébiránt, ha a vizsgáztató nem is ismeri a vizsgázó kilétét az általa egy vizsga keretében adott válaszok értékelésekor, a vizsgát szervező szervezet, a jelen esetben a könyvvizsgáló-adótanácsadói szakmai szervezet ezzel szemben rendelkezik az ahhoz szükséges információkkal, hogy nehézség vagy kétely nélkül azonosíthassa e vizsgázót azonosítási száma alapján, amely fel van tüntetve vizsgadolgozatán vagy e dolgozat fedőlapján, és ekként e személynek tulajdonítsa az általa adott válaszokat.

Másodszor, a Bíróság kimondta, hogy a vizsgázó által egy szakmai vizsgán adott írásbeli válaszok a személyéhez kapcsolódó információknak minősülnek. E válaszok tartalma ugyanis tükrözi a vizsgázó egy adott területen fennálló ismereteinek és tudásának szintjét, valamint adott esetben gondolkodási folyamatát, véleményalkotását és kritikai érzékét is. Ezenkívül az említett válaszok összegyűjtésének célja a vizsgázó szakmai tudásának és az adott foglalkozás gyakorlására vonatkozó képességének az értékelése. Sőt ezen információk felhasználása, amely különösen abban nyilvánul meg, hogy a vizsgázó az érintett vizsgát sikerrel vagy sikertelenül teljesíti, hatással lehet e személy jogaira és érdekeire, amennyiben meghatározhatja vagy befolyásolhatja például a kívánt szakmához vagy álláshoz való hozzáférésre vonatkozó esélyeit. Annak megállapítása, hogy a vizsgázó által egy szakmai vizsgán adott írásbeli válaszok tartalmuknál, céljuknál és hatásuknál fogva az e vizsgázóra vonatkozó információknak minősülnek, egyébként arra az esetre is vonatkozik, ha „nyitott tankönyves” vizsgáról van szó (31. és 36-40. pont).

Harmadszor, a vizsgáztatónak a vizsgázó válaszaihoz írott esetleges megjegyzéseivel kapcsolatban a Bíróság megállapította, hogy ezek, a vizsgázó vizsga során adott válaszaihoz hasonlóan, e vizsgázóra vonatkozó információknak minősülnek, mivel azok a vizsgáztatónak a vizsgázó vizsga során nyújtott egyéni teljesítményére, közelebbről az érintett területen fennálló ismereteire és tudására vonatkozó véleményét vagy értékelését tükrözik. Az említett megjegyzéseknek egyébiránt pontosan az a céljuk, hogy dokumentálják a vizsgáztatónak a vizsgázó teljesítményéről adott értékelését, és hatással lehetnek a vizsgázóra (42. és 43. pont).

Negyedszer, a Bíróság kimondta, hogy egy vizsgázó szakmai vizsga során adott írásbeli válaszai és a vizsgáztató e válaszokra vonatkozó esetleges megjegyzései vizsgálhatók többek között helyességük vagy tárolásuk szükségessége szempontjából, a 95/46 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének d) és e) pontja alapján, és helyesbítés vagy törlés tárgyát képezhetik ezen irányelv 12. cikkének b) pontja értelmében. Az, hogy egy vizsgázó számára hozzáférési jogot biztosítanak e válaszokhoz és megjegyzésekhez ezen irányelv 12. cikkének a) pontja értelmében, ezen irányelvnél e vizsgázó magánélethez való joga védelmének a rá vonatkozó személyes adatok kezelése tekintetében történő biztosítására irányuló célját szolgálja, függetlenül attól, hogy az említett vizsgázó rendelkezik-e hozzáférési joggal a vizsgaeljárásra alkalmazandó nemzeti szabályozás értelmében, vagy sem. A Bíróság azonban hangsúlyozta, hogy a 95/46 irányelv 12. cikkének a) és b) pontja szerinti, hozzáféréshez és helyesbítéshez való jog nem terjed ki a vizsgakérdésekre, amelyek önmagukban nem minősülnek a vizsgázó személyes adatainak (56. és 58. pont).

E megfontolások alapján a Bíróság úgy határozott, hogy az alapügy körülményeihez hasonló körülmények között a vizsgázó által egy szakmai vizsga során adott írásbeli válaszok és a vizsgáztatónak az e válaszokra vonatkozó esetleges megjegyzései a 95/46/EK irányelv 2. cikkének a) pontja értelmében vett személyes adatoknak minősülnek (62. pont, valamint a rendelkező rész).

3. A „személyes adatok kezelésének” fogalma

[A 2003. november 6-i Lindqvist ítélet \(nagytanács\) \(C-101/01, EU:C:2003:596\)](#)

B. Lindqvist, aki önkéntes munkát végzett a svéd protestáns egyház egyik plébániáján, a személyi számítógépén internetes oldalakat hozott létre, ahol személyes adatokat tett közzé több olyan személyt érintően, akik hozzá hasonlóan önkéntesként dolgoztak az említett plébánián. B. Lindqvistet bírság megfizetésére kötelezték, azzal az indokkal, hogy személyes adatokat használt fel automatizált kezelés keretében anélkül, hogy előzetesen írásban bejelentette volna azt a svéd Datainspektionhoz (az informatikai úton továbbított adatok védelmét biztosító hatóság), hogy azokat harmadik országokba engedély nélkül továbbította, és hogy engedély nélkül kezelt különleges személyes adatokat.

Az e határozat ellen B. Lindqvist által a Göta hovrätthöz (fellebbviteli bíróság, Svédország) benyújtott fellebbezés keretében ez utóbbi többek között azt a kérdést terjesztette a Bíróság elé előzetes döntéshozatal céljából, hogy B. Lindqvist a 95/46 irányelv értelmében „személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon való kezelését” végezte-e.

A Bíróság megállapította, hogy internetes oldalon több személyre történő hivatkozás, és azoknak akár nevükkel, akár más módon – például telefonszámukkal vagy munkakörülményeikre és időtöltésükre vonatkozó információkkal – történő azonosítása ezen irányelv értelmében „személyes adatok részben vagy egészben automatizált módon való kezelésének” minősül (27. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja). A személyes adatok jótékonyági vagy vallásos tevékenységek körében végzett kezelése ugyanis nem tartozik az irányelvben szereplő egyik kivétel alá sem, mivel nem tartozik a közbiztonsággal kapcsolatos tevékenységek kategóriájába, sem pedig a kizárólag személyes, illetve otthoni tevékenységek kategóriájába, amelyek az irányelv hatályán kívül esnek (38. és 43–48. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

[A 2014. május 13-i Google Spain és Google ítélet \(nagytanács\) \(C-131/12, EU:C:2014:317\)](#)

2010-ben egy spanyol állampolgár panaszt nyújtott be az Agencia Española de Protección de Datos-hoz (spanyol adatvédelmi ügynökség, a továbbiakban: AEPD) a La Vanguardia Ediciones SL, amely egy Spanyolországban nagy példányszámban megjelenő napilap kiadója, valamint a Google Spain és a Google ellen. E személy arra hivatkozott, hogy ha egy internethasználó beírja a nevét a Google-csoport keresőmotorjába, akkor a találati listán a La Vanguardia napilap 1998. évi oldalára mutató két link jelenik meg, amelyek többek között a tartozásai behajtására irányuló lefoglalással kapcsolatos ingatlanárverésről szóló közleményt tartalmaztak. Panaszában e személy egyrészt azt kérte, hogy kötelezzék a La Vanguardiát arra, hogy törölje vagy módosítsa a szóban forgó oldalakat, vagy alkalmazzon a keresőmotorok által biztosított bizonyos eszközöket ezen adatok védelme érdekében. Másrészt azt kérte, hogy a Google Spain vagy a Google-t kötelezzék személyes adatai oly módon történő törlésére vagy felismerhetetlenné tételére, hogy ezen adatok ne legyenek a keresési találatok és a La Vanguardia linkjei között.

Az AEPD a La Vanguardia tekintetében elutasította a panaszt, megállapítva, hogy a szerkesztő jogszerűen tette közzé a szóban forgó információkat, ezzel szemben a Google Spain és a Google tekintetében helyt adott a panasznak, és e két társaságot a szükséges intézkedések meghozatalára kötelezte annak érdekében, hogy az adatokat töröljék az indexeikről, és hogy a jövőre nézve tegyék lehetetlenné az adatokhoz való hozzáférést. Miután az említett társaságok két keresetet nyújtottak be az Audiencia Nacionalhoz (kiemelt ügyek országos bírósága, Spanyolország) annak érdekében, hogy az semmisítse meg az AEPD határozatát, a spanyol bíróság több kérdést tett fel a Bíróságnak.

Ennek következtében a Bíróságnak volt alkalma pontosítani a „személyes adatok [interneten való] kezelésének” a 95/46 irányelvre tekintettel értelmezett fogalmát.

A Bíróság így megállapította, hogy a keresőmotor tevékenysége, amely harmadik fél által az interneten közzétett vagy megosztott információk kereséséből, automatikus indexálásából, ideiglenes tárolásából, majd végül bizonyos válogatási szempontok alapján az internethasználók számára történő hozzáférhetővé tételéből áll, „személyes adatok kezelésének” minősül, amennyiben ezek az információk személyes adatokat tartalmaznak (a rendelkező rész 1. pontja). A Bíróság arra is emlékeztetett, hogy az irányelvben említett műveleteket akkor is adatkezelésnek kell minősíteni, ha azok kizárólag olyan információkat érintenek, amelyeket már – ebben a formában a médiában – közzétettek. Ilyen esetben az irányelv alkalmazásától való általános eltérés messzemenően megfosztaná azt az értelmétől (29. és 30. pont).

[A 2018. július 10-i Jehovan todistajat ítélet \(nagytanács\) \(C-25/17, ECLI:EU:C:2018:551\)²⁰](#)

A finn adatvédelmi hatóság olyan határozatot hozott, amelyben megtiltotta a Jehova tanúi közösség számára az e közösség tagjai által, házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében történő személyesadat-gyűjtést vagy -kezelést, amennyiben nem teljesülnek az ilyen adatok kezelésének a finn jogszabályokban előírt feltételei. E közösség tagjai ugyanis – házról házra járva végzett hitszónoki tevékenységük keretében – olyan személyeknél folytatott látogatásairól készítenek feljegyzéseket, akiket ők maguk – vagy az említett közösség – nem ismernek. Ezeket az adatokat emlékeztetőül gyűjtik abból a célból, hogy azok egy esetleges későbbi látogatáshoz visszakereshetők legyenek, ugyanakkor az érintett személyek ehhez nem járultak hozzá, és erről nem is tájékoztatták őket. E tekintetben a Jehova tanúi közösség a tagjai számára iránymutatásokat adott e feljegyzések elkészítéséhez, amely iránymutatások legalább egy, a hitszónoki tevékenységgel foglalkozó folyóiratában szerepelnek.

A Bíróság úgy ítélte meg, hogy a személyes adatoknak a vallási közösség tagjai általi, a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében történő gyűjtése és ezen adatok későbbi kezelése nem tartozik a 95/46 irányelv hatálya alá tartozó kivételek közé, tekintettel arra, hogy az nem minősül sem a személyes adatok ezen irányelv 3. cikke (2) bekezdésének első francia bekezdésében említett tevékenységek folytatása céljából végzett kezelésének, sem az említett irányelv 3. cikke (2) bekezdésének második francia bekezdése értelmében vett, a természetes személyek által kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenységeikkel összefüggésben végzett személyesadat-kezelésnek (51. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

[A 2019. február 14-i Buivids ítélet \(C-345/17, EU:C:2019:122\)](#)

Ebben az ügyben a Bíróság egyrészt a 95/46 irányelv hatályának, másrészt az ezen irányelv 9. cikkében említett, a „személyes adatok kizárólag újságírás céljából történő kezelése” fogalmának értelmezésével foglalkozott.

Ez az ítélet Lettország legfelsőbb bírósága által a Bírósághoz intézett, az S. Buivids (a továbbiakban: felperes) és a nemzeti adatvédelmi hivatal között e hivatal azon határozata jogellenességének megállapítása iránti kereset tárgyában folyamatban lévő jogvitában előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem keretébe illeszkedik, amely szerint ez a személy megsértette a személyes adatok védelmével kapcsolatos nemzeti jogszabályt azzal, hogy egy internetes oldalon közzétette a nemzeti rendőrség rendőrkapitányságának helyiségében a rendőrtisztek előtt egy szabálysértési eljárás keretében tett tanúvallomását saját maga által készített videófelvételt. Így azt követően, hogy két alsóbb fokú bíróság is elutasította a keresetét, a felperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a legfelsőbb bírósághoz. E bíróság előtt a véleménynyilvánítás szabadságához való jogára hivatkozott, és azzal érvelt, hogy a szóban forgó videón a nemzeti rendőrség tisztjei, azaz közjogi személyek láthatók egy, a nyilvánosság számára hozzáférhető helyen, és emiatt ezek a személyek nem tartoznak az adatvédelmi törvény rendelkezéseinek hatálya alá.

---

²⁰ Ezt az ítéletet a 2018. évi Éves jelentés ismerteti (87. és 88. o.).

Először is a 95/46 irányelv hatályát illetően a Bíróság megjegyezte, hogy egyrészt a rendőrtiszteknek a szóban forgó videón rögzített képei személyes adatoknak minősülnek, másrészt pedig az e személyekről készített, a felperes által használt kamera adatrögzítő eszközén tárolt videófelvétel személyes adatok kezelésének minősül. Így a Bíróság hozzátette, hogy a személyes adatokat tartalmazó videófelvétel olyan internetes videómegosztó oldalon való közzététele, amely ezen felvételek felhasználók általi megtekintését és megosztását lehetővé teszi, ezen adatok részben vagy egészben automatizált kezelésének minősül. Egyébiránt a Bíróság hangsúlyozta, hogy a szóban forgó videó elkészítése és közzététele nem tartozik a 95/46 irányelv hatálya alóli, különösen az ezen irányelv hatálya alá nem tartozó tevékenységek gyakorlása során végzett személyesadat-kezelést, valamint a kizárólag személyes célra, vagy háztartási tevékenység keretében végzett kezeléseket illető kivételek körébe. Következésképpen a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy ezen irányelv hatálya alá tartozik a rendőrkapitányságon videófelvételnek egy vallomástétel során a rendőrtisztekről való elkészítése, valamint az ekként felvett videó közzététele olyan internetes videómegosztó oldalon, amely videók küldését, megtekintését és megosztását teszi lehetővé a felhasználók számára (31., 32., 35., 39., 42., 43. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

Ami másodsor a „személyes adatok kizárólag újságírás céljából történő kezelése” fogalmának terjedelmét illeti, a Bíróság mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy az „újságírás” fogalmának tág értelmezése alapján a 95/46 irányelv 9. cikkében foglalt mentességek és eltérések az újságírói tevékenységet végző valamennyi személyre alkalmazandók. Így a Bíróság kimondta, hogy az a tény, hogy a felperes – szakmáját tekintve – nem újságíró, nem zárja ki, hogy a szóban forgó videófelvétel elkészítése, valamint annak továbbítása „személyes adatok kizárólag újságírás céljából történő kezelésének” minősülhessen. Ezenfelül a Bíróság hangsúlyozta, hogy a 95/46 irányelv 9. cikkében előírt mentességeket és eltéréseket kizárólag akkor kell alkalmazni, ha azok szükségesnek bizonyulnak két alapvető jog, azaz a magánélet védelméhez való jog és a véleménynyilvánítás szabadságához való jog összeegyeztetéséhez. E tekintetben a Bíróság pontosította, hogy nem zárható ki, hogy a szóban forgó videófelvétel elkészítése és közzététele – amelyekre anélkül került sor, hogy az e videón szereplő rendőrtiszteket tájékoztatták volna e videófelvétel elkészítéséről és annak céljairól – az e személyek magánéletének tiszteletben tartásához való alapvető jogba történő beavatkozást jelent. Ennélfogva arra a következtetésre jutott, hogy a szóban forgó videó elkészítése és közzététele egy videómegosztó oldalon akkor minősülhet a személyes adatok kizárólag újságírás céljából történő kezelésének, ha az említett videóból kitűnik, hogy a videófelvétel elkészítésének és közzétételének célját kizárólag információk, vélemények vagy eszmék nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétele képezte, amit a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia (51., 52., 55., 63., 67. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

[*A 2021. június 22-i Latvijas Republikas Saeima \(Büntetőpontok\) ítélet \(nagytanács\) \(C-439/19, EU:C:2021:504\)*](#)

B természetes személy, akivel szemben közúti közlekedési jogsértés(ek) miatt büntetőpontokat szabtak ki. A Ceļu satiksmes drošības direkcija (közúti közlekedésbiztonsági igazgatóság, Lettország; a továbbiakban: CSDD) e büntetőpontokat bejegyezte a gépjárművek és gépjárművezetők nemzeti nyilvántartásába.

A közúti közlekedésre vonatkozó lett szabályozás²¹ értelmében az e nyilvántartásban szereplő, a gépjárművezetőkkel szemben kiszabott büntetőpontokra vonatkozó információk nyilvánosan hozzáférhetőek, és azokat a CSDD közli minden olyan személlyel – többek között a gazdasági szereplőkkel is ezen információk további felhasználása céljából –, aki erre vonatkozó kérelmet terjeszt elő, anélkül hogy igazolnia kellene az ezen információk megszerzéséhez fűződő különös érdekét. B, akinek kétségei voltak e szabályozás jogszerűségével kapcsolatban, alkotmányjogi panasszal fordult a Latvijas Republikas Satversmes tiesához (alkotmánybíróság, Lettország) annak érdekében, hogy az vizsgálja meg e szabályozásnak a magánélet tiszteletben tartásához fűződő alapvető joggal való összhangját.

Az alkotmánybíróság megállapította, hogy az ezen alkotmányos jogra vonatkozó vizsgálatának keretében figyelembe kell vennie az általános adatvédelmi rendeletet. Arra kérte tehát a Bíróságot, hogy tisztázza e rendelet több rendelkezésének hatályát annak meghatározása érdekében, hogy a közúti közlekedésre vonatkozó lett szabályozás összeegyeztethető-e ezzel a rendelettel.

A Bíróság a nagytanácsban hozott ítéletében kimondta, hogy a büntetőpontokra vonatkozó személyes adatok kezelése „a büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre vonatkozó személyes adatok kezelésének”²² minősül, amelynek tekintetében az általános adatvédelmi rendelet fokozott védelmet ír elő a szóban forgó adatok különösen érzékeny jellege folytán (10., 46., 74. és 94. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

Ennek keretében a Bíróság mindenekelőtt rámutatott arra, hogy a büntetőpontokra vonatkozó információk személyes adatok, és azok CSDD általi, harmadik személyekkel való közlése az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó adatkezelésnek minősül. E rendelet hatálya ugyanis rendkívül tág, és az említett adatkezelés nem tartozik az e rendelet alkalmazhatósága alóli kivételek körébe (60., 61. és 72. pont).

Így egyrészt ezen adatkezelés nem tartozik az általános adatvédelmi rendelet alkalmazhatósága alóli, az uniós jog hatályán kívül eső tevékenységek során végzett adatkezeléssel kapcsolatos kivétel²³ alá. E kivételt úgy kell tekinteni, hogy annak egyedüli célja az, hogy kizárja az említett rendelet hatálya alól a személyes adatok olyan kezelését, amelyet az állami hatóságok a nemzetbiztonság megóvására irányuló vagy ugyanezen kategóriába tartozónak tekinthető tevékenység keretében végeznek. E tevékenységek különösen azokat a tevékenységeket foglalják magukban, amelyek célja az alapvető állami funkcióknak és a társadalom alapvető érdekeinek a védelme. Márpedig a közúti közlekedés biztonságával kapcsolatos tevékenységek nem ilyen célkitűzés megvalósítására irányulnak, és következésképpen nem sorolhatók a nemzetbiztonság megőrzésére irányuló tevékenységek kategóriájába (62. és 66-68. pont).

Másrészt a büntetőpontokra vonatkozó személyes adatok közlése nem tartozik az általános adatvédelmi rendelet alkalmazhatóságát kizáró azon kivétel hatálya alá sem, amely a személyes adatoknak az illetékes hatóságok által büntetőügyekben végzett kezelésére vonatkozik.²⁴ A

²¹ Az 1997. október 1-jei Ceļu satiksmes likums (közúti közlekedési törvény, Latvijas Vēstnesis, 1997, 274/276. sz.) 14.¹ cikkének (2) bekezdése.

²² Az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke.

²³ Az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja.

²⁴ Az általános adatvédelmi rendelet 2. cikke (2) bekezdésének d) pontja.

Bíróság ugyanis megállapította, hogy az említett közlés során a CSDD nem tekinthető ilyen „illetékes hatóságnak”²⁵ (69-71. pont).

Annak meghatározása érdekében, hogy a közúti közlekedési jogsértésekre, így a büntetőpontokra vonatkozó személyes adatokhoz való hozzáférés a „bűncselekményekre” vonatkozó és fokozott védelmet élvező személyes adatok kezelésének minősül-e²⁶, a Bíróság az általános adatvédelmi rendelet keletkezésének körülményeire támaszkodva megállapította, hogy e fogalom kizárólag a büntetőjog körébe tartozó jogsértésekre utal. Ugyanakkor az, hogy a közúti közlekedési jogsértések a lett jogrendszerben közigazgatási jellegű jogsértésnek minősülnek, nem meghatározó annak értékelése szempontjából, hogy e jogsértések a „bűncselekmények” fogalom hatálya alá tartoznak-e, mivel az uniós jog olyan önálló fogalmáról van szó, amelyet az Unió egész területén önállóan és egységesen kell értelmezni. A Bíróság így kimondta – miután emlékeztetett a jogsértés büntetőjogi jellegének értékelése során releváns három kritériumra, amelyek nevezetesen a jogsértés belső jog szerinti jogi minősítése, a jogsértés jellege, valamint a kiszabható szankció súlya –, hogy a szóban forgó közúti közlekedési jogsértések az általános adatvédelmi rendelet értelmében vett „bűncselekmények” fogalma alá tartoznak. Az első két kritériumot illetően a Bíróság megállapította, hogy még azon jogsértések esetében is, amelyek a nemzeti jog szerint nem minősülnek „büntető jellegűnek”, e jelleg megállapítására mindazonáltal a jogsértés jellegéből és különösen a jogsértés miatt kiszabható szankció megtorlási céljából fakadóan is sor kerülhet. Márpedig a jelen esetben a büntetőpontok közúti közlekedési jogsértések miatti kiszabása – csakúgy, mint az e jogsértések elkövetése miatt kiszabható többi szankció – többek között ilyen megtorlási célt követ. Ami a harmadik kritériumot illeti, a Bíróság megjegyezte, hogy kizárólag a bizonyos súllyal rendelkező közúti közlekedési jogsértések vonják maguk után büntetőpontok kiszabását, és következésképpen az ilyen jogsértések miatt kiszabható szankciók bizonyos súllyal rendelkeznek. Ráadásul a büntetőpontok kiszabása általában hozzáadódik a kiszabott szankcióhoz, és e pontok összege önmagában is jogkövetkezményeket – akár járművezetéstől való eltiltást – vonhat maga után (77., 80., 85., 87-90. és 93. pont).

4. A „személyesadat-nyilvántartó rendszer” fogalma

[A 2018. július 10-i Jehovan todistajat ítélet \(nagytanács\) \(C-25/17, ECLI:EU:C:2018:551\)](#)

Ebben az ítéletben (lásd még „A »személyes adatok kezelésének« fogalma” című II. 3. szakaszt), a Bíróság pontosította a 95/46 irányelv 2. cikkének c) pontjában említett „nyilvántartó rendszer” fogalmát.

Ezért a Bíróság, miután emlékeztetett arra, hogy ezt az irányelvet csak akkor kell alkalmazni a személyes adatok manuális kezelésére, ha a kezelt adatok nyilvántartó rendszer részét képezik,

²⁵ A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016. L 119., 89. o.; helyesbítések: HL 2018. L 127., 7. o.; HL 2021. L 74., 39. o.) 3. cikkének 7. pontja.

²⁶ Az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke.

vagy ha azokat nyilvántartó rendszer részévé kívánják tenni, rámutatott, hogy az említett fogalom kiterjed a házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében gyűjtött, a felkeresett személyek nevét és címét, valamint a velük kapcsolatos más információkat tartalmazó személyes adatok összességére, amennyiben ezek az adatok a későbbi felhasználásuk céljából, a gyakorlatban a könnyű visszakeresésüket lehetővé tevő, meghatározott kritériumok szerint strukturáltak. Ahhoz, hogy ezen adatok összessége e fogalom alá tartozhasson, annak nem szükséges kartotékokat, különleges listákat vagy a keresést szolgáló más rendszereket tartalmaznia (62. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

5. A „személyes adatok kezelőjének” fogalma

[A 2018. július 10-i Jehovan todistajat \(nagytanács\) ítélet \(C-25/17, ECLI:EU:C:2018:551\)](#)

Ebben az ügyben (lásd még „A »személyes adatok kezelésének« fogalma” és „A »személyesadat-nyilvántartó rendszer« fogalma” című II.3. és II.4. szakaszt) egy vallási közösségnek az e közösség által szervezett, összehangolt és ösztönzött házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében végzett személyesadat-kezelés tekintetében fennálló felelősségéről kellett a Bíróságnak határoznia.

Ennek során a Bíróság úgy ítélte meg, hogy nem tekinthető a vallási közösségek szervezeti autonómiájába való beavatkozásnak a minden személyt terhelő azon kötelezettség, hogy tiszteletben tartsa a személyes adatok védelmével kapcsolatos uniós jogi szabályokat. E tekintetben a Bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a 95/46 irányelv 2. cikkének – a Charta 10. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – d) pontját akként kell értelmezni, hogy az alapján egy vallási közösség, hitszónok tagjaival együtt, az e közösség által szervezett, összehangolt és ösztönzött, házról házra járva végzett hitszónoki tevékenység keretében a hitszónok tagok által végzett személyesadat-kezelés tekintetében személyesadat-kezelőnek minősül, ehhez pedig nem szükséges, hogy az említett közösség hozzáférjen az adatokhoz, illetve hogy megállapítást nyerjen, hogy ez a közösség a tagjai számára ezen adatkezeléssel kapcsolatban írásbeli iránymutatásokat vagy megbízásokat adott (74., 75. pont, valamint a rendelkező rész 3. pontja).

[A 2018. június 5-i Wirtschaftsakademie Schleswig Holstein ítélet \(nagytanács\) \(C-210/16, ECLI:EU:C:2018:388\)²⁷](#)

A német adatvédelmi hatóság a 95/46 irányelv 28. cikke értelmében vett felügyelőhatóságként egy képzésre szakosodott és a Facebook közösségi hálózat egyik rajongói oldala útján képzési szolgáltatásokat nyújtó német társaságot e rajongói oldal felfüggesztésére kötelezte. Az említett hatóság szerint ugyanis sem e társaság, sem a Facebook nem tájékoztatta a rajongói oldal látogatóit arról, hogy utóbbi cookie-k segítségével gyűjtött rájuk vonatkozó személyes adatokat, és hogy az említett társaság és a Facebook ezt követően ezen adatokat kezelte.

---

²⁷ Ezt az ítéletet a 2018. évi Éves jelentés ismerteti (86. és 87. o.).

Ebben az összefüggésben a Bíróság a személyes adatok „adatkezelőjének” fogalmát pontosította. E tekintetben megállapította, hogy a Facebookon fenntartott rajongói oldal olyan adminisztrátora, mint az alapügyben szóban forgó társaság (a többek között a célközönsége, valamint tevékenységeinek irányítási vagy reklámozási céljai alapján végzett) beállítási tevékenysége révén részt vesz a rajongói oldalt meglátogató személyek személyes adatainak kezelésére vonatkozó célok és ezen adatkezelés módjainak meghatározásában. Ezért a Bíróság szerint ezen adminisztrátort a Facebook Irelanddel (a Facebook amerikai társaság uniós leányvállalata) együttesen az Unió területén a 95/46 irányelv 2. cikkének d) pontja szerinti adatkezelőnek kell minősíteni (39. pont).

[A 2019. július 29-i Fashion ID ítélet \(C-40/17, EU:C:2019:629\)](#)

Ebben az ügyben a Bíróságnak alkalma nyílt tovább pontosítani az „adatkezelő” fogalmát egy „kiegészítő modul” weboldalba történő beágyazásával összefüggésben.

A jelen ügyben a Fashion ID, egy német online divatruha-értékesítő vállalkozás elhelyezte honlapján a Facebook közösségi oldal által biztosított „Tetszik” kiegészítő modult. Úgy tűnik, hogy ez az elhelyezés azzal a következménnyel jár, hogy ha a látogató meglátogatja a Fashion ID honlapját, e látogató személyes adatait továbbítják a Facebook Irelandnek. Ez a továbbítás az említett látogató tudomása nélkül történik, függetlenül attól, hogy tagja-e a Facebook közösségi hálózatnak, vagy hogy rákattintott-e a Facebook „Tetszik” gombjára.

A Verbraucherzentrale NRW német közhasznú fogyasztói érdekvédelmi egyesület azt kifogásolja, hogy a Fashion ID a honlapját felkereső egyének személyes adatait – egyrészt azok tudomása nélkül, másrészt a személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezésekben előírt tájékoztatási kötelezettségeket megsértve – a Facebook Ireland részére továbbította. A jogvitában eljáró Oberlandesgericht Düsseldorf (düsseldorfi regionális felsőbbbíróság, Németország) a 95/46 irányelv több rendelkezésének értelmezését kérte a Bíróságtól.

A Bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a Fashion ID-hoz hasonló honlap-üzemeltető a 95/46 irányelv 2. cikkének d) pontja értelmében vett adatkezelőnek minősíthető. Az adatkezelői minőség azonban csak arra a személyesadat-kezelési műveletre vagy műveletcsoportra vonatkozik, amelynek céljait és módját ténylegesen ő határozza meg, azaz a szóban forgó adatok gyűjtésére és továbbítás általi közlésére. A Bíróság szerint azonban első látásra kizártnak tűnik, hogy a Fashion ID határozná meg azoknak a későbbi személyesadat-kezelési műveleteknek a céljait és módját, amelyeket a Facebook Ireland végez el a személyes adatok részére történő továbbítását követően, és ezért a Fashion ID e műveletek tekintetében nem minősíthető az ezen 2. cikk d) pontja értelmében vett adatkezelőnek (76., 85. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

Ezenkívül a Bíróság hangsúlyozta, hogy mind a honlap-üzemeltető, mind pedig a közösségi modul szolgáltatója, mint például a Facebook Ireland esetében fenn kell állnia ezen adatkezelési műveletek tekintetében a 95/46 irányelv 7. cikkének f) pontja szerinti jogos érdeknek ahhoz, hogy arra tekintettel jogszerűnek lehessen minősíteni ezeket a műveleteket (97. pont, valamint a rendelkező rész 3. pontja).

Végül a Bíróság megállapította, hogy a honlap-üzemeltetőnek csak arra a személyesadat-kezelési műveletre vagy műveletcsoportra vonatkozóan kell beszereznie az érintett személynek a 95/46 irányelv 2. cikkének h) pontjában és 7. cikkének a) pontjában említett hozzájárulását, amelynek céljait és módját ténylegesen ő határozza meg. Ilyen helyzetben az ezen irányelv 10. cikkében előírt tájékoztatási kötelezettség a honlap üzemeltetőjét is terheli, az általa az érintett személynek nyújtandó információknak azonban csak arra a személyesadat-kezelési műveletre vagy műveletcsoportra kell vonatkoznia, amelynek céljait és módját ő határozza meg (106. pont, valamint a rendelkező rész 4. pontja).

[A 2020. július 9-i Land Hessen ítélet \(C-272/19, EU:C:2020:535\)](#)

Egy polgár – azt követően, hogy petíciót nyújtott be Hessen tartomány közgyűlésének petíciós bizottságához – a petíciójának kezelésével összefüggésben az említett bizottság által tárolt, őt érintő személyes adatokhoz való hozzáférés biztosítását kérte e bizottságtól. E kérelem alátámasztására az általános adatvédelmi rendeletre hivatkozott, amelynek előírása szerint az érintett jogosult arra, hogy az adatkezelőtől hozzáférést kapjon a rá vonatkozó személyes adatokhoz.

Hessen tartomány közgyűlésének elnöke azon az alapon döntött e kérelem elutasítása mellett, hogy a petíciós eljárás a közgyűlés feladatkörébe tartozik, valamint hogy az említett közgyűlés nem tartozik az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá.

A Verwaltungsgericht Wiesbaden (wiesbadeni közigazgatási bíróság, Németország), amely előtt a polgár keresetet indított, úgy vélte, hogy a német jog nem biztosít hozzáférést a személyes adatokhoz az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló petícióval összefüggésben. Ugyanakkor a Verwaltungsgericht Wiesbaden (wiesbadeni közigazgatási bíróság) – mivel meglátása szerint az általános adatvédelmi rendelet is biztosíthat ilyen hozzáférési jogot – ezzel kapcsolatos kérdéssel fordult a Bírósághoz. Ezenfelül, mivel kétségei voltak a saját függetlenségével és így – az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek Bírósághoz való benyújtására jogosult – bíróságként való minősítésével kapcsolatban, a Verwaltungsgericht Wiesbaden (wiesbadeni közigazgatási bíróság) erre vonatkozóan is kérdést intézett a Bírósághoz.

Ítéletében a Bíróság azt a választ adta, hogy amennyiben egy tagállam szövetségi tartományi közgyűlésének petíciós bizottsága önállóan vagy másokkal együtt meghatározza a személyes adatok kezelésének céljait és eszközeit, ennek a bizottságnak az e rendelkezés értelmében vett „adatkezelőnek” kell minősülnie²⁸. Az ilyen bizottság által végzett személyesadat-kezelés tehát e rendeletnek és különösen e rendelet azon rendelkezésének a hatálya alá tartozik, amely biztosítja az érintettek számára a rájuk vonatkozó személyes adatokhoz való hozzáférés jogát²⁹.

A Bíróság megállapította különösen azt, hogy a Hessen tartomány közgyűlésének petíciós bizottsága által végzett tevékenységek nem tartoznak az általános adatvédelmi rendeletben meghatározott kivétel hatálya alá. Elismeri, hogy az ilyen tevékenységek közhatalmi jellegűek, és e tartomány sajátos tevékenységeit képezik – mivel ez a bizottság közvetetten hozzájárul a

---

²⁸ Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 7. pontja.

²⁹ Az általános adatvédelmi rendelet 15. cikke.

közgyűlés tevékenységéhez –, ugyanakkor a Bíróság rámutat arra, hogy e tevékenységek emellett egyszerre politikai és közigazgatási jellegűek. Ráadásul a Bíróság rendelkezésére álló információkból egyáltalán nem tűnik ki az, hogy e tevékenységek a jelen esetben az általános adatvédelmi rendeletben meghatározott valamely kivétel hatálya alá tartoznának (71-74. pont, valamint a rendelkező rész).

6. A személyes adatok kezelése jogszerűségének feltételei

[A 2008. december 16-i Huber ítélet \(nagytanács\) \(C-524/06, EU:C:2008:724\)³⁰](#)

A Szövetségi Migrációs és Menekültügyi Hivatal (Bundesamt für Migration und Flüchtlinge, Németország) biztosította a külföldiek azon központi nyilvántartásának kezelését, amely a több mint három hónapig német területen tartózkodó külföldiekre vonatkozó, bizonyos személyes adatokat tartalmazott. A nyilvántartást statisztikai célokra, valamint a biztonsági szolgálatok, a rendőrség és az igazságügyi hatóságok feladatainak ellátása során a büntetendő vagy a közbiztonságra veszélyes cselekmények üldözése és felderítése keretében használták.

H. Huber osztrák állampolgár, aki 1996-ban önálló biztosítási ügynöki tevékenységének gyakorlása végett Németországban telepedett le. Mivel úgy vélte, hogy a szóban forgó nyilvántartásban rá vonatkozóan tárolt adatok kezelése hátrányos megkülönböztetést jelent vele szemben, amiatt hogy a német állampolgárok esetében nincs ilyen nyilvántartás, ezen adatok törlését kérte.

E körülmények között a perben eljáró Oberverwaltungsgericht für das Land Nordrhein-Westfalen (Észak-Rajna-Vesztfália tartomány közigazgatási felsőbb bírósága, Németország) azzal kapcsolatban intézett kérdést a Bírósághoz, hogy a személyes adatoknak a szóban forgó nyilvántartásban történő kezelése összeegyeztethető-e az uniós joggal.

A Bíróság mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy az uniós polgároknak egy olyan tagállam területén történő tartózkodáshoz való joga, amelynek nem állampolgárai, nem feltétlen, hanem korlátozásokhoz köthető. Így főszabály szerint jogszerű az ilyen nyilvántartás használata a tartózkodási jogra vonatkozó szabályozás alkalmazásával megbízott hatóságok segítése céljából, és jellegére tekintettel összeegyeztethető az állampolgárság alapján történő hátrányos megkülönböztetésnek az EK 12. cikk első bekezdésében (jelenleg az EUMSZ 18. cikk első bekezdése) megfogalmazott tilalmával. Az ilyen nyilvántartás azonban kizárólag azokat az adatokat tartalmazhatja, amelyek a személyes adatok védelméről szóló irányelv értelmében e célból szükségesek (54., 58. és 59. pont).

Ami a „kezelés” szükségességének a 95/46 irányelv 7. cikkének e) pontja értelmében vett fogalmát illeti, a Bíróság mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy önálló uniós jogi fogalomról van szó, amelyet oly módon kell értelmezni, hogy az maradéktalanul megfeleljen a 95/46 irányelv célkitűzésének, amint az annak 1. cikke (1) bekezdéséből következik. A Bíróság ezt követően kimondta, hogy a személyes adatok kezelésének rendszere abban az esetben összeegyeztethető az uniós joggal, ha kizárólag azokat az adatokat tartalmazza, amelyek szükségesek ahhoz, hogy

---

³⁰ Ezt az ítéletet a 2008. évi Éves jelentés ismerteti (45. o.).

az említett hatóságok e szabályozást alkalmazzák, valamint, ha annak központi jellege lehetővé teszi e szabályozásnak az adott tagállam állampolgárságával nem rendelkező uniós polgárok tartózkodási jogára vonatkozó hatékonyabb alkalmazását.

Semmiképpen sem tekinthető a 95/46 irányelv 7. cikkének e) pontja értelmében szükségesnek a névhez kötődő személyes adatoknak az ilyen nyilvántartásban statisztikai célból történő tárolása és kezelése (52., 66. és 68. pont).

Egyébiránt a nyilvántartásban szereplő adatok bűnözés elleni küzdelem céljából történő felhasználásának kérdésével kapcsolatban a Bíróság különösen arra utalt, hogy ez a célkitűzés a bűncselekményeknek és szabálysértéseknek az elkövetők állampolgárságától függetlenül történő üldözését jelenti. Ezért a tagállam szempontjából állampolgárainak helyzete a bűnözés elleni küzdelem célkitűzése tekintetében nem különbözhet a területén tartózkodó azon uniós polgárok helyzetétől, akik nem e tagállam állampolgárai. Következésképpen az ezen állampolgárok és ezen uniós polgárok esetében alkalmazott eltérő bánásmód, amely abban áll, hogy kizárólag a nem az érintett tagállam állampolgárságával rendelkező uniós polgárok személyes adatait kezelik rendszeresen a bűnözés elleni küzdelem céljából, az EK 12. cikk első bekezdése által tiltott hátrányos megkülönböztetést jelent (78–80. pont).

[A 2011. november 24-i ASNEF és FECEMD ítélet \(C-468/10 és C-469/10, EU:C:2011:777\)](#)

Egyrészt az Asociación Nacional de Establecimientos Financieros de Crédito (ASNEF), másrészt a Federación de Comercio Electrónico y Marketing Directo (FECEMD) közigazgatási keresetet indított a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) előtt a 95/46 irányelvet átültető 15/1999. sz. sarkalatos törvényt végrehajtó 1720/2007 királyi rendelet több rendelkezésével szemben.

Konkrétan az ASNEF és az FECEMD úgy vélte, hogy a spanyol jog az érintett személy hozzájárulásának hiányában, annak érdekében, hogy lehetővé tegye a személyes adatok kezelését, a 95/46 irányelvben nem létező feltételt támasztott, megkövetelve, hogy a szóban forgó adatok a 15/1999. sz. sarkalatos törvény 3. cikkének j) pontjában felsorolt „nyilvánosság által hozzáférhető forrásokban” szerepeljenek. E tekintetben azzal érveltek, hogy e törvény és az 1720/2007 királyi rendelet korlátozta a 95/46 irányelv 7. cikke f) pontjának hatályát, amely rendelkezés a személyes adatok kezelését az érintett személy hozzájárulásának hiányában kizárólag az adatkezelő vagy azon harmadik fél vagy felek jogos érdekéhez kapcsolódó feltételhez köti, akikkel az adatokat közlik.

E tekintetben a Bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a 95/46 irányelv 7. cikke kimerítő és korlátozó jellegű felsorolását írja elő azon eseteknek, amelyekben a személyes adatok kezelése jogszerűnek minősíthető az érintett személy hozzájárulásának hiányában. A tagállamok ezért az említett irányelv 5. cikke alapján nem alkothatnak a személyes adatok kezelésének megengedhetőségére vonatkozó, a 7. cikkben szereplőkhöz képest új elveket, és olyan további követelményeket sem írhatnak elő, amelyek módosítanák az említett 7. cikkben előírt elvek hatályát. Az 5. cikk ugyanis csak arra hatalmazza fel a tagállamokat, hogy a hivatkozott irányelv II. fejezetének, és – következőképpen – 7. cikkének korlátai között részletesen meghatározzák, hogy a személyes adatok kezelése milyen feltételek mellett jogszerű (30., 32. és 33. pont).

Konkréten, az említett irányelv 7. cikkének f) pontja értelmében a szóban forgó ellentétes érdekek és jogok közötti szükséges súlyozás végrehajtása céljából a tagállamok irányadó elveket állapíthatnak meg. A tagállamok azt is figyelembe vehetik, hogy az érintett személy alapvető jogainak a hivatkozott adatkezelés általi sérelme súlyossága változhat azon tényről függően, hogy a szóban forgó adatok szerepelnek-e már a nyilvánosság által hozzáférhető forrásokban, vagy sem (44. és 46. pont).

Mindazonáltal a Bíróság megállapította, hogy már nem a 95/46 irányelv 5. cikke értelmében vett pontosításról van szó, amennyiben valamely nemzeti szabályozás a személyes adatok bizonyos kategóriái tekintetében kizárja az adatok kezelésének lehetőségét, e kategóriák tekintetében végleges módon előírva az ellentétes érdekek és jogok közötti súlyozás eredményét, anélkül hogy eltérő eredményt tenne lehetővé az adott eset sajátos körülményei okán. Következésképpen a Bíróság kimondta, hogy a 95/46 irányelv 7. cikkének f) pontjával ellentétes az, ha valamely tagállam bizonyos kategóriákba tartozó személyes adatok tekintetében kategorikusan és általánosan kizárja ezek kezelhetőségét anélkül, hogy lehetővé tenné a szóban forgó ellentétes érdekek és jogok súlyozását az egyes esetekben (47. és 48. pont).

[A 2016. október 19-i Breyer ítélet \(C-582/14, EU:C:2016:779\)](#)

Ebben az ítéletben (lásd „A »személyes adatok« fogalma” című II.2. szakaszt is) a Bíróság arról a kérdésről is határozott, hogy ellentétes-e a 95/46 irányelv 7. cikkének f) pontjával az olyan nemzeti jogi rendelkezés, amely szerint az elektronikusmédia-szolgáltató csak akkor gyűjtheti és használhatja fel a felhasználó személyes adatait annak beleegyezése nélkül, ha ez az elektronikus médium adott felhasználó általi konkrét igénybevételének lehetővé tételéhez és elszámolásához szükséges, és amely szerint az elektronikus médium általános működőképessége biztosításának célja nem indokolhatja az adatok felhasználását a konkrét felkeresésre irányuló használat befejezését követően.

A Bíróság kimondta, hogy a 95/46 irányelv 7. cikkének f) pontjával ellentétes a szóban forgó szabályozás. E rendelkezés szerint ugyanis az e rendelkezés értelmében vett, személyes adatok kezelése akkor jogszerű, ha az adatkezelés az adatkezelő, illetve az adatokat megkapó harmadik fél, vagy felek jogos érdekének érvényesítéséhez szükséges, azzal a feltétellel, hogy ezeknél az érdekeknél nem magasabb rendűek az érintett személy érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai. Márpedig ebben az ügyben a német szabályozás bizonyos kategóriákba tartozó személyes adatok tekintetében kategorikusan és általánosan kizárta ezek kezelhetőségét anélkül, hogy lehetővé tette volna a szóban forgó ellentétes érdekek és jogok súlyozását az egyes esetekben. Ezzel jogellenesen szűkítette a 95/46 irányelv 7. cikkének f) pontjában előírt elv hatályát, kizárva azt, hogy az elektronikus médiaoldalak általános működőképessége biztosítására irányuló célt összevethessék e felhasználók érdekeivel vagy alapvető jogaival és szabadságaival (62–64. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

[A 2017. május 4-i Rīgas satiksme ítélet \(C-13/16, EU:C:2017:336\)](#)

Ez az ügy a lett nemzeti rendőrség és Riga önkormányzatának trolibusztársasága, a Rīgas satiksme között egy balesetet okozó személy azonosításához szükséges adatok közlése iránti kérelem tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében merült fel. Ebben az ügyben egy

közlekedési baleset során egy taxis a gépjárműjével az úttest szélén parkolt. Amikor a Rīgas satiksme trolibusza elhaladt e taxi mellett, az említett taxi hátsó ülésén ülő utas kinyitotta az ajtót, amely súrolta a trolibusz karosszériáját, és kárt okozott benne. Annak érdekében, hogy polgári jogi keresetet nyújtson be, a Rīgas satiksme többek között azt kérte a nemzeti rendőrségtől, hogy közölje a balesetet okozó személy azonosításához szükséges adatokat. A rendőrség megtagadta az utasnak a személyazonosító számáról és a lakcíméről való, valamint a balesetben érintett személyek magyarázataira vonatkozó dokumentumokról való tájékoztatást azzal az indokkal, hogy a szabálysértési eljárásokban szereplő okiratokat csak az említett eljárásban részt vevő felek kaphatják meg, a személyazonosító számot és lakóhelyet illetően pedig a természetes személyek adatainak védelmére vonatkozó törvény tiltja a magánszemélyekre vonatkozó ilyen információk hozzáférhető tételét.

E körülmények között az Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (a legfelsőbb bíróság közigazgatási kollégiuma, Lettország) úgy határozott, hogy a Bíróság elé terjeszti azt a kérdést, hogy a 95/46 irányelv 7. cikkének f) pontja kötelezővé teszi-e, hogy a személyes adatokat közöljék valamely harmadik féllel annak érdekében, hogy e fél polgári bíróság előtt az adatvédelemmel érintett személy által okozott kár megtérítése iránti keresetet indíthasson, valamint azt a kérdést, hogy e rendelkezés értelmezését befolyásolhatja-e az a tény, hogy e személy kiskorú.

A Bíróság megállapította, hogy a 95/46 irányelv 7. cikkének f) pontját úgy kell értelmezni, hogy az nem teszi kötelezővé a személyes adatok valamely harmadik féllel való közlését annak érdekében, hogy e fél polgári bíróság előtt az adatvédelemmel érintett személy által okozott kár megtérítése iránti keresetet indíthasson. Az említett rendelkezéssel ugyanakkor nem ellentétes az ilyen adatközlés, amennyiben arra a nemzeti jog alapján, az ebben a rendelkezésben előírt feltételek tiszteletben tartása mellett kerül sor (27. és 34. pont, valamint a rendelkező rész).

Ezzel összefüggésben a Bíróság megállapította, hogy a nemzeti bíróság által e tekintetben végzendő vizsgálatra is figyelemmel, az alapeljárásban szóban forgó feltételek mellett nem tűnik indokoltnak, hogy a sértettel szemben megtagadják az ahhoz szükséges személyes adatok közlését, hogy kártérítési keresetet nyújtson be a károkozóval, vagy adott esetben – amennyiben e károkozó kiskorú – a szülői felügyeletet gyakorló személyekkel szemben (33. pont).

[A 2017. szeptember 27-i Puškár ítélet \(C-73/16, EU:C:2017:725\)](#)

Az alapeljárásban P. Puškár a Najvyšší súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb bírósága) előtt indított keresetet annak érdekében, hogy kötelezzék a Finančné riaditeľstvom (pénzügyi igazgatóság), valamennyi neki alárendelt adóhivatalt és a Kriminálny úrad finančnej správy (a pénzügyi közigazgatási hatóság bünyügyi hivatala), hogy ne vegyék fel a nevét a pénzügyi igazgatóság által fiktív vezetőnek tekintett személyek nyilvántartásába (a továbbiakban: vitatott nyilvántartás), amelyet az adóbeszedés keretében a pénzügyi igazgatóság állított fel, és amelynek naprakésszé tételét a pénzügyi igazgatóság, valamint a pénzügyi közigazgatási hatóság bünyügyi hivatala biztosítja. Ezenkívül kérte, hogy töröljék e nyilvántartásokból és a pénzügyi közigazgatási hatóság informatikai rendszeréből az őt érintő összes megjegyzést.

Ilyen körülmények között a Najvyšší súd Slovenskej republiky (a Szlovák Köztársaság legfelsőbb bírósága) a Bírósághoz fordult többek között azzal a kérdéssel, hogy értelmezhető-e úgy a

Charta 7. cikkében meghatározott, a magán- és a családi élet, az otthon, valamint a kapcsolattartás tiszteletben tartásához való jog, valamint a Charta 8. cikkében meghatározott, a személyes adatok védelméhez való jog, hogy a tagállam az érintett hozzájárulása nélkül adóbeszedési célból nem állíthat fel személyes adatokat tartalmazó nyilvántartást, azaz, hogy a személyes adatoknak a hatóságok által az adócsalás elleni küzdelem céljából történő megszerzése önmagában veszélyes.

A Bíróság megállapította, hogy a 95/46 irányelv 7. cikkének e) pontjával nem ellentétes a személyes adatok tagállami hatóságok általi, az adóbeszedés és az adócsalás elleni küzdelem céljából való olyan kezelése, mint amelyre személyek alapügyben szóban forgóhoz hasonló nyilvántartásának felállításával az érintett személyek hozzájárulása nélkül sor került, feltéve egyrészt, hogy ezeket a hatóságokat a nemzeti jogszabályok az e rendelkezés értelmében vett közérdekből elvégzendő feladatokkal ruházták fel, hogy e nyilvántartás felállítása és az érintett személyek nevének e nyilvántartásba való feltétele a követett célok megvalósítására ténylegesen alkalmas és annak érdekében ténylegesen szükséges, és hogy elegendő valószínűsítő körülmény létezik annak vélelmezésére, hogy az érintett személyek jogosan szerepelnek az említett nyilvántartásban, másrészt pedig, hogy a személyes adatok ezen kezelésének jogszerűségével kapcsolatos, a 95/46 irányelvben előírt valamennyi feltétel teljesül (117. pont, valamint a rendelkező rész 3. pontja).

E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy a nemzeti bíróság feladata annak ellenőrzése, hogy a vitatott nyilvántartás felállítása az alapügyben szóban forgó közérdekből elvégzendő feladatok végrehajtásához szükséges-e, figyelembe véve különösen a vitatott nyilvántartás felállításának pontos célját, azokat a joghatásokat, amelyek a nyilvántartásban szereplő személyeket érintik, valamint e nyilvántartás nyilvános vagy nem nyilvános jellegét. Ezenfelül az arányosság elvére tekintettel a nemzeti bíróság feladata annak ellenőrzése, hogy a vitatott nyilvántartás felállítása és az érintett személyek nevének e nyilvántartásba való felvétele alkalmas-e az ezen tényezőkkel követett célkitűzések megvalósítására, és hogy nem léteznek-e más, enyhébb eszközök e célkitűzések eléréséhez (111., 112. és 113. pont).

A Bíróság ezenkívül megállapította, hogy valamely személy számára az a körülmény, hogy felveszik a vitatott nyilvántartásba, sértheti bizonyos jogait. Az e nyilvántartásba való felvétel ugyanis árthat a jóhírnevének, és hatással lehet az adóhatóságokkal való kapcsolataira. Hasonlóképpen, ez a felvétel érintheti az e személyt megillető, a Charta 48. cikkének (1) bekezdésében meghatározott ártatlanság vélelmét, valamint a Charta 16. cikkében előírt, a vitatott nyilvántartásba felvett természetes személyekkel kapcsolatban álló jogi személyeket megillető vállalkozás szabadságát. Következésképpen az ilyen jogsértés csak akkor lehet elfogadható, ha elegendő valószínűsítő körülmény létezik annak feltételezésére, hogy az érintett személy fiktív módon ügyvezetési feladatokat lát el a vele kapcsolatban álló jogi személyeknél, és ezért hátráltatja az adóbeszedést és az adócsalás elleni küzdelmet (114. pont).

Egyébként a Bíróság szerint, amennyiben indokok állnának fenn a 95/46 irányelv 13. cikke értelmében az irányelv 6., és 10–12. cikkében előírt, az érintett személy tájékoztatáshoz való jogához hasonló egyes jogok korlátozására, az ilyen korlátozásnak az említett 13. cikk (1) bekezdésében érintett, úgymint különösen az adózás terén fontos gazdasági vagy pénzügyi érdek biztosításához szükségesnek kellene lennie, és jogszabályokon kellene alapulnia (116. pont).

[A 2020. november 11-i Orange Romania ítélet \(C-61/19, EU:C:2020:901\)](#)

Az Orange România SA távközlési szolgáltatásokat nyújt a román piacon. A 2018. március 28-i határozatával az Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal (ANSPDCP) (a személyes adatok kezelésének felügyeletéért felelős nemzeti hatóság, Románia) bírsággal sújtotta az Orange Romániát amiatt, hogy anélkül gyűjtötte és tárolta ügyfelei személyazonosító okmányainak másolatát, hogy ez utóbbiak ehhez érvényes hozzájárulást adtak volna.

Az ANSPDCP szerint a 2018. március 1-je és március 26-a közötti időszakban az Orange România a távközlési szolgáltatások nyújtására vonatkozó olyan szerződéseket kötött természetes személyekkel, amelyek egyik feltétele szerint az ügyfeleket tájékoztatták a személyazonosító okmányuk másolatának azonosítás céljából történő gyűjtéséről és tárolásáról, és az ügyfelek a hozzájárulásukat adták ehhez. Az e szerződéses feltételre vonatkozó négyzetet az adatkezelő a szerződés aláírása előtt bejelölte.

Ebben az összefüggésben kérte fel a Tribunalul București (bukaresti törvényszék, Románia) a Bíróságot annak tisztázására, hogy milyen feltételek mellett tekinthető érvényesnek az ügyfelek hozzájárulása a személyes adatok kezeléséhez.

A Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy az uniós jog³¹ felsorolja azokat az eseteket, amelyekben a személyes adatok kezelése jogszerűnek tekinthető. Az érintett hozzájárulásának önkéntesnek, konkrétan, megfelelő tájékoztatáson alapulónak és egyértelműnek kell lennie³². Ebben a tekintetben a hallgatás, az előre bejelölt négyzet vagy a nem cselekvés ezért nem minősül érvényes hozzájárulásnak (34., 36., 37. és 39. pont).

Továbbá, ha az érintett hozzájárulását olyan írásbeli nyilatkozat keretében adja meg, amely más ügyekre is vonatkozik, az ilyen nyilatkozatot érthető és könnyen hozzáférhető formában kell rendelkezésre bocsátani, nyelvezetének pedig világosnak és egyszerűnek kell lennie. Annak érdekében, hogy az érintett számára valódi választási szabadságot biztosítsanak, a szerződéses rendelkezések nem vezethetik félre az érintett személyt a szerződés megkötésének lehetőségét illetően, még akkor sem, ha megtagadja az adatkezeléshez való hozzájárulását (34., 36., 37., 39. és 41. pont).

A Bíróság megállapította, hogy mivel az Orange România a személyes adatok kezelője, képesnek kell lennie ezen adatok kezelése jogszerűségének biztosítására, és így a jelen esetben annak igazolására, hogy az érintett a személyes adatainak kezeléséhez hozzájárult. E tekintetben, mivel úgy tűnik, hogy az említett feltétellel kapcsolatos négyzetet nem maguk az érintett ügyfelek jelölték be, e négyzet bejelölésének ténye önmagában nem bizonyítja, hogy ezen ügyfelek egyértelműen kinyilvánították volna, hogy hozzájárulnak a személyazonosító okmányuk másolatának gyűjtéséhez és tárolásához. Az e tekintetben szükséges vizsgálatokat a kérdést előterjesztő bíróságnak kell elvégeznie (42. és 46. pont).

---

³¹ A 95/46 irányelv 7. cikke és az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke.

³² A 95/46 irányelv 2. cikkének h) pontja és az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 11. pontja.

A Bíróság szerint a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata is, hogy a szóban forgó szerződéses rendelkezések alkalmasak voltak-e az érintett személy azzal kapcsolatos megtévesztésére, hogy a szerződés megkötésére az adatkezeléshez való hozzájárulás megtagadása ellenére is lehetőség van-e. Egyébiránt a Bíróság rámutatott arra, hogy e hozzájárulás ügyfél általi megtagadása esetén az Orange România megkövetelte, hogy az érintett ügyfél írásban nyilatkozzon arról, hogy nem járul hozzá a személyazonosító okmánya másolatának gyűjtéséhez vagy tárolásához. A Bíróság álláspontja szerint az ilyen további követelmény alkalmas arra, hogy jogellenesen befolyásolja az e gyűjtés és tárolás megtiltására vonatkozó döntési szabadságot. Mindenesetre az említett társaság feladata annak bizonyítása, hogy ügyfelei aktív magatartással kifejezték a személyes adataik kezeléséhez való hozzájárulásukat, ezért e társaság nem követelheti meg tőlük, hogy aktívan nyilvánítsák ki a megtagadásukat (49-51. pont).

A Bíróság ezért arra a következtetésre jutott, hogy a távközlési szolgáltatások nyújtására irányuló szerződés, amely olyan feltételt tartalmaz, amely szerint az érintett személyt a személyes adatokat tartalmazó személyazonosító okmányai másolatainak gyűjtéséről és tárolásáról tájékoztatták, és ahhoz hozzájárult, nem alkalmas annak bizonyítására, hogy ez a személy e rendelkezések értelmében érvényesen hozzájárulást adott ehhez a gyűjtéshez, valamint ehhez a tároláshoz, ha az adatkezelő a szerződés aláírása előtt bejelölte az e feltételre vonatkozó négyzetet, vagy ha az említett szerződés rendelkezései alkalmasak az érintett személy azzal kapcsolatos megtévesztésére, hogy a kérdéses szerződés megkötésére az adatkezeléshez való hozzájárulás megtagadása ellenére is lehetőség van-e, vagy ha ez az adatkezelő jogellenesen befolyásolja e gyűjtés és e tárolás megtiltására vonatkozó döntési szabadságot annak megkövetelésével, hogy az érintett személy a hozzájárulás megtagadása céljából az e megtagadást tartalmazó kiegészítő formanyomtatványt töltsön ki (52. pont és a rendelkező rész).

[A 2021. május 12-i Bundesrepublik Deutschland \(Az Interpol vörös riasztása\) ítélet \(nagytanács\) \(C-505/19, EU:C:2021:376\)](#)

2012-ben a Bűnügyi Rendőrség Nemzetközi Szervezet (a továbbiakban: Interpol) az Egyesült Államok kérésére az ezen ország hatóságai által kibocsátott elfogatóparancs alapján vörös riasztást adott ki a német állampolgár WS-re vonatkozóan az esetleges kiadatása céljából. Amennyiben egy vörös riasztással érintett személyt az Interpol valamely tagállamában megtalálnak, ezen államnak a körözött személyt ideiglenes letartóztatásba kell vennie vagy mozgását felügyelnie, illetve korlátoznia kell.

Mindazonáltal még e vörös riasztás közzétételét megelőzően WS-szel szemben vizsgálati eljárás indult Németországban a vörös riasztásban megjelölt tényállással azonos tényállás tekintetében. Ezt az eljárást 2010-ben véglegesen megszüntették, miután WS a német büntetőjogban előírt különös egyezségi eljárásnak megfelelően megfizetett bizonyos pénzüsszeget. Ezt követően a Bundeskriminalamt (szövetségi bűnügyi rendőrség, Németország) tájékoztatta az Interpolt, hogy álláspontja szerint e korábbi eljárás okán a *ne bis in idem* elve alkalmazandó a jelen ügyben. Ez az

elv, amelyet mind a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény³³ 54. cikke, mind pedig az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 50. cikke rögzít, többek között tiltja, hogy valamely személy ellen ugyanazon – már jogerősen elbírált – bűncselekmény miatt ismételten büntetőeljárást indítsanak.

2017-ben WS keresetet indított a Németországi Szövetségi Köztársasággal szemben a Verwaltungsgericht Wiesbaden (wiesbadeni közigazgatási bíróság, Németország) előtt annak érdekében, hogy a bíróság kötelezze e tagállamot a vörös riasztás visszavonásához szükséges intézkedések megtételére. E tekintetben WS a *ne bis in idem* elvének megsértésén kívül az EUMSZ 21. cikkben biztosított szabad mozgáshoz való jogának megsértésére hivatkozik, amennyiben nem utazhat a Schengeni Megállapodásban részes valamely államba vagy valamely tagállamba anélkül, hogy a letartóztatás kockázatával kellene számolnia. Úgy véli továbbá, hogy e jogsértésekből fakadóan a vörös riasztásban szereplő személyes adatainak kezelése ellentétes a bűnügyi személyes adatok védelméről szóló 2016/680 irányelvel³⁴.

E körülmények között határozott úgy a wiesbadeni közigazgatási bíróság, hogy a Bíróság elé kérdést terjeszt a *ne bis in idem* elvének alkalmazásával, pontosabban a vörös riasztással érintett személynek a szóban forgóhoz hasonló helyzetben történő ideiglenes letartóztatásba vétele lehetőségével kapcsolatban. Továbbá e bíróság azt kívánja megtudni, hogy ezen elv alkalmazhatósága milyen következményekkel jár az említett vörös riasztásban feltüntetett személyes adatok tagállamok általi kezelésére.

A Bíróság a nagytanácsban hozott ítéletében kimondta többek között azt, hogy a 2016/680 irányelv rendelkezéseit az SMVE 54. cikkével és a Charta 50. cikkével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azokkal mindaddig nem ellentétes az Interpol által kiadott vörös riasztásban feltüntetett személyes adatok kezelése, amíg ilyen bírósági határozattal megállapítást nem nyer, hogy az e figyelmeztető jelzés alapjául szolgáló tényállásra a *ne bis in idem* elve alkalmazandó, feltéve hogy ez az adatkezelés megfelel az ezen irányelvben megállapított feltételeknek (121. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

Az Interpol vörös riasztásában feltüntetett személyes adatokra vonatkozó kérdést illetően a Bíróság kifejtette, hogy az ezen adatokon végzett minden művelet, így az adatoknak a tagállam körözési nyilvántartásában való rögzítése a 2016/680 irányelv³⁵ hatálya alá tartozó adatkezelésnek minősül. Ezenkívül megállapította, hogy egyrészt ez az adatkezelés jogszerű célt követ, másrészt pedig nem tekinthető jogellenesnek csupán amiatt, hogy a vörös riasztás alapjául szolgáló tényállásra a *ne bis in idem* elve alkalmazható lehet³⁶. A tagállami hatóságok által történő adatkezelés egyébiránt elengedhetetlennek bizonyulhat pontosan az említett elv alkalmazhatóságának vizsgálatához (111., 114., 116., 117. és 119. pont).

³³ A Benelux Gazdasági Unió államai, a Németországi Szövetségi Köztársaság és a Francia Köztársaság kormányai között a közös határaiton történő ellenőrzések fokozatos megszüntetéséről szóló, 1985. június 14-i Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló, Schengenben (Luxemburg), 1990. június 19-én aláírt és 1995. március 26-án hatályba lépett egyezmény (HL 2000. L 239., 19. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 2. kötet, 9. o.; a továbbiakban: SMVE).

³⁴ A személyes adatoknak az illetékes hatóságok által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett kezelése tekintetében a természetes személyek védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 2008/977/IB tanácsi kerethatározat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/680 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2016. L 119., 89. o.; helyesbítés: HL 2018. L 127., 7. o.).

³⁵ Lásd: a 2016/680 irányelv 2. cikkének (1) bekezdése és 3. cikkének 2. pontja.

³⁶ Lásd: a 2016/680 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének b) pontja és 8. cikkének (1) bekezdése.

E körülmények között a Bíróság tehát úgy ítélte meg, hogy az SMVE 54. cikkével és a Charta 50. cikkével összefüggésben értelmezett 2016/680 irányelvvel mindaddig nem ellentétes a vörös riasztásban feltüntetett személyes adatok kezelése, amíg jogerős bírósági határozattal megállapítást nem nyer, hogy a *ne bis in idem* elve alkalmazandó az adott ügyben. Az adatkezelésnek azonban meg kell felelnie az ezen irányelvben előírt feltételeknek. Ebből a szempontból többek között szükségesnek kell bizonyulnia a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság által a bűncselekmények megelőzése, nyomozása, felderítése, a vádeljárás lefolytatása vagy büntetőjogi szankciók végrehajtása céljából végzett feladatainak ellátásához³⁷ (121. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

Ezzel szemben, amennyiben a *ne bis in idem* elve alkalmazandó, az Interpol vörös riasztásában feltüntetett személyes adatoknak a tagállamok körözési nyilvántartásában való rögzítése már nem szükséges, mivel a szóban forgó személy az említett vörös riasztásban szereplő cselekmények miatt már nem vonható büntetőeljárás alá, következésképpen nem fogható el ezen cselekmények okán. Ebből következik, hogy az érintett személy jogosult kérni az adatainak törlését. Ha azonban a rögzített adatokat tárolják, azt olyan megjegyzésnek kell kísérnie, hogy a szóban forgó személlyel szemben a *ne bis in idem* elve alapján ugyanazon cselekmény miatt már nem indítható büntetőeljárás valamely tagállamban vagy szerződő államban (120. pont).

[A 2021. június 22-i Latvijas Republikas Saeima \(Büntetőpontok\) ítélet \(nagytanács\) \(C-439/19, EU:C:2021:504\)](#)

Ebben az ítéletben (lásd még „A »személyes adatok kezelésének« fogalma” című II. 3. szakaszt) a Bíróság kimondja, hogy az általános adatvédelmi rendelettel ellentétes az a lett szabályozás, amely a Ceļu satiksmes drošības direkcijāt (közúti közlekedésbiztonsági hatóság, Lettország; a továbbiakban: CSDD) arra kötelezi, hogy tegye a nyilvánosság számára hozzáférhetővé a gépjárművezetőkkel szemben közúti közlekedési jogsértés miatt kiszabott büntetőpontokra vonatkozó adatokat anélkül, hogy a hozzáférést kérelmező személynek igazolnia kellene az ezen információk megszerzéséhez fűződő különös érdekét. A Bíróság megítélése szerint nem nyert bizonyítást, hogy a közúti közlekedési jogsértések miatt kiszabott büntetőpontokra vonatkozó személyes adatok közlése szükséges lenne, különösen a lett kormány által hivatkozott, a közúti közlekedésbiztonság javítására irányuló célkitűzésre tekintettel. Ezenfelül a Bíróság szerint sem a nyilvánosságnak a hivatalos dokumentumokhoz való hozzáféréshez fűződő joga, sem a tájékozódás szabadságához való jog nem igazol egy ilyen szabályozást (113., 120-122. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

Ebben az összefüggésben a Bíróság hangsúlyozta, hogy a közúti közlekedésbiztonság javítása, ami a lett szabályozás célját képezi, az Unió által elismert közérdekű célkitűzést képez, és következésképpen a tagállamok a közúti közlekedés biztonságát minősíthetik „közérdekből elvégzendő feladatnak”³⁸. Ugyanakkor nem nyert bizonyítást, hogy a közúti közlekedési jogsértések miatt kiszabott büntetőpontokra vonatkozó személyes adatok közlésére vonatkozó lett szabályozás szükséges lenne az elérni kívánt célkitűzés megvalósításához. Egyrészt ugyanis a

³⁷ Lásd: a 2016/680 irányelv 1. cikkének (1) bekezdése és 8. cikkének (1) bekezdése.

³⁸ Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének e) pontja értelmében a személyes adatok kezelése akkor jogszerű, ha az „közérdekű [...] feladat végrehajtásához szükséges.

lett jogalkotó számos cselekvési lehetőséggel rendelkezik ahhoz, hogy e célkitűzést az érintett személyek alapvető jogait kevésbé sértő más eszközök révén valósítsa meg. Másrészt figyelembe kell venni a büntetőpontokra vonatkozó adatok különleges jellegét és azt, hogy a nyilvánossággal való közlésük a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogokba való súlyos beavatkozásnak minősülhet, mivel a társadalom általi helytelenítéshez és az érintett személy megbélyegzéséhez vezethetnek (109-113. pont).

Ezenfelül a Bíróság úgy vélte, hogy tekintettel ezen adatok különleges jellegére, valamint az említett két alapvető jogba történő beavatkozás súlyára, ezek a jogok elsőbbséget élveznek mind a nyilvánosság ahhoz fűződő érdekével szemben, hogy hozzáférjen a hivatalos dokumentumokhoz, így a gépjárművek és gépjárművezetők nemzeti nyilvántartásához, mind pedig a tájékozódás szabadságához való joggal szemben (120. és 121. pont).

Egyébiránt ugyanezen okokból a Bíróság megállapította, hogy az általános adatvédelmi rendelettel ellentétes az a lett szabályozás, amely a CSDD számára lehetővé teszi, hogy a közúti közlekedési jogsértés miatt a gépjárművezetőkkel szemben kiszabott büntetőpontokra vonatkozó adatokat közölje a gazdasági szereplőkkel ezen adatok említett szereplők általi további felhasználásának és nyilvánossággal való közlésének lehetővé tétele érdekében (126. pont, valamint a rendelkező rész 3. pontja).

Végül a Bíróság pontosította, hogy az uniós jog elsőbbségének elvét úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az, ha a kérdést előterjesztő bíróság, amely a Bíróság által az uniós joggal összeegyeztethetetlennek nyilvánított lett szabályozás ellen irányuló alkotmányjogi panasz tárgyában eljár, úgy határoz, hogy e szabályozás joghatásait a végleges és jogerős határozata kihirdetésének időpontjáig fenntartja (137. pont, valamint a rendelkező rész 4. pontja).

III. A személyes adatoknak a 2002/58 irányelv értelmében vett kezelése

[A 2018. október 2-i Ministerio Fiscal ítélet \(nagytanács\) \(C-207/16, ECLI:EU:C:2018:788\)³⁹](#)

Ezen ügy tárgyát azon kérelemnek egy spanyol vizsgálóbíró általi elutasítása képezte, amelyet egy pénztárca és egy mobiltelefon elrablása tárgyában folytatott nyomozás keretében terjesztettek elő. Közelebbről, a rendőrség azt kérte a vizsgálóbírótól, hogy biztosítsa részére az ellopott telefonról a lopás időpontjától számított 12 napos időszakban aktivált telefonszámok tulajdonosainak a személyazonosságára vonatkozó adatokhoz való hozzáférést. Az elutasítás azon az indokoláson alapult, hogy a bünygyi nyomozás alapjául szolgáló tényállás nem valósított meg „súlyos”, azaz a spanyol jog értelmében öt év szabadságvesztésnél súlyosabban büntetendő bűncselekményt, tekintettel ugyanis arra, hogy a személyazonosító adatokhoz való hozzáférésre csak a bűncselekmények e típusa esetében van lehetőség.

³⁹ Ezt az ítéletet a 2018. évi Éves jelentés ismerteti (88. és 89. o.).

A Bíróság, miután emlékeztetett arra, hogy a hatóságoknak a nyomozás során az elektronikus hírközlési szolgáltatók által megőrzött személyes adatokhoz való hozzáférése a 2002/58 irányelv hatálya alá tartozik, úgy ítélte meg, hogy az ellopott mobiltelefonnal aktivált SIM-kártyák tulajdonosainak azonosítására szolgáló adatokhoz – úgymint e tulajdonosok családi neve, utóneve és adott esetben lakcíme – való hozzáférés a Charta által biztosított, a magánélet tiszteletben tartásához és az adatok védelméhez fűződő alapvető jogokba való beavatkozást jelent, akár olyan körülmények hiányában is, amelyek lehetővé teszik e beavatkozás „súlyosnak” minősítését, és anélkül, hogy jelentőséggel bírna az, hogy az érintett, magánéletre vonatkozó információk érzékeny jellegűek-e, vagy hogy az érintetteknek esetlegesen származtak-e kellemetlenségei az említett beavatkozásból. A Bíróság ugyanakkor hangsúlyozta, hogy e beavatkozás nem annyira súlyos, hogy e hozzáférést a bűncselekmények megelőzésének, kivizsgálásának, felderítésének és üldözésének területén a súlyos bűncselekmények elleni küzdelemre kellene korlátozni. Ugyanis, noha a 2002/58 irányelv kimerítően felsorolja az olyan nemzeti szabályozás igazolására alkalmas célokat, amely a hatóságoknak az érintett adatokhoz való hozzáférést szabályozza, és ezzel eltérést enged az elektronikus hírközlés titkosságának elve alól, tekintettel arra, hogy e hozzáférésnek ténylegesen és szigorúan e célok egyikének kell megfelelnie, a Bíróság megjegyezte, hogy a bűncselekmények megelőzésére, kivizsgálására, felderítésére és üldözésére irányuló célt illetően a 2002/58 irányelv szövege e célt nem korlátozza kizárólag a súlyos bűncselekmények elleni harcra, hanem általában a „bűncselekményekre” vonatkozik (38., 42., 59–63. pont, valamint a rendelkező rész).

Ezen összefüggésben a Bíróság kifejtette, hogy bár a Tele2 Sverige és Watson és társai ítéletében⁴⁰ kimondta, hogy kizárólag a súlyos bűncselekmények elleni harc igazolhatja a hatóságoknak az elektronikus hírközlési szolgáltatók által megőrzött olyan személyes adatokhoz való hozzáférést, amelyek együttesen véve pontos következtetések levonását tehetik lehetővé azon személyek magánélete vonatkozásában, akiknek az adatairól szó van, ezen értelmezést az indokolta, hogy az e hozzáférésre vonatkozó szabályozás által követett célnak kapcsolatban kell állnia a szóban forgó alapvető jogokba való, e művelet által kiváltott beavatkozás súlyosságával. Az arányosság elvének megfelelően tehát a súlyos beavatkozást e területen csupán a szintén „súlyosnak” minősítendő bűncselekmények elleni harcra irányuló cél igazolhatja. Ezzel szemben, ha a beavatkozás nem súlyos, az említett hozzáférést igazolhatja általában a „bűncselekmények” megelőzésére, kivizsgálására, felderítésére és üldözésére irányuló cél (54–57. pont).

A konkrét ügyet illetően a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a kizárólag a szóban forgó kérelemmel érintett adatokhoz való hozzáférés nem minősíthető azon személyek alapvető jogaiba való „súlyos” beavatkozásnak, akiknek az adatairól szó van, mivel ezen adatok nem teszik lehetővé a magánéletükkel kapcsolatos pontos következtetések levonását. A Bíróság ebből arra következtetett, hogy az ilyen adatokhoz való hozzáféréssel járó beavatkozás tehát igazolható általában a „bűncselekmények” megelőzésére, kivizsgálására, felderítésére és üldözésére irányuló céllal, és nem szükséges, hogy e bűncselekmények „súlyosnak” minősüljenek (61. és 62. pont).

---

⁴⁰ A Bíróság 2016. december 21-i Tele2 Sverige és Watson és társai ítélete (C-203/15 és C-698/15, [EU:C:2016:970](#)).

[A 2020. október 6-i Privacy International ítélet \(nagytanács\) \(C-623/17, EU:C:2020:790\) és La Quadrature du Net és társai ítélet \(C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791\)⁴¹](#)

Az elektronikus hírközléssel kapcsolatos személyes adatok megőrzésére és az azokhoz való hozzáférésre vonatkozó ítélkezési gyakorlat, különösen a Tele2 Sverige és Watson és társai ítélet, amelyben a Bíróság többek között megállapította, hogy a tagállamok nem írhatnak elő az elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtói számára a forgalmi és helymeghatározó adatok általános és különbségtétel nélküli megőrzésére vonatkozó kötelezettséget, bizonyos államokban aggodalmakat váltott ki, mivel attól tartottak, hogy ezzel a nemzetbiztonság védelme és a bűnözés elleni küzdelem szempontjából általuk szükségesnek tartott eszköztől fosztották meg őket.

Ilyen előzmények után került sor arra, hogy az Investigatory Powers Tribunalhoz (nyomozati hatáskörök vizsgálató bíróság, Egyesült Királyság) (Privacy International, C-623/17), a Conseil d'État-hoz (államtanács, Franciaország) (La Quadrature du Net és társai, C-511/18 és C-512/18 egyesített ügyek), valamint a Cour constitutionnelle-hez (alkotmánybíróság, Belgium) (Ordre des barreaux francophones et germanophone és társai, C-520/18) fordultak az egyes tagállamok által ezeken a területeken elfogadott, olyan szabályozások jogszerűségére vonatkozó jogvitákban, amelyek többek között a felhasználók forgalmi és helymeghatározó adatainak hatóság felé történő továbbítására, illetve általános és különbségtétel nélküli megőrzésére vonatkozó kötelezettséget írtak elő az elektronikus hírközlési szolgáltatók számára.

A Bíróság a nagytanácsban hozott, 2020. október 6-i két ítéletében először is úgy ítélte meg, hogy a 2002/58 irányelv alkalmazandó azokra a nemzeti szabályozásokra, amelyek arra kötelezik az elektronikus hírközlési szolgáltatókat, hogy e célból forgalmi és helymeghatározó adatokat őrizzenek meg, vagy ezen adatokat a nemzeti biztonsági és hírszerző hatóságoknak továbbítsák (a Privacy International ítélet 49. pontja, valamint rendelkező részének 1. pontja; a La Quadrature du Net és társai ítélet 104. pontja).

Ezt követően a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a 2002/58 irányelv⁴² nem teszi lehetővé, hogy az elektronikus közlések és az azokhoz kapcsolódó adatok titkosságának biztosítására vonatkozó elvi kötelezettségtől, valamint az ezen adatok tárolásának tilalmától való eltérés váljon főszabállyá. Ez azt jelenti, hogy ezen irányelv csak az uniós jog általános elveinek, köztük az arányosság elvének és a Charta által biztosított alapvető jogoknak⁴³ a tiszteletben tartása mellett hatalmazza fel a tagállamokat arra, hogy többek között nemzetbiztonsági célokból olyan jogszabályi intézkedéseket fogadjanak el, amelyek az ezen irányelvben előírt jogok és kötelezettségek, különösen a közlések és a forgalmi adatok titkosságának biztosítására irányuló kötelezettség⁴⁴ hatályát korlátozzák (a Privacy International ítélet 59. és 60. pontja; a La Quadrature du Net és társai ítélet 111. és 113. pontja).

Ezzel összefüggésben a Bíróság a Privacy International ügyben egyrészt úgy ítélte meg, hogy a Chartával összefüggésben értelmezett 2002/58 irányelvel ellentétes az olyan nemzeti

---

⁴¹ Ezeket az ítéleteket a 2020. évi Éves Jelentés ismerteti (29-32. o.).

⁴² A 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) és (3) bekezdése.

⁴³ Különösen a Charta 7., 8. és 11. cikke, valamint 52. cikkének (1) bekezdése.

⁴⁴ A 2002/58 irányelv 5. cikkének (1) bekezdése.

szabályozás, amely az elektronikus hírközlési szolgáltatókat a nemzetbiztonság védelme érdekében a forgalmi és helymeghatározó adatoknak a biztonsági és hírszerző szolgálatok részére történő, általános és különbségtétel nélküli továbbítására kötelezi. Másrészt a La Quadrature du Net és társai egyesített ügyekben, valamint az Ordre des barreaux francophones et germanophone és társai ügyben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy ugyanezen irányelvvel ellentétesek az olyan jogszabályi intézkedések, amelyek az elektronikus hírközlési szolgáltatókat a forgalmi és a helymeghatározó adatok általános és különbségtétel nélküli, megelőző jelleggel történő megőrzésére kötelezik.

Az ilyen adatok általános és különbségtétel nélküli továbbítására és megőrzésére vonatkozó kötelezettségek ugyanis különösen súlyos beavatkozást jelentenek a Charta által biztosított alapvető jogokba, függetlenül attól, hogy a személyes adataik révén érintett személyek magatartása összefüggésben áll-e a szóban forgó szabályozás által elérni kívánt céllal. A Bíróság hasonlóképpen úgy értelmezte az általános adatvédelmi rendelet 23. cikkének (1) bekezdését a Chartával összefüggésben, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a nyilvános online hírközlési szolgáltatásokhoz való hozzáférést nyújtókat és a tárhelyszolgáltatókat többek között az e szolgáltatásokhoz kapcsolódó személyes adatok általános és különbségtétel nélküli megőrzésére kötelezi (a Privacy International ítélet 71. és 82. pontja, valamint rendelkező részének 2. pontja; a La Quadrature du Net és társai ítélet 146., 168., 174., 177. és 212. pontja, valamint rendelkező részének 1. és 3. pontja).

A Bíróság ezzel szemben úgy vélte, hogy olyan helyzetekben, amikor az érintett tagállamnak olyan súlyos nemzetbiztonsági fenyegetéssel kell szembenéznie, amely valós és közvetlen, illetve előre látható, a Chartával összefüggésben értelmezett 2002/58 irányelvvel nem ellentétes az elektronikus hírközlési szolgáltatóknak a forgalmi és helymeghatározó adatok általános és különbségtétel nélküli megőrzésére való kötelezése. Ebben az összefüggésben a Bíróság pontosította, hogy a feltétlenül szükséges időtartamra korlátozott kötelezést előíró határozatnak bíróság, illetve kötelező erejű határozatot hozó, független közigazgatási szerv általi, tényleges ellenőrzés tárgyát kell képeznie, amely annak vizsgálatára irányul, hogy e helyzetek valamelyike fennáll-e, valamint hogy tiszteletben tartják-e az előírt feltételeket és garanciákat. Ugyanezen körülmények között az említett irányelvvel nem ellentétes az elektronikus hírközlési eszközök valamennyi felhasználójára vonatkozó, többek között forgalmi és helymeghatározó adatok automatizált elemzése sem (a La Quadrature du Net és társai ítélet 137-139. és 177-179. pontja, valamint rendelkező részének 1. és 2. pontja).

A Bíróság hozzátette, hogy a Chartával összefüggésben értelmezett 2002/58 irányelvvel nem ellentétesek az olyan jogszabályi intézkedések, amelyek lehetővé teszik a forgalmi és helymeghatározó adatoknak a feltétlenül szükséges időtartamra korlátozott, olyan célzott megőrzését, amelyet objektív és hátrányos megkülönböztetéstől mentes tényezők alapján, az érintett személyek kategóriái szerint vagy földrajzi kritérium segítségével határoznak meg. Ugyanígy nem ellentétesek ezzel az irányelvvel a csatlakozási forráshoz hozzárendelt IP-címek általános és különbségtétel nélküli megőrzését előíró ilyen intézkedések, amennyiben az adatmegőrzés időtartama a feltétlenül szükséges mértékre korlátozódik, sem pedig az elektronikus hírközlési eszközök felhasználóinak személyazonosságára vonatkozó adatok ilyen megőrzését előíró intézkedések, mivel a tagállamok ez utóbbi esetben nem kötelesek időben korlátozni az adatmegőrzést. Az említett irányelvvel továbbá nem ellentétes az olyan jogszabályi intézkedés, amely lehetővé teszi a szolgáltatásnyújtók rendelkezésére álló adatok gyors megőrzését olyan helyzet felmerülése esetén, amelyben az említett adatokat súlyos

bűncselekmények vagy a nemzetbiztonságot ért támadások felderítése érdekében az adatmegőrzésre vonatkozó jogszabályi határidőn túl is meg kell őrizni, amennyiben ezek a bűncselekmények vagy támadások már megállapítást nyertek vagy észszerűen feltételezhetők (a La Quadrature du Net és társai ítélet 161., 163. és 168. pontja, valamint rendelkező részének 1. pontja).

Ezenkívül a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a Chartával összefüggésben értelmezett 2002/58 irányelvvel nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az elektronikus hírközlési szolgáltatókat többek között a forgalmi és helymeghatározó adatok valós idejű gyűjtésére kötelezi, amennyiben ezen adatgyűjtés azokra a személyekre korlátozódik, akik tekintetében alapos okkal feltételezhető, hogy valamilyen módon terrorcselekményekben működnek közre, valamint bíróság, illetve kötelező erejű határozatot hozó, független közigazgatási szerv előzetes ellenőrzése alá tartozik, biztosítva, hogy az ilyen valós idejű adatgyűjtést csak a feltétlenül szükséges mértékben engedélyezzék. Sürgős esetben az ellenőrzést rövid határidőn belül el kell végezni (a La Quadrature du Net és társai ítélet 192. pontja, valamint rendelkező részének 2. pontja).

Végül a Bíróság az uniós joggal összeegyeztethetetlennek ítélte nemzeti szabályozás időbeli hatályának fenntartására irányuló kérdéssel foglalkozott. E tekintetben úgy ítélte meg, hogy a nemzeti bíróság nem alkalmazhatja a nemzeti jogának olyan rendelkezését, amely felhatalmazza őt arra, hogy korlátozza azon ítéletének időbeli hatályát, amelyben olyan nemzeti jogszabályt kell a nemzeti szabályozás alapján jogellenesnek nyilvánítani, amely az elektronikus hírközlési szolgáltatókat a forgalmi és helymeghatározó adatok általános és különbségtétel nélküli, a Chartával összefüggésben értelmezett 2002/58 irányelvvel összeegyeztethetetlennek nyilvánított megőrzésére kötelezi.

Mindezzel együtt annak érdekében, hogy a nemzeti bíróság számára hasznos válasszal tudjon szolgálni, a Bíróság emlékeztetett arra, hogy az uniós jog jelenlegi állapotában kizárólag a nemzeti jog hatálya alá tartozik az uniós joggal ellentétes adatmegőrzéssel szerzett bizonyítékoknak a súlyos bűncselekmények elkövetésével gyanúsított személyekkel szemben indított büntetőeljárás keretében való megengedhetősége és értékelése. Mindazonáltal a Bíróság pontosította, hogy a tényleges érvényesülés elvére tekintettel értelmezett 2002/58 irányelv alapján a nemzeti büntetőbíróság köteles az ilyen büntetőeljárásban kizárni azokat a bizonyítékokat, amelyekhez a forgalmi és helymeghatározó adatoknak az uniós joggal összeegyeztethetetlen, általános és különbségtétel nélküli megőrzésével jutottak, ha a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyek e bizonyítékokkal kapcsolatban nem tudnak érdemben állást foglalni (a La Quadrature du Net és társai ítélet 222. és 228. pontja, valamint rendelkező részének 4. pontja).

A 2021. március 2-i Prokuratuur (Az elektronikus hírközlési adatokhoz való hozzáférés feltételei) ítélet (nagytanács) (C-746/18, EU:C:2021:152)

Észtországban büntetőeljárást indítottak H. K. ellen lopás, harmadik fél bankkártyájának használata és bírósági eljárásban részt vevő személyekkel szembeni erőszak bűncselekménye miatt. H. K.-t a fenti bűncselekmények miatt az elsőfokú bíróság két év szabadságvesztés büntetésre ítélte. Ezen ítéletet a másodfokú bíróság helybenhagyta. Azokat a jegyzőkönyveket, amelyeken az említett bűncselekmények megállapítása alapul, többek között elektronikus

hírközlési szolgáltatások nyújtása keretében keletkezett személyes adatok alapján készítették. A Riigikohus (legfelsőbb bíróság, Észtország), amelyhez H. K. felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, kétségeit fejezte ki azon feltételek uniós joggal⁴⁵ való összeegyeztethetőségét illetően, amelyek mellett a nyomozó hatóságok ezen adatokhoz hozzáfértek.

E kétségek először is azt a kérdést érintik, hogy azon időszak hossza, amely alatt a nyomozó hatóságok az adatokhoz hozzáfértek, olyan feltételnek minősül-e, amely lehetővé teszi az e hozzáférés révén az érintett személyek alapvető jogaiba történő beavatkozás súlyosságának értékelését. Így a kérdést előterjesztő bíróság kérdése arra irányul, hogy amennyiben ezen időszak nagyon rövid, vagy az összegyűjtött adatok mennyisége nagyon korlátozott, általánosságban a bűnözés elleni küzdelem, és nem csupán a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem alkalmas-e az ilyen beavatkozás igazolására. Másodsor, a kérdést előterjesztő bíróságnak a tekintetben támadtak kétségei, hogy az észt ügyészség – a nemzeti szabályozás által ráruházott különböző feladatokra tekintettel – a Tele2 Sverige és Watson és társai ítélet⁴⁶ értelmében vett olyan „független” közigazgatási szervnek minősülhet-e, amely engedélyezheti, hogy a nyomozó hatóság az érintett adatokhoz hozzáférjen.

A Bíróság nagytanácsban hozott ítéletében kimondta, hogy a Chartával összefüggésben értelmezett 2002/58 irányelvvel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából lehetővé teszi, hogy a hatóságok olyan forgalmi vagy helymeghatározó adatokhoz férjenek hozzá, amelyek információkat szolgáltathatnak az elektronikus hírközlő eszköz felhasználója által lebonyolított közlésekről vagy az általa használt végberendezések helyéről, és lehetővé tehetik az e felhasználó magánéletére vonatkozó pontos következtetések levonását, anélkül hogy e hozzáférés a súlyos bűncselekmények elleni küzdelmet érintő eljárásokra és a közbiztonságot érintő súlyos fenyegetések megelőzésére korlátozódna. A Bíróság szerint e tekintetben nincs jelentősége azon időszak hosszának, amelyre vonatkozóan az ezen adatokhoz való hozzáférést kérték, valamint az ilyen időszakra vonatkozóan rendelkezésre álló adatok mennyiségének vagy jellegének. Ezenkívül a Bíróság úgy vélte, hogy a Chartával összefüggésben értelmezett ugyanezen irányelvvel ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az ügyészséget arra vonatkozó hatáskörrel ruházza fel, hogy büntetőügyben folytatott nyomozás céljából engedélyezze valamely hatóság részére a forgalmi és helymeghatározó adatokhoz való hozzáférést (45. és 59. pont, valamint a rendelkező rész 1. és 2. pontja).

Ami a bűncselekmények megelőzésére, kivizsgálására, felderítésére és üldözésére irányuló, a szóban forgó szabályozás által követett célt illeti, az arányosság elvének megfelelően a Bíróság úgy ítélte meg, hogy kizárólag a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem és a közbiztonságot érintő súlyos fenyegetések megelőzésének célja alkalmas annak igazolására, hogy a hatóságok olyan forgalmi vagy helymeghatározó adatok összességéhez férjenek hozzá, amelyek lehetővé teszik az érintett személyek magánéletére vonatkozó pontos következtetések levonását, anélkül hogy a hozzáférés iránti kérelem arányosságát érintő egyéb tényezők – így például azon időszak hossza, amelyre vonatkozóan az ilyen adatokhoz való hozzáférést igénylik – azzal a hatással

⁴⁵ Közelebbről a 2002/58 irányelv 15. cikkének a Charta 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdésével.

⁴⁶ 2016. december 21-i Tele2 Sverige és Watson és társai ítélet (C-203/15 és C-698/15, EU:C:2016:970, 120. pont).

járnának, hogy általánosságban a bűncselekmények megelőzésére, kivizsgálására, felderítésére és üldözésére irányuló cél igazolhatná az ilyen hozzáférést (33. és 35. pont).

A hatóságok forgalmi és helymeghatározó adatokhoz való hozzáféréseinek nyomozás lefolytatása céljából történő engedélyezésére vonatkozóan az ügyészségre ruházott hatáskört illetően a Bíróság emlékeztet arra, hogy a nemzeti jognak kell meghatároznia azokat a feltételeket, amelyek mellett az elektronikus hírközlési szolgáltatóknak a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok számára a rendelkezésükre álló adatokhoz való hozzáférést biztosítaniuk kell. Az arányosság követelményének való megfelelés érdekében azonban az ilyen szabályozásnak a szóban forgó intézkedés hatályával és alkalmazásával kapcsolatban egyértelmű és pontos szabályokat kell tartalmaznia, valamint bizonyos minimumkövetelményeket kell előírnia annak érdekében, hogy a személyes adataik révén érintett személyek elegendő biztosítékkal rendelkezzenek ezen adatokhoz való visszaélések veszélyeivel szembeni hatékony védelmére. E szabályozásnak a belső jogban jogilag kötelező erejűnek kell lennie, és meg kell jelölnie, hogy milyen körülmények között, illetve milyen anyagi jogi és eljárásjogi feltételek mellett lehet az ilyen adatok kezelését előíró intézkedést megtenni, biztosítva ezáltal, hogy a beavatkozás a szigorúan szükséges mértékre korlátozódjon (48. pont).

A Bíróság szerint e feltételek teljes körű tiszteletben tartásának a gyakorlatban való biztosításához alapvető fontosságú, hogy az illetékes nemzeti hatóságoknak a megőrzött adatokhoz való hozzáférése valamely bíróság vagy független közigazgatási szerv által végzett előzetes felülvizsgálat tárgyát képezze, és hogy e bíróság vagy szerv különösen megelőzési, felderítési vagy bűnüldözési eljárások keretében az e hatóságok által előterjesztett indokolt kérelmet követően hozza meg határozatát. Kellően indokolt sürgős esetben az ellenőrzést rövid határidőn belül el kell végezni (51. pont).

E tekintetben a Bíróság kifejtette, hogy az előzetes felülvizsgálathoz többek között az szükséges, hogy azon bíróság vagy szerv, amelynek feladata ezen előzetes felülvizsgálat elvégzése, valamennyi hatáskörrel rendelkezzen, és minden szükséges garanciát megadjon a szóban forgó különböző érdekek és jogok összehangolásának biztosítása érdekében. Különösen a nyomozást illetően az ilyen felülvizsgálat megköveteli, hogy az említett bíróság vagy szerv alkalmas legyen arra, hogy megfelelő egyensúlyt teremtsen egyrészt a bűnözés elleni küzdelem keretében a nyomozás szükségleteihez kapcsolódó érdekek, másrészt az azon személyek magánéletének tiszteletben tartásához és személyes adatainak védelméhez fűződő alapvető jogok között, akiknek az adatait a hozzáférés érinti. Amennyiben e felülvizsgálatot nem bíróság, hanem független közigazgatási szerv végzi el, e szervnek olyan jogállással kell rendelkeznie, amely lehetővé teszi számára, hogy feladatai ellátása során objektív és pártatlan módon járjon el, és e célból minden külső befolyástól mentesnek kell lennie (52. és 53. pont).

A Bíróság szerint a fentiekből következik, hogy a függetlenség követelménye, amelynek az előzetes felülvizsgálat elvégzésére köteles hatóságnak meg kell felelnie, megköveteli, hogy e hatóság harmadik félnek minősüljön az adatokhoz való hozzáférést kérő hatósághoz képest oly módon, hogy az előbbi képes legyen e felülvizsgálatot minden külső befolyástól mentesen objektíven és pártatlanul elvégezni. Közelebbről, a büntetőjog területén a függetlenség követelménye azt jelenti, hogy az ezen előzetes felülvizsgálat elvégzésére köteles hatóság egyrészt nem vesz részt a szóban forgó felderítés lefolytatásában, másrészt pedig eljárásjogi helyzete semleges a büntetőeljárás felei irányában. Márpedig nem ez a helyzet az ügyészség esetében, amely – mint az észti ügyészség esetében is – irányítja a nyomozást, és adott esetben a

közzéadás képviseli. Ebből következik, hogy az ügyészség nincs abban a helyzetben, hogy a fent említett előzetes felülvizsgálatot elvégezze (54., 55. és 57. pont).

IV. Személyes adatok harmadik országokba való továbbítása

[A 2003. november 6-i Lindqvist ítélet \(nagytanács\) \(C-101/01, EU:C:2003:596\)⁴⁷](#)

Ebben az ügyben (lásd „A »személyes adatok kezelésének« fogalma” című II.3. szakaszt is) a kérdést előterjesztő bíróság különösen arra kereste a választ, hogy B. Lindqvist az említett irányelv értelmében vett, adatok harmadik országba irányuló továbbítását valósította-e meg.

A Bíróság kimondta, hogy a 95/46 irányelv 25. cikke értelmében vett „adatok harmadik országba irányuló továbbítása” nem áll fenn akkor, ha az egyik tagállamban tartózkodó személy olyan internetes oldalra tölt fel személyes adatokat, amely az ugyanebben az államban vagy másik tagállamban letelepedett természetes, illetve székhellyel rendelkező jogi személy üzemeltetőnél tárolt honlapon érhető el, és így ezen adatokat minden, internetre csatlakozó személy számára hozzáférhetővé teszi, beleértve harmadik országokban tartózkodókat is (71. pont, valamint a rendelkező rész 4. pontja).

Tekintettel ugyanis egyrészt az internetnek a 95/46 irányelv kidolgozásakor fejlettségére, másrészt az internethasználatra vonatkozó kritériumok IV. fejezetében való hiányára – amely fejezetben az említett 25. cikk szerepel, amelynek célja, hogy a személyes adatok harmadik országokba irányuló továbbítását a tagállamok ellenőrizhessék, és hogy megtiltsa a megfelelő védelmi szintet nem nyújtó államokba való adattovábbítást –, nem feltételezhető, hogy a közösségi jogalkotó az „adatok harmadik országba irányuló továbbítása” fogalmába a jövőre nézve bele kívánta foglalni az adatok valamely internetes oldalra való ilyen elhelyezését, jóllehet azokat ily módon hozzáférhetővé tették harmadik országokban lévő olyan személyek számára, akik rendelkeztek az azokhoz való hozzáféréshez szükséges technikai eszközökkel (63., 64. és 68. pont).

[A 2015. október 6-i Schrems ítélet \(nagytanács\) \(C-362/14, EU:C:2015:650\)⁴⁸](#)

M. Schrems, osztrák állampolgár és a Facebook közösségi hálózat felhasználója panaszt nyújtott be a Data Protection Commissionerhöz (adattvédelmi hatóság, Írország) azzal az indokkal, hogy a Facebook Ireland az Egyesült Államokba továbbította felhasználói személyes adatait, és azokat az ezen országban található szervereken tárolja, és ott kezeli. M. Schrems szerint az Egyesült Államok joga és gyakorlata nem biztosított elégséges védelmet az ebbe az országba továbbított adatok hatóságok általi megfigyelésével szemben. A Data Protection Commissioner többek között azzal az indokkal utasította el a panasz kivizsgálását, hogy a Bizottság a 2000/520/EK

⁴⁷ Ezt az ítéletet a 2003. évi Éves jelentés ismerteti (67. o.).

⁴⁸ Ezt az ítéletet a 2015. évi Éves jelentés ismerteti (53. o.).

határozatában⁴⁹ megállapította, hogy az Egyesült Államok az ún. „biztonságos kikötő” (angolul „safe harbour”)⁵⁰ rendszere keretében megfelelő védelmi szintet biztosított a továbbított személyes adatok számára.

Ilyen körülmények között fordult a High Court (felsőbbíróság, Írország) a Bírósághoz a 95/46 irányelv 25. cikke (6) bekezdésének értelmezése iránti kérelemmel, amely rendelkezés értelmében a Bizottság megállapíthatja, hogy valamely harmadik ország megfelelő védelmi szintet biztosít a továbbított adatoknak, valamint lényegében a 95/46 irányelv említett 25. cikkének (6) bekezdése alapján a Bizottság által elfogadott 2000/520 határozat érvényességének megállapítása iránti kérelemmel.

A Bíróság érvénytelennek nyilvánította a Bizottság határozatának egészét, hangsúlyozva mindenekelőtt, hogy a határozat elfogadása megkövetelte, hogy a Bizottság kellően megindokolja azon megállapítását, hogy az érintett harmadik ország ténylegesen az Unió jogrendjében biztosított védelmi szinttel lényegében megegyező védelmi szintet biztosít az alapvető jogok számára. Márpedig mivel a Bizottság erről nem győződött meg a 2000/520 határozatában, e határozat 1. cikke sérti a 95/46 irányelv 25. cikkének a Chartával összefüggésben értelmezett (6) bekezdésében megállapított követelményeket, és ezért az érvénytelen. Ugyanis a „biztonságos kikötőre” vonatkozó elvek csak azokra az amerikai szervezetekre alkalmazandók, amelyek öntanúsítással rendelkeznek, és személyes adatokat kapnak az Unióból, az amerikai hatóságokra azonban nem vonatkozik ezen elvek tiszteletben tartásának követelménye. Ezenfelül a 2000/520 határozat lehetővé teszi a beavatkozást azon személyek alapvető jogaiba, akiknek a személyes adatait az Unióból az Egyesült Államokba továbbítják vagy továbbíthatják, anélkül hogy tartalmazna bármilyen megállapítást azzal kapcsolatban, hogy az Egyesült Államokban léteznek az ilyen jogokba való esetleges beavatkozások korlátozására irányuló állami szabályok, illetve azzal kapcsolatban, hogy hatékony bírói védelem létezne az ilyen jellegű beavatkozásokkal szemben (82., 87–89., és 96–98. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

Ezenkívül a Bíróság érvénytelennek nyilvánította a 2000/520 határozat 3. cikkét, mivel az megfosztja a nemzeti felügyelő hatóságokat a 95/46 irányelv 28. cikkéből fakadó jogköreiktől, amennyiben valamely személy olyan bizonyítékokat terjeszt elő, amelyek alkalmasak a Bizottság azon határozatának a személyek magánélete, valamint alapvető jogai és szabadságai védelmével való összeegyeztethetőségének vitatására, amely megállapította, hogy valamely harmadik ország megfelelő védelmi szintet biztosít (102–104. pont). A Bíróság kimondta, hogy a 2000/520 határozat 1. és 3. cikkének érvénytelensége e határozat egészének érvényességét befolyásolta (105. és 106. pont).

Ami az ilyen beavatkozás igazolásának lehetetlenségét illeti, a Bíróság mindenekelőtt rámutatott, hogy az olyan uniós szabályozásnak, amely beavatkozást jelent a Charta 7. és 8. cikkében biztosított alapvető jogokba, egyértelmű és pontos szabályokat kell tartalmaznia a szóban forgó intézkedés hatálya és alkalmazása vonatkozásában, és minimális követelményeket kell előírnia

⁴⁹ A 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján, az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériuma által kiadott biztonságos kikötő adatvédelmi elvek által biztosított védelem megfelelőségéről és az ezzel kapcsolatos gyakran felvetődő kérdésekről szóló, 2000. július 26-i 2000/520/EK bizottsági határozat (HL 2000. L 215., 7. o.).

⁵⁰ A biztonságos kikötő rendszere számos, a személyes adatok védelmére vonatkozó elvet tartalmaz, amelyekhez az amerikai vállalkozások önkéntes alapon csatlakozhatnak.

annak érdekében, hogy azon személyek, akiknek a személyes adatai érintettek, elegendő olyan biztosítékkal rendelkezzenek, amely lehetővé teszi az adataiknak a visszaélések veszélyeivel, valamint az ezen adatokat érintő minden jogellenes hozzáféréssel és felhasználással szembeni hatékony védelmét. Az ilyen biztosítékokkal való rendelkezés szükségessége még fontosabb abban az esetben, ha a személyes adatokat automatikusan kezelik és jelentős veszélye áll fenn az említett adatokhoz való jogellenes hozzáférésnek (91. pont).

Ezen túlmenően ráadásul a magánélet tiszteletben tartásához való alapvető jog védelme uniós szinten megköveteli, hogy a személyes adatok védelme alóli kivételek és e védelem korlátozásai a feltétlenül szükséges határokon belül maradjanak (92. pont). Így nem a feltétlenül szükségesre korlátozódik az olyan szabályozás, amely általános jelleggel lehetővé teszi minden olyan személy összes személyes adatának tárolását, akiknek az adatait az Unióból továbbították, anélkül hogy a kitűzött cél alapján bármilyen különbségtételt, korlátozást vagy kivételt alkalmazna, és anélkül, hogy olyan objektív kritériumot írna elő, amely lehetővé tenné a hatóságok adatokhoz való hozzáféréseinek és azok későbbi felhasználásának meghatározott célokra történő, szigorúan behatárolt, valamint az ezen adatokhoz való hozzáférés és az azok felhasználása által okozott beavatkozás igazolására alkalmas korlátozását (93. pont). Konkrétan az a szabályozás, amely lehetővé teszi a hatóságok számára, hogy általános jelleggel hozzáférjenek az elektronikus kommunikációk tartalmához, megsérti a magánélet tiszteletben tartásához való alapvető jog lényegét. Ehhez hasonlóan az olyan szabályozás, amely nem biztosít a jogalany számára semmilyen jogorvoslati lehetőséget abból a célból, hogy a rá vonatkozó személyes adatokhoz hozzáférést kapjon, vagy azokat helyesbítse, illetve töröltesse, nem tartja tiszteletben a hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető jog lényegét, amelyet a Charta 47. cikke mond ki (94. és 95. pont).

[A 2017. július 26-i 1/15 \(EU-Kanada PNR megállapodás\) vélemény \(nagytanács\) \(EU:C:2017:592\)](#)

A Bíróság 2017. július 26-án első alkalommal határozott valamely nemzetközi megállapodás tervezetének az Európai Unió Alapjogi Chartájával, és különösen a magánélet tiszteletben tartására és a személyes adatok védelmére vonatkozó rendelkezésekkel való összeegyeztethetőségéről.

Az Európai Unió és Kanada tárgyalásokat folytatott az utasnyilvántartási adatállomány adatainak továbbításáról és kezeléséről szóló megállapodásról (PNR-megállapodás), amelyet 2014-ben írtak alá. Miután az Európai Unió Tanácsa kérte az Európai Parlament jóváhagyását e megállapodáshoz, a Parlament úgy döntött, hogy a Bírósághoz fordul azzal a kérdéssel, hogy a tervezett megállapodás összhangban van-e az uniós joggal.

A tervezett megállapodás lehetővé teszi az összes légiutas PNR-adatainak egy kanadai hatóság részére történő szisztematikus és folyamatos továbbítását a felhasználásuk és megőrzésük, valamint egyéb hatóságok és egyéb harmadik országok részére történő esetleges későbbi továbbításuk érdekében, a terrorizmus és a súlyos nemzetközi bűncselekmények elleni küzdelem céljából. Ennek érdekében a tervezett megállapodás egyebek mellett a következőkről rendelkezik: a PNR-adatok öt éves tárolási időtartamáról, valamint a biztonságukkal és sértetlenségükkel kapcsolatos sajátos követelményekről, mint a különleges adatok azonnali elrejtéséről, az adatokhoz való hozzáférési jogokról, kijavításról és törlésről, valamint közigazgatási vagy bírósági jogorvoslatok előterjesztésének lehetőségéről.

A tervezett megállapodásban érintett PNR-adatok magukban foglalják többek között a légi utas(ok) nevét és elérhetőségi információit, a foglaláshoz szükséges információkat, mint például az utazás tervezett időpontjait és útvonalát, a jegyekkel kapcsolatos információkat, az ugyanazon foglalási szám alatt nyilvántartásba vett személyek csoportjait, a fizetési eszközökkel vagy a számlázással kapcsolatos információkat, a poggyászatokat, valamint az utasokkal kapcsolatos általános megjegyzéseket.

Véleményében a Bíróság kimondta, hogy a PNR-megállapodást nem lehet a jelenlegi formájában megkötni amiatt, hogy több rendelkezése is összeegyeztethetetlen az Unió által elismert alapvető jogokkal.

A Bíróság megállapította először is, hogy a PNR-adatoknak az Unióból a hatáskörrel rendelkező kanadai hatóság részére történő továbbítása, mind pedig az Unió által Kanadával megtárgyalt, azon feltételekkel kapcsolatos keretrendszer, amely ezen adatok megőrzésére, a felhasználásukra, valamint az egyéb kanadai hatóságok, az Europol, az Eurojust, a tagállamok igazságügyi vagy rendőri hatóságai, vagy akár egyéb harmadik országok hatóságai részére történő esetleges későbbi továbbításokra vonatkozik, a Charta 7. cikkében biztosított jogba történő beavatkozást képez. E műveletek a személyes adatok védelmével kapcsolatos, a Charta 8. cikkében biztosított alapvető jogba történő beavatkozást is jelentenek, mivel személyes adatok kezelésének minősülnek (125. és 126. pont).

Ezenfelül hangsúlyozta, hogy még ha bizonyos PNR-adatok esetében nem is tűnik úgy, hogy azok elszigetelten vizsgálva jelentős információkat tárnának fel az érintett személyek magánéletét illetően, ez akkor sem változtat azon, hogy az említett adatok összességükben vizsgálva feltárhatnak többek között teljes utazási útvonalakat, utazási szokásokat, két vagy több személy között fennálló kapcsolatokat, valamint a légi utasok pénzügyi helyzetével kapcsolatos információkat, étkezési szokásaikat vagy egészségi állapotukat, és akár az említett megállapodás 2. cikkének e) pontjában meghatározottakhoz hasonló különleges információkkal is szolgálhatnak ezen utasokról (a faji vagy etnikai hovatartozásra, a politikai véleményre, a vallási meggyőződésre stb. vonatkozó információk) (128. pont).

E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy bár a szóban forgó beavatkozás igazolható közérdekű célkitűzés megvalósításával (a közbiztonságnak a terrorista bűncselekmények és a súlyos nemzetközi bűncselekmények elleni küzdelem keretében történő biztosítása), a megállapodás több rendelkezése nem a szigorúan szükséges mértékre korlátozódik, valamint nem egyértelmű és pontos szabályokat tartalmaz.

Konkréten a Bíróság rámutatott arra, hogy tekintettel a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével ellentétes kezelés kockázatára, a különleges adatok Kanadába történő továbbítása a közbiztonságnak a terrorizmus és a súlyos nemzetközi bűncselekmények elleni védelmétől eltérő indokokon alapuló egyértelmű és különösen szilárd igazolást követelne. Márpedig a jelen esetben hiányzik az ilyen igazolás. A Bíróság ebből arra következtetett, hogy a megállapodásnak a különleges adatok Kanadába való továbbítására, valamint kezelésére és megőrzésére vonatkozó rendelkezései összeegyeztethetetlenek az alapvető jogokkal (165. és 232. pont).

Másodszor, a Bíróság megállapította, hogy a légi utasok Kanadából történő távozását követően valamennyi légi utas PNR-adatainak a tervezett megállapodásban lehetővé tett folyamatos tárolása nem a szigorúan szükséges mértékre korlátozódik. Azon légi utasokat illetően ugyanis,

akkal összefüggésben a Kanadába érkezésük idején és az e harmadik országból való távozásukig nem azonosítottak a terrorizmussal és a súlyos nemzetközi bűncselekményekkel kapcsolatos kockázatot, nem tűnik úgy, hogy az elutazásukat követően olyan – akár közvetett – összefüggés állna fenn a PNR-adataik és a tervezett megállapodással elérni kívánt cél között, amely igazolná ezen adatok megőrzését. Ugyanakkor azon légi utasok PNR-adatainak tárolása, akik esetében olyan objektív elemeket azonosítanak, amelyek alapján megállapítható, hogy még a Kanadából való távozásukat követően is veszélyt jelenthetnek a terrorizmus és a súlyos nemzetközi bűncselekmények elleni küzdelem szempontjából, a Kanadában tartózkodásukat meghaladóan, akár öt éven át is megengedhető (205–207. és 209. pont).

Harmadszor, a Bíróság megállapította, hogy a magánélet tiszteletben tartásához való, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7. cikkében biztosított alapvető jog magában foglalja, hogy az érintett személy megbizonyosodhasson arról, hogy személyes adatait helyesen és jogszerűen kezelik. Annak érdekében, hogy elvégezhesse a szükséges ellenőrzéseket, e személynek jogosultnak kell lennie arra, hogy hozzáférjen a rá vonatkozó, a kezelés tárgyát képező adatokhoz.

E tekintetben hangsúlyozta, hogy a tervezett megállapodásban lényeges, hogy a légi utasokat attól kezdve tájékoztassák az utasnyilvántartási adatállományuk érintett harmadik országba történő továbbításáról és ezen adatok felhasználásáról, hogy e tájékoztatás nem veszélyezteti a tervezett megállapodás szerinti kormányzati szervek által folytatott vizsgálatokat. Az ilyen tájékoztatás ugyanis ténylegesen szükségesnek bizonyul ahhoz, hogy lehetővé tegye a légi utasok számára, hogy gyakorolják a rájuk vonatkozó adatokhoz történő hozzáféréshez, adott esetben pedig az ezen adatok kijavítása kérelmezéséhez való jogukat, valamint a Charta 47. cikkének első bekezdése alapján bíróság előtt hatékony jogorvoslással éljenek.

Így azon esetekben, amelyekben olyan objektív körülmények merülnek fel, amelyek igazolják az utasnyilvántartási adatállománynak a terrorizmus és a súlyos nemzetközi bűncselekmények elleni küzdelem érdekében való felhasználását, és szükségessé teszik az igazságügyi hatóság vagy független közigazgatási szerv általi előzetes engedélyezést, szükségesnek bizonyul a légi utasok egyéni tájékoztatása. Ugyanez vonatkozik azokra az esetekre, amikor a légi utasok utasnyilvántartási adatállományát egyéb kormányzati szervek vagy magánszemélyek részére továbbítják. Ugyanakkor az ilyen tájékoztatásnak csak attól kezdve kell megtörténnie, hogy nem veszélyeztetheti a tervezett megállapodás szerinti kormányzati szervek által lefolytatott vizsgálatokat (219., 220., 223. és 224. pont).

[*A 2020. július 16-i Facebook Ireland és Schrems ítélet \(nagytanács\) \(C-311/18, ECLI:EU:C:2020:559\)⁵¹*](#)

Az általános adatvédelmi rendelet úgy rendelkezik, hogy az ilyen adatok főszabály szerint csak akkor továbbíthatók valamely harmadik országba, ha az adott harmadik ország ezen adatok számára megfelelő védelmi szintet biztosít. E rendelet szerint a Bizottság megállapíthatja, hogy a harmadik ország a belföldi joga vagy a nemzetközi kötelezettségei alapján megfelelő védelmi szintet biztosít.⁵² Az ilyen megfelelőségi határozat hiányában az említett továbbítás csak akkor végezhető el, ha a személyes adatok Unióban letelepedett átadója megfelelő garanciákat ír elő,

⁵¹ Ezt az ítéletet a 2020. évi Éves jelentés ismerteti (26-29. o.).

⁵² Az általános adatvédelmi rendelet 45. cikke.

amelyek különösen a Bizottság által elfogadott általános adatvédelmi kikötéseken alapulhatnak, és ha az érintett személyek érvényesíthető jogokkal és hatékony jogorvoslati lehetőségekkel rendelkeznek.⁵³ Egyébiránt az általános adatvédelmi rendelet pontosan meghatározza azokat a feltételeket, amelyek mellett a megfelelőségi határozat vagy a megfelelő garanciák hiányában sor kerülhet az ilyen továbbításra.⁵⁴

Maximilian Schrems, Ausztriában lakóhellyel rendelkező osztrák állampolgár 2008 óta a Facebook felhasználója. Az Unió területén lakó többi felhasználóhoz hasonlóan M. Schrems személyes adatait a Facebook Ireland részben vagy egészben a Facebook Inc. Egyesült Államokban található szervereire továbbítja, és azokat ott kezelik. M. Schrems panaszt nyújtott be az ír felügyeleti hatósághoz, amely lényegében arra irányul, hogy utóbbi tiltsa meg ezen adattovábbításokat. Arra hivatkozott, hogy az Egyesült Államok joga és gyakorlatai nem biztosítanak elégséges védelmet azzal szemben, hogy az ezen országba továbbított adatokhoz a hatóságok hozzáférjenek. E panaszt többek között azzal az indokkal utasították el, hogy a Bizottság a 2000/520 határozatában⁵⁵ megállapította, hogy az Egyesült Államok megfelelő védelmi szintet biztosít. 2015. október 6-án hozott ítéletében a Bíróság, amely a High Court (felsőbíróság, Írország) által előzetes döntéshozatal céljából előterjesztett kérdés alapján járt el, e határozatot érvénytelennek nyilvánította (a továbbiakban: Schrems I ítélet)⁵⁶ (52. és 53. pont).

A Schrems I ítélet nyomán, és azt követően, hogy az ír bíróság ez alapján megsemmisítette a M. Schrems panaszát elutasító határozatot, az ír felügyeleti hatóság felhívta M. Schremset, hogy fogalmazza újra a panaszát figyelemmel arra, hogy a Bíróság érvénytelennek nyilvánította a 2000/520 határozatot. Az újrafogalmazott panaszában M. Schrems fenntartja, hogy az Egyesült Államok nem nyújt elégséges védelmet az ezen országba továbbított adatok számára. Kéri, hogy a jövőre nézve függesszék fel vagy tiltsák meg a személyes adatainak az Unióból az Egyesült Államokba történő továbbítását, amelyet a Facebook Ireland immár a 2010/87/EU határozat⁵⁷ mellékletében szereplő általános adatvédelmi kikötések alapján végez. Mivel az ír felügyeleti hatóság úgy vélte, hogy M. Schrems panaszának kezelése többek között a 2010/87 határozat érvényességétől függ, eljárást indított a High Court előtt annak érdekében, hogy ez utóbbi előzetes döntéshozatal iránti kérelmet nyújtson be a Bírósághoz. Ezen eljárás megindítását követően a Bizottság elfogadta az EU–USA adatvédelmi pajzs által biztosított védelem megfelelőségéről szóló (EU) 2016/1250 bizottsági végrehajtási határozatot⁵⁸ (54., 55. és 57. pont).

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmében a kérdést előterjesztő bíróság az általános adatvédelmi rendeletnek a 2010/87 határozatban szereplő általános adatvédelmi kikötéseken

---

⁵³ Az általános adatvédelmi rendelet 46. cikkének (1) bekezdése és (2) bekezdésének c) pontja.

⁵⁴ Az általános adatvédelmi rendelet 49. cikke.

⁵⁵ A 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján, az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériuma által kiadott „biztonságos kikötő” adatvédelmi elvek által biztosított védelem megfelelőségéről és az ezzel kapcsolatos gyakran felvetődő kérdésekről szóló, 2000. július 26-i bizottság határozat (HL 2000. L 215, 7. o., magyar nyelvű különkiadás 16. fejezet, 1. kötet, 119. o.).

⁵⁶ [A Bíróság 2015. október 6-i Schrems ítélete \(C-362/14, EU:C:2015:650\)](#), lásd még: 117/15. sz. sajtóközlemény).

⁵⁷ A 2016. december 16-i (EU) 2016/2297 bizottsági végrehajtási határozattal (HL 2016. L 344., 100. o.) módosított, a 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján a személyes adatok harmadik országbeli adatfeldolgozók részére történő továbbítására vonatkozó általános szerződési feltételekről szóló, 2010. február 5-i bizottsági határozat (HL 2010. L 39., 5. o.).

⁵⁸ A 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv alapján az EU–USA adatvédelmi pajzs által biztosított védelem megfelelőségéről szóló, 2016. július 12-i bizottsági végrehajtási határozat (HL 2016. L207., 1. o.).

alapuló személyesadat-továbbításra való alkalmazhatóságáról, az ilyen továbbítás keretében az e rendelet által megkövetelt védelmi színtről és az ebben az összefüggésben a felügyeleti hatóságokra háruló kötelezettségekről kérdezi a Bíróságot. Továbbá a High Court felveti mind a 2010/87 határozat, mind pedig a 2016/1250 határozat érvényességének kérdését.

A Bíróság megállapította, hogy a 2010/87 határozatnak az Európai Unió Alapjogi Chartájára (a továbbiakban: Charta) tekintettel történő vizsgálata nem tárt fel olyan tényezőt, amely e határozat érvényességét érintené. Ezzel szemben a Bíróság érvénytelennek nyilvánította a 2016/1250 határozatot (a rendelkező rész 4. és 5. pontja).

A Bíróság mindenekelőtt úgy ítélte meg, hogy az uniós jog és különösen az általános adatvédelmi rendelet alkalmazandó a személyes adatoknak a valamely tagállamban letelepedett gazdasági szereplő által valamely harmadik országban letelepedett másik gazdasági szereplő részére kereskedelmi célból végzett továbbítására, még abban az esetben is, ha ezeket az adatokat e továbbítás során vagy azt követően az érintett harmadik ország hatóságai közbiztonsági, honvédelmi és nemzetbiztonsági célból kezelhetik. A Bíróság pontosította, hogy a valamely harmadik ország hatóságai általi adatkezelés e típusa nem zárhatja ki az ilyen továbbítást az általános adatvédelmi rendelet hatálya alól (86., 88., 89. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

Az ilyen továbbítás keretében megkövetelt védelmi szint tekintetében a Bíróság úgy ítélte meg, hogy az általános adatvédelmi rendelet rendelkezései által e célból előírt követelményeket, amelyek a megfelelő garanciákra, az érvényesíthető jogokra és a hatékony jogorvoslati lehetőségekre vonatkoznak, úgy kell értelmezni, hogy azon személyeknek, akiknek a személyes adatait az általános adatvédelmi kikötések alapján továbbítják harmadik országba, olyan védelmi szinttel kell rendelkezniük, amely lényegében azonos a Charta fényében értelmezett e rendelet által az Unióban biztosított védelmi szinttel. Ezzel összefüggésben a Bíróság kimondta, hogy e védelmi szint értékelésének figyelembe kell vennie mind az Unióban letelepedett adatátadó és a továbbításnak az érintett harmadik országban letelepedett címzettje között létrejött szerződéses kikötéseket, mind pedig – e harmadik ország hatóságainak az így továbbított adatokhoz való esetleges hozzáférést illetően – az ezen ország jogrendszerének releváns elemeit (105. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

Az ilyen továbbítással összefüggésben a felügyeleti hatóságokra háruló kötelezettségek kapcsán a Bíróság úgy ítélte meg, hogy e hatóságok – feltéve, hogy nem létezik a Bizottság által érvényesen elfogadott megfelelési határozat – többek között kötelesek felfüggeszteni vagy megtiltani a személyes adatok harmadik országba irányuló továbbítását, ha úgy vélik e továbbítás sajátos körülményeire tekintettel, hogy az általános adatvédelmi kikötéseket ebben az országban nem tartják be, vagy azokat ott nem lehet tiszteletben tartani, és hogy a továbbított adatok védelme, amelyet az uniós jog megkövetel, más eszközzel nem biztosítható, amennyiben az Unióban letelepedett adatátadó maga nem függesztette fel vagy fejezte be az ilyen továbbítást (121. pont, valamint a rendelkező rész 3. pontja).

A Bíróság ezt követően a 2010/87 határozat érvényességét vizsgálta. A Bíróság szerint e határozat érvényességét nem kérdőjelezi meg önmagában az, hogy az e határozatban szereplő általános adatvédelmi kikötések szerződéses jellegük miatt nem kötik azon harmadik ország hatóságait, amelybe az adatokat továbbíthatják. Ezzel szemben a Bíróság kimondta, hogy ez az érvényesség attól függ, hogy az említett határozat tartalmaz-e olyan hatékony mechanizmusokat, amelyek a gyakorlatban lehetővé teszik annak biztosítását, hogy az uniós jog által megkövetelt védelmi szintet tiszteletben tartásuk, és hogy a személyes adatok ilyen kikötéseken alapuló továbbítását az e kikötések megsértése, illetve tiszteletben tartásuk lehetetlensége esetén felfüggeszték vagy megtiltsák. A Bíróság megállapította, hogy a 2010/87 határozat ilyen mechanizmusokat alakít ki. E tekintetben többek között azt hangsúlyozta, hogy e határozat bevezeti az adatátadó és az adattovábbítás címzettje azon kötelezettségét, hogy előzetesen ellenőrizték, hogy az érintett harmadik országban tiszteletben tartják-e ezen védelmi szintet, és e címzettet arra kötelezi, hogy tájékoztassa az adatátadót arról, ha esetleg nem képes eleget tenni az általános adatvédelmi kikötéseknek, ez utóbbi pedig köteles felfüggeszteni az adattovábbítást és/vagy az előbbivel kötött szerződéstől elállni (132., 136., 137., 142., 148. pont, valamint a rendelkező rész 4. pontja).

A Bíróság végül a 2016/1250 határozat érvényességét vizsgálta azokra a követelményekre tekintettel, amelyek az általános adatvédelmi rendeletből következnek, utóbbit a Chartának a magán- és családi élet tiszteletben tartását, a személyes adatok védelmét és a hatékony bírói jogvédelemhez való jogot biztosító rendelkezései fényében értelmezve. E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy e határozat a 2000/520 határozathoz hasonlóan a nemzetbiztonság, a közérdek és az amerikai jogszabály tiszteletben tartása követelményeinek elsőbbségét fejezi ki, amely így lehetővé teszi a beavatkozást azon személyek alapvető jogaiba, akiknek az adatait e harmadik országba továbbítják. A Bíróság szerint a személyes adatok védelmének korlátozásai, amelyek az Egyesült Államok azon belső szabályozásából erednek, amelyek az amerikai hatóságok által az Unióból e harmadik országba továbbított ilyen adatokhoz való hozzáférésre és azok felhasználására vonatkoznak, és amely korlátozásokat a Bizottság a 2016/1250 határozatban értékelt, nem úgy lettek szabályozva, hogy megfeleljenek az uniós jogban az arányosság elve által megkövetelt követelményekkel lényegében azonos követelményeknek, amennyiben az e szabályozáson alapuló megfigyelési programok nem a feltétlenül szükséges mértékre korlátozódnak. Az e határozatban szereplő megállapítások alapján a Bíróság kimondta, hogy egyes megfigyelési programok esetében az említett szabályozásból semmilyen módon nem következik, hogy létezne az abban foglalt, e programok végrehajtására vonatkozó felhatalmazás korlátozása, sem pedig az, hogy fennállnának az esetlegesen érintett, nem amerikai személyek számára szóló garanciák. A Bíróság hozzátette, hogy bár ugyanez a szabályozás tartalmaz olyan követelményeket, amelyeket be kell tartaniuk az amerikai hatóságoknak az érintett megfigyelési programok végrehajtása során, nem biztosít az érintett személyek számára az amerikai hatóságokkal szemben a bíróságok előtt érvényesíthető jogokat (164., 165., 180–182., 184. és 185. pont).

A bírói jogvédelem követelménye kapcsán a Bíróság úgy ítélte meg, hogy ellentétben azzal, amit a Bizottság a 2016/1250 határozatban megállapított, az e határozatban szereplő ombudsmani mechanizmus nem biztosít e személyek számára jogorvoslati lehetőséget olyan szerv előtt, amely az uniós jogban megkövetelt garanciákkal lényegében azonos garanciákat nyújtana, amelyek biztosíthatnák mind az e mechanizmus által előírt ombudsman függetlenségét, mind pedig az olyan normák meglétét, amelyek felhatalmazzák az említett ombudsmant arra, hogy az

amerikai hírszerzési szolgálatokkal szemben kötelező erejű határozatokat hozzon. Mindezen indokok alapján a Bíróság megállapította a 2016/1250 érvénytelenségét (195–197. és 201. pont, valamint a rendelkező rész 5. pontja).

V. A személyes adatok interneten való védelme

1. A személyes adatok kezelése elleni tiltakozáshoz való jog („az elfeledtetéshez való jog”)

[A 2014. május 13-i Google Spain és Google ítélet \(nagytanács\) \(C-131/12, EU:C:2014:317\)](#)

Ebben az ítéletben (lásd még „A »személyes adatok kezelésének« fogalma” című II.3. szakaszt) a Bíróság pontosította a személyes adatok interneten való kezeléséhez való hozzáféréshez és az ellene való tiltakozáshoz való, a 95/46 irányelvben biztosított jog terjedelmét.

Így az internetes keresőmotor működtetőjét terhelő felelősség mértékére vonatkozó kérdés elbírálásakor a Bíróság lényegében kimondta, hogy a 95/46 irányelv 12. cikkének b) pontjában és 14. cikke első albekezdésének a) pontjában foglalt, a hozzáféréshez és a tiltakozáshoz való jogok tiszteletben tartása érdekében, és annyiban, amennyiben az ott előírt feltételek teljesülnek, a keresőmotor működtetője bizonyos feltételek mellett köteles arra, hogy az adott személy nevére való keresés nyomán megjelenő találati listáról törölje a harmadik fél által közzétett és e személlyel kapcsolatos információkat tartalmazó weboldalakra mutató linkeket. A Bíróság kifejtette, hogy az ilyen kötelezettség abban az esetben is fennállhat, ha ezt a nevet vagy az ilyen információkat korábban vagy egyidejűleg nem törölték ezekről a weboldalokról, mégpedig adott esetben akkor is, ha az említett oldalakon történő közzététel önmagában jogszerű (88. pont, valamint a rendelkező rész 3. pontja).

Egyébiránt azon kérdést elbírálva, hogy az irányelv lehetővé teszi-e az érintett személynek, hogy weboldalakra mutató linkek ilyen találati listáról való törlését kérje azzal az indokkal, hogy szeretné, ha az ott szereplő, személyére vonatkozó információk bizonyos idő elteltével „elfelejtődnének”, a Bíróság mindenekelőtt rámutatott, hogy idővel még a pontos adatokat érintő, eredetileg jogszerű adatkezelés is összeegyeztethetlenné válhat ezzel az irányelvel, ha ezen adatok a gyűjtésük vagy kezelésük céljára tekintettel már nem szükségesek, többek között akkor, ha ezek az adatok e célokra vagy az eltelt időre tekintettel nem megfelelőek, nem, vagy már nem relevánsnak, illetve túlzó mértékűnek tűnnek (93. pont). Következésképpen ha az érintett által benyújtott kérelem nyomán megállapítják, hogy e linkek listán való feltüntetése aktuálisan már összeegyeztethetetlen az irányelvel, akkor az e listán szereplő információkat és linkeket törölni kell (94. pont). E tekintetben az érintett azon joga megállapításának, hogy a személyével kapcsolatos információt már ne lehessen a találati lista segítségével a nevével összekapcsolni, nem feltétele, hogy a kérdéses információ találati listára való felvétele az érintettnek kárt okozzon (96. pont, valamint a rendelkező rész 4. pontja).

Végül a Bíróság kimondta, hogy mivel a Charta 7. és 8. cikkében foglalt alapvető jogaira tekintettel az érintett kérheti, hogy a kérdéses információt többé ne tegyék egy ilyen találati lista

segítségével hozzáférhetővé a nagy nyilvánosság számára, e jogok főszabály szerint nemcsak a keresőmotor működtetőjének gazdasági érdekét előzik meg, hanem a nyilvánosság ahhoz fűződő érdekét is, hogy az e személy nevére vonatkozó keresés során meg lehessen találni az említett információt. Nem ez a helyzet ugyanakkor abban az esetben, ha valamilyen sajátos okból kifolyólag, például a közéletben játszott szerepe folytán az érintett alapvető jogaiba való beavatkozást igazolja az említett nyilvánosság ahhoz fűződő nyomós érdeke, hogy a kérdéses információhoz hozzá lehessen férni azáltal, hogy az szerepel a találati listán (97. pont, valamint a rendelkező rész 4. pontja).

2. A személyes adatok kezelése és a szellemi tulajdon-jogok

[A 2008. január 29-i Promusicae ítélet \(nagytanács\) \(C-275/06, EU:C:2008:54\)](#)⁵⁹

A Promusicae, hang- és audiovizuális felvételek előállítóit és kiadóit képviselő spanyol non-profit szervezet, azzal a kérelemmel fordult a spanyol bíróságokhoz, hogy kötelezzék a Telefónica de España SAU-t (többek között internet-hozzáférési szolgáltatást nyújtó gazdasági társaság) azon meghatározott személyek személyazonosságának és lakhelyének a felfedésére, akiknek a Telefónica internet-hozzáférést biztosított, és akiknek ismert volt az IP-címe, valamint az internetre való csatlakozásuk napja és időpontja. A Promusicae szerint e személyek ún. „peer to peer” vagy „P2P” fájlcsere programot (a tartalommegosztás átlátható, független és decentralizált eszköze, amely fejlett keresési és letöltési funkciókkal rendelkezik) használtak, amellyel személyi számítógépük megosztott könyvtárában olyan hangfelvételekhez való hozzáférést biztosítottak, amelyek felhasználási jogával a Promusicae tagjai rendelkeztek. Kérte tehát ezen információk közzétételét, hogy az érintettek ellen polgári eljárást tudjon indítani.

E körülmények között a Juzgado de lo Mercantil nº 5 de Madrid (madridi 5. sz. kereskedelmi bíróság, Spanyolország) azt a kérdést terjesztette a Bíróság elé, hogy az európai szabályozás megköveteli-e a tagállamoktól, hogy a szerzői jog hatékony védelmének biztosítása céljából előírják a személyes adatok polgári eljárás keretében történő közzétételének a kötelezettségét.

A Bíróság szerint az említett előzetes döntéshozatal iránti kérelem felvetette annak a kérdését, hogy hogyan lehet a különböző alapvető jogok, vagyis egyrészt a magánélet tiszteletben tartásához való jog és másrészt a tulajdonhoz és a hatékony jogorvoslathoz való jog védelméhez kapcsolódó követelményeket összhangba hozni egymással.

E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy a belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló 2000/31/EK irányelv (Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv),⁶⁰ az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló 2001/29/EK irányelv,⁶¹ a szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló 2004/48/EK irányelv⁶² és a

⁵⁹ Ezt az ítéletet a 2008. évi Éves jelentés ismerteti (46. o.).

⁶⁰ A belső piacon az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások, különösen az elektronikus kereskedelem, egyes jogi vonatkozásairól szóló, 2000. június 8-i 2000/31/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (Elektronikus kereskedelemről szóló irányelv) (HL 2000. L 178., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.).

⁶¹ Az információs társadalomban a szerzői és szomszédos jogok egyes vonatkozásainak összehangolásáról szóló, 2001. május 22-i 2001/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2001. L 167., 10. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 230. o.).

2002/58 irányelv nem kötelezi a tagállamokat, hogy olyan helyzetben, mint amely az alapügyben fennáll, a szerzői jog hatékony védelmének biztosítása céljából előírják a személyes adatok polgári eljárás keretében történő közzétételének kötelezettségét. Az uniós jog azonban megköveteli az említett tagállamoktól, hogy ezen irányelvek átültetése során azok olyan értelmezésére támaszkodjanak, amely lehetővé teszi a közösségi jogrend által védett különböző alapvető jogok igazságos egyensúlyának a biztosítását. Továbbá az említett irányelvek átültetésére vonatkozó intézkedések végrehajtása során a tagállami hatóságoknak és bíróságoknak nemcsak az a kötelessége, hogy nemzeti jogukat ugyanezen irányelvekkel összhangban értelmezzék, hanem az is, hogy ne támaszkodjanak ezen irányelvek olyan értelmezésére, amely az említett alapvető jogokba vagy más közösségi jogi általános alapelvre, mint az arányosság elvére, ütközik (70. pont, valamint a rendelkező rész).

[A 2011. november 24-i Scarlet Extended ítélet \(C-70/10, EU:C:2011:771\)](#)⁶³

A Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (szerzők, zeneszerzők és kiadók belgiumi társasága, SABAM) arra a következtetésre jutott, hogy az internet hozzáférést nyújtó szolgáltató Scarlet Extended SA (a továbbiakban: Scarlet) szolgáltatásait használó internetezők engedély és jogdíjfizetés nélkül töltenek le az internetről az ő katalógusában szereplő műveket „peer to peer” hálózat segítségével. A SABAM a nemzeti bírósághoz fordult, és első fokon elérte, hogy az meghagyással kötelezze a Scarletet e szerzői jogi jogsértések oly módon való abbahagyására, hogy tegye lehetetlenné a SABAM repertoárjában szereplő zeneművet tartalmazó fájloknak az ügyfelei által „peer-to-peer” szoftver segítségével történő küldésének vagy fogadásának bármely formáját.

A Scarlet fellebbezését elbíráló cour d'appel de Bruxelles (brüsszeli fellebbviteli bíróság, Belgium) felfüggesztette az eljárást és előzetes döntéshozatal céljából azt a kérdést terjesztette a Bíróság elé, hogy az ilyen meghagyás összeegyeztethető-e az uniós joggal.

A Bíróság megállapította, hogy az együttesen és az alkalmazandó alapvető jogok védelméből eredő követelményekre tekintettel értelmezett 95/46, 2000/31, 2001/29, 2002/58 és 2004/48 irányelv akként értelmezendő, hogy azokkal ellentétes a Scarlet olyan szűrőrendszer létrehozására való kötelezése, amely a szolgáltatásain – különösen a „peer-to-peer” szoftvereken útján – áthaladó valamennyi elektronikus adatátvitelt érinti; teljes ügyfélkörére, megkülönböztetés nélkül alkalmazandó; megelőző jellegű; költsége kizárólag a szolgáltatót terheli, időbeli korlátozás nélküli, és alkalmas arra, hogy e szolgáltató hálózatán azonosítsa az olyan zeneművet, filmet vagy audiovizuális alkotást tartalmazó fájlok mozgását, amelyekre nézve a felperes, állítása szerint, szellemi tulajdonjogokkal rendelkezik, annak érdekében, hogy blokkolja azon fájlok továbbítását, amelynek cseréje sérti a szerzői jogot (54. pont, valamint a rendelkező rész).

A Bíróság szerint ugyanis az ilyen meghagyás nem tartja tiszteletben sem a 2000/31 irányelv 15. cikkének (1) bekezdésben megfogalmazott azon tilalmat, hogy az ilyen szolgáltatót általános nyomon követésre kötelezzék, sem azt a követelményt, hogy igazságos egyensúly álljon fenn

⁶² A szellemi tulajdonjogok érvényesítéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 157., 45. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 2. kötet, 32. o.; helyesbítés: HL 2004. L 195., 16. o.).

⁶³ Ezt az ítéletet a 2011. évi Éves jelentés ismerteti (37. o.).

egyrészt a szellemi tulajdonjog védelme, másrészt a vállalkozás szabadsága, a személyes adatok védelméhez való jog, valamint az információk fogadásának és közlésének szabadsága között (40. és 49. pont).

Ezzel összefüggésben a Bíróság megállapította, hogy egyrészt a vitatott szűrőrendszer létrehozására vonatkozó meghagyás minden tartalom rendszerszerű elemzését, valamint azon felhasználók IP-címének összegyűjtését és azonosítását vonná maga után, akik a jogellenes tartalmat a hálózatra küldték; e címek pedig védett személyes adatok, hiszen lehetővé teszik az említett felhasználók pontos azonosítását (51. pont). Másrészt az említett meghagyás a tájékozódás szabadsága sérelmének veszélyével járna, mivel e rendszer valószínűleg nem lenne képes különbséget tenni a jogellenes és a jogszerű tartalom között, így alkalmazása a jogszerű tartalmú adatátvitel blokkolását is kiválthatná. Nem vitatott ugyanis, hogy a továbbítás jogszerűségére vonatkozó kérdésre adandó válasz függ a szerzői jog törvényes kivételeinek alkalmazásától is, amelyek tagállamról tagállamra változnak. Ezenkívül egyes művek bizonyos tagállamokban lehetnek a közkincs részei vagy az érintett szerzők általi ingyenes online közzététel tárgyai (52. pont).

Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy ha az érintett nemzeti bíróság a Scarlettet a vitatott szűrőrendszer létrehozására kötelezné, nem tartaná tiszteletben azt a követelményt, hogy igazságos egyensúly álljon fenn egyrészt a szellemi tulajdonjog védelme, másrészt a vállalkozás szabadsága, a személyes adatok védelméhez való jog, valamint az információk fogadásának és közlésének szabadsága között (53. pont).

[A 2012. április 19-i Bonnier Audio és társai ítélet \(C-461/10, EU:C:2012:219\)](#)

A Högsta domstolen (legfelsőbb bíróság, Svédország) előzetes döntéshozatal céljából fordult a Bírósághoz a 2002/58 és a 2004/48 irányelv értelmezése érdekében, az egyrészt a Bonnier Audio AB, az Earbooks AB, a Norstedts Förlagsgrupp AB, a Piratförlaget AB és a Storyside AB (a továbbiakban: Bonnier Audio és társai), másrészt a Perfect Communication Sweden AB (a továbbiakban: ePhone) között a Bonnier Audio és társai által benyújtott, adatközlésre irányuló meghagyás iránti kérelem ePhone általi vitatása tárgyában folyamatban lévő eljárás keretében.

Ebben az ügyben a Bonnier Audio és társai kiadótársaságok, amelyek hangoskönyv alakban megjelenő 27 mű esetében többek között többszörözési, kiadói és terjesztési kizárólagos jogokkal rendelkeznek. A Bonnier Audio és társai álláspontja szerint megsértették a kizárólagos jogaikat, azáltal, hogy e 27 művet – FTP (file transfer protocol, állományátviteli protokoll) szerver segítségével – az engedélyük nélkül közvetítették a nyilvánossághoz, ami lehetővé teszi az internethez csatlakozó számítógépek közötti fájlmegosztást és átvitelt. Így a Bonnier Audio és társai a svéd bíróságokhoz meghagyás iránti kérelmet nyújtottak be, amely azon személy nevének és címének közlésére irányult, aki azt az IP-címet használta, amelyről feltehetően a szóban forgó fájlok átvitele megvalósult.

Ilyen körülmények között a felülvizsgálati kérelmet elbíráló Högsta domstolen azt a kérdést tette fel a Bíróságnak, hogy az uniós joggal ellentétes-e a 2004/48 irányelv 8. cikke alapján meghozott nemzeti jogi rendelkezés alkalmazása, amely lehetővé teszi, hogy egy adott internet-előfizető azonosítása érdekében arra kötelezzék az internet-hozzáférést biztosító szolgáltatót, hogy egy polgári eljárásban a szerzői jog jogosultjának vagy ez utóbbi jogutódjának tájékoztatást adjon

arról az előfizetőről, akinek a szolgáltató egy adott IP-címet biztosított, amely címről állítólag a jogsértést elkövették. A kérdés azon a feltevésen alapult egyrészt, hogy a meghagyás kérelmezője konkrét bizonyítékot szolgáltatott a szerzői jogi sérelemre vonatkozóan, másrészt hogy a kérelmezett intézkedés arányos.

A Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy a 2002/58 irányelv 15. cikke (1) bekezdésének összefüggésében értelmezett 2004/48 irányelv 8. cikkének (3) bekezdésével nem ellentétes az, ha a tagállamok a személyes adatok magánszemélyekkel való közlésére vonatkozó kötelezettséget állapítanak meg a szerzői jogok megsértése miatti polgári peres eljárás indításának lehetővé tétele érdekében, azonban nem is ír elő ilyen kötelezettséget ezen államok számára. A tagállami hatóságoknak és bíróságoknak azonban nemcsak az a kötelessége, hogy nemzeti jogukat ezen irányelvekkel összhangban értelmezzék, hanem az is, hogy ügyeljenek arra, hogy ne támaszkodjanak ezen irányelvek olyan értelmezésére, amely sérti az említett alapvető jogokat vagy az uniós jog egyéb általános elveit, úgymint az arányosság elvét (55. és 56. pont).

E tekintetben rámutatott, hogy a kérdéses nemzeti jogszabály többek között azt írta elő, hogy a szóban forgó adatközlési meghagyást abban az esetben lehet elrendelni, ha konkrét bizonyítékai vannak a valamely művön fennálló szellemi tulajdonjog megsértésének, ha a kért információk megkönnyíthetik a szerzői jogi jogsértésre vonatkozó vizsgálatot, és ha a meghagyás indokának jelentősége meghaladja azoknak a károknak vagy hátrányoknak a jelentőségét, amelyeket ez a meghagyás a címzettje vagy bármely ellentétes érdek számára okozhat (58. pont).

Következésképpen a Bíróság megállapította, hogy a 2002/58 és a 2004/48 irányelvel nem ellentétes az alapeljárásban szóban forgóhoz hasonló nemzeti jogszabály, amennyiben ez a jogszabály a kereshetőségi joggal rendelkező személy által előterjesztett, a személyes adatok közlésére vonatkozó meghagyás iránti kérelem tárgyában eljáró nemzeti bíróság számára lehetővé teszi, hogy az egyes esetek körülményei alapján és az arányosság elvéből eredő követelmények megfelelő figyelembevételével mérlegelje az ellentétes érdekeket (61. pont, valamint a rendelkező rész).

[A 2021. június 17-i M. I. C. M. ítélet \(C-597/19, EU:C:2021:492\)](#)

A Mircom International Content Management & Consulting (M. I. C. M.) Limited (a továbbiakban: Mircom) vállalkozás tájékoztatás iránti kérelmet nyújtott be az Ondernemingsrechtbank Antwerpenhez (a vállalkozások jogvitáiban eljáró antwerpeni bíróság, Belgium ; a továbbiakban : a kérdést előterjesztő bíróság) a Telenet BVBA-val, egy internet-hozzáférést nyújtó szolgáltatóval szemben. E kérelem olyan határozat meghozatalára irányul, amely kötelezi a Telenetet az ügyfelei azonosítására szolgáló adatok benyújtására a Mircom nevében egy szakosodott társaság által összegyűjtött IP-címek alapján. A Telenet ügyfeleinek internetkapcsolatait a Mircom katalógusába tartozó filmeknek a BitTorrent protokoll segítségével egy peer-to-peer hálózaton való megosztására használták fel. A Telenet vitatja a Mircom kérelmét.

Ebben az összefüggésben intézte az előterjesztő bíróság először is azt a kérdést a Bírósághoz, hogy valamely védelem alatt álló művet tartalmazó médiafájl szegmenseinek az említett hálózaton történő megosztása az uniós jog értelmében vett nyilvánosságához közvetítésnek minősül-e. Ezt követően a kérdést előterjesztő bíróság arra kereste a választ, hogy a Mircomhoz hasonló szellemi tulajdonjogok jogosultja, aki e jogokat nem hasznosítja, hanem kártérítési

igényeket érvényesít feltételezett jogsértőkkel szemben, e jogok érvényesítésének biztosítása érdekében igénybe veheti-e az uniós jog által előírt intézkedéseket, eljárásokat és jogorvoslatokat, például tájékoztatás iránti kérelem útján. Végül a kérdést előterjesztő bíróság arra kérte a Bíróságot, hogy tisztázza egyrészt az ügyfelek IP-címei Mircom általi összegyűjtésének módja, másrészt pedig az adatok Mircom által a Telenettől kért közlése jogszerűségének kérdését.

A Bíróság megítélése szerint az uniós joggal⁶⁴ főszabály szerint nem ellentétes sem a szellemi tulajdonjogok jogosultja által vagy az ő nevében harmadik fél által peer-to-peer hálózatok olyan felhasználói IP-címeinek szisztematikus rögzítése, akiknek az internetkapcsolatait állítólagosan jogsértő tevékenységek végzésére használták (korábbi adatkezelés), sem a felhasználók nevének és postacímének e jogosulttal vagy harmadik féllel való közlése kártérítési kereset benyújtása érdekében (utólagos adatkezelés). Az erre irányuló kezdeményezéseknek és kérelmeknek azonban igazoltnak, arányosnak, nem visszaélésszerűnek kell lenniük, és azokat olyan nemzeti jogszabályi rendelkezésnek kell előírnia, amely korlátozza az uniós jog hatálya alá tartozó jogok és kötelezettségek hatályát. A Bíróság pontosította, hogy az uniós jog nem állapít meg a Telenethez hasonló társaság számára a személyes adatok magánszemélyekkel való közlésére vonatkozó kötelezettséget a szerzői jogok megsértése miatti polgári peres eljárás indításának lehetővé tétele érdekében. Az uniós jog azonban lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy ilyen kötelezettséget írjanak elő (97. és 125-127. pont, valamint a rendelkező rész 3. pontja).

3. A személyes adatokra mutató linkek törlése

[*A 2019. szeptember 24-i GC és társai \(Különleges adatokra mutató linkek törlése\) ítélet \(nagytanács\) \(C-136/17, ECLI:EU:C:2019:773\)*](#)⁶⁵

Ebben az ítéletben a nagytanácsban eljáró Bíróság kifejtette a keresőmotor működtetőjének a különleges adatokra vonatkozó linkek törlése iránti kérelemmel összefüggő kötelezettségeit.

A Google elutasította négy személy arra irányuló kérelmét, hogy a keresőmotorral a nevük alapján végzett keresés eredményeként megjelenített találati listáról töröljön különböző, harmadik felek által közzétett weboldalakra – többek között a sajtóban megjelent cikkekre – mutató linkeket. E négy személy panasza nyomán a Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL, adatvédelmi hatóság, Franciaország) megtagadta a Google arra való kötelezését, hogy intézkedjen a linkek kért törlése érdekében. Az ügyben eljáró Conseil d'État

⁶⁴ Az általános adatvédelmi rendelet 6. cikke (1) bekezdésének f) pontja, valamint a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdése.

⁶⁵ Ezt az ítéletet a 2019. évi Éves jelentés ismerteti (117. és 118. o.).

(államtanács, Franciaország) arra kérte a Bíróságot, hogy pontosítsa a linkek törlése iránti, a 95/46 irányelven alapuló kérelem elbírálásával összefüggésben a keresőmotor működtetőjére háruló kötelezettségeket.

A Bíróság először is emlékeztetett arra, hogy bizonyos kivételekkel és eltérésekkel tilos az olyan személyes adatok kezelése, amelyek a faji vagy etnikai hovatartozásra, a politikai véleményre, a vallási vagy világnézeti meggyőződésre, a szakszervezeti tagságra, az egészségi állapotra vagy a szexuális életre vonatkoznak.⁶⁶ A bűncselekményekre, büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletekre vagy biztonsági intézkedésekre vonatkozó adatok kezelése főszabály szerint kizárólag a hatóság ellenőrzése mellett történhet, vagy ha a nemzeti jog megfelelő, külön biztosítékot nyújt⁶⁷ (39. és 40. pont).

A Bíróság kimondta, hogy az e sajátos adatkategóriák kezelésére vonatkozó tilalom és korlátozások – a személyes adatokat kezelő bármely más adatkezelőhöz hasonlóan – a keresőmotor működtetőjére is alkalmazandók. E tilalmak és korlátozások célja ugyanis az ilyen adatkezeléssel szembeni fokozott védelem biztosításában áll, mivel az adatkezelés ezen adatok különösen érzékeny jellege folytán különösen súlyos beavatkozást jelenthet a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való alapvető jogokba (42–44. pont).

A keresőmotor működtetőjének felelőssége ugyanakkor nem a személyes adatoknak valamely harmadik fél által közzétett weboldalon való fellelhetőségén, hanem ezen oldalon a találati listán való feltüntetésén alapul. E körülmények között a különleges adatok kezelésére vonatkozó tilalom és korlátozások kizárólag a találati listán való e feltüntetés alapján – és így az érintett által előterjesztett kérelem nyomán és a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok ellenőrzése mellett folytatandó vizsgálat alapján – alkalmazandók e működtetőre (46. és 47. pont).

Másodszor, a Bíróság megállapította, hogy a különleges adatokra mutató linkek törlése iránti kérelem elbírálásakor a működtető – bizonyos kivételek mellett – főszabály szerint köteles teljesíteni e kérelmet. E kivételeket illetően a működtető többek között akkor jogosult visszautasítani az ilyen kérelem teljesítését, ha megállapítja, hogy a linkek az érintett által egyértelműen nyilvánosságra hozott adatokra mutatnak,⁶⁸ feltéve, hogy az ilyen linkek megjelenítése egyúttal a jogszerű személyesadat-kezelés többi feltételének is eleget tesz, és feltéve, hogy az érintett személy nem jogosult arra, hogy a sajátos helyzetével kapcsolatos érdekből tiltakozzon az említett megjelenítéssel szemben⁶⁹ (65. és 69. pont).

Mindenesetre a linkek törlése iránti kérelem elbírálásakor a keresőmotor működtetőjének meg kell vizsgálnia, hogy a különleges adatokat közlétező weboldalra mutató linknek az e személy neve alapján végzett keresés nyomán megjelenített találati listán való feltüntetése feltétlenül szükséges-e azon internethasználók tájékozódás szabadságához való jogának védelméhez, akiknek esetleg érdekük fűződik ahhoz, hogy az ilyen keresés alapján hozzáférjenek e weboldalhoz. A Bíróság e tekintetben hangsúlyozta, hogy jóllehet főszabály szerint a magánélet tiszteletben tartásához és a személyes adatok védelméhez való jogok megelőzik az internethasználók tájékozódási szabadságát, ez az egyensúly egyes egyedi esetekben a kérdéses

⁶⁶ A 95/46/EK irányelv 8. cikkének (1) bekezdése és a 2016/679 rendelet 9. cikkének (1) bekezdése.

⁶⁷ A 95/46/EK irányelv 8. cikkének (5) bekezdése és a 2016/679 rendelet 10. cikke.

⁶⁸ A 95/46/EK irányelv 8. cikke (2) bekezdésének e) pontja és a 2016/679 rendelet 9. cikke (2) bekezdésének e) pontja.

⁶⁹ A 95/46/EK irányelv 14. cikke első bekezdésének a) pontja és a 2016/679 rendelet 21. cikkének (1) bekezdése.

információ jellegétől, illetve attól is függhet, hogy az információ mennyire érzékeny az érintett személy magánélete szempontjából, illetve hogy a nyilvánosságnak milyen érdeke fűződik ezen információ megszerzéséhez, ami többek között attól függően változhat, hogy e személy játszik-e valamilyen közéleti szerepet (66. és 68. pont).

Harmadszor, a Bíróság kimondta, hogy az érintett személy elleni büntetőeljárásra vonatkozó olyan adatokra mutató linkek törlése iránti kérelem keretében, amelyek ezen eljárás korábbi szakaszára vonatkoznak, és már nem tükrözik az aktuális helyzetet, a keresőmotor működtetőjének feladata annak megvizsgálása, hogy az ügy összes körülményére tekintettel az említett személy jogosult-e arra, hogy a szóban forgó információt a neve alapján végzett keresés eredményeként megjelenített találati lista segítségével aktuálisan már ne lehessen a nevével összekapcsolni. Ugyanakkor, még ha az érintett személy nem is jogosult erre, mivel a szóban forgó link megjelenítése feltétlenül szükségesnek bizonyul az érintett személy magánélet tiszteléséhez és személyes adatok védelméhez való jogának az esetlegesen érdekelt internethasználók tájékoztatói szabadságával való összeegyeztetéséhez, a működtető köteles legkésőbb a link törlése iránti kérelem alkalmával oly módon megváltoztatni a találati listát, hogy az internethasználó számára abból eredő átfogó kép a bírósági eljárás aktuális állását tükrözze, amihez többek között az szükséges, hogy az e tárgyra vonatkozó információkat tartalmazó weboldalakra mutató linkek e listán legfelül jelenjenek meg (77. és 78. pont).

[*A 2019. szeptember 24-i Google \(A linkek törlésének területi hatálya\) ítélet \(nagytanács\) \(C-507/17, ECLI:EU:C:2019:772\)*](#)⁷⁰

A Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL, adatvédelmi hatóság, Franciaország) felszólítást intézett a Google-hoz, hogy amikor ez a társaság eleget tesz az érintett személy arra irányuló kérelmének, hogy a nevére alapuló keresés folytán megjelenő eredmények listájáról távolítsa el a rá vonatkozó személyes adatokat tartalmazó weboldalakra mutató linkeket, akkor e törlést a keresőmotorja doménnevének valamennyi kiterjesztésén alkalmazza. Miután a Google megtagadta e felszólítás teljesítését, a CNIL 100 000 euró összegű szankciót alkalmazott e társasággal szemben. A Google a Conseil d'État-hoz (államtanács, Franciaország) fordult, amely arra kérte a Bíróságot, hogy pontosítsa a linkek törléséhez való, a 95/46 irányelven alapuló jog keresőmotor működtetője általi végrehajtására vonatkozó kötelezettség területi hatályát.

A Bíróság először is emlékeztetett a természetes személyek uniós jogon alapuló azon lehetőségére, hogy gyakorolják a link törléséhez való jogukat a keresőmotor működtetőjével szemben – amely az Unió területén egy vagy több tevékenységi hellyel rendelkezik –, függetlenül attól, hogy a személyes adatok kezelésére (a jelen esetben az e jogra hivatkozó személyre vonatkozó személyes adatokat tartalmazó weboldalakra mutató linkek megjelenítésére) az Unióban kerül-e sor, vagy sem.⁷¹

A linkek törléséhez való jog terjedelmét illetően a Bíróság megállapította, hogy a keresőmotor működtetője a linkek közüli törlést nem a keresőmotorjának valamennyi változatán, hanem

⁷⁰ Ezt az ítéletet a 2019. évi Éves jelentés ismerteti (118. és 119. o.).

⁷¹ A 95/46/EK irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja és a 2016/679 rendelet 3. cikkének (1) bekezdése.

annak tagállamok szerinti változatain köteles elvégezni. E tekintetben rámutatott arra, hogy jóllehet az internet és a keresőmotorok jellemzőire tekintettel a linkek egész világra kiterjedő törlése alkalmas lenne arra, hogy maradéktalanul megvalósítsa az uniós jogalkotó azon célkitűzését, hogy az Unió egészében biztosítsa a személyes adatok magas szintű védelmét, az uniós jogból egyáltalán nem tűnik ki,⁷² hogy a jogalkotó e célkitűzés elérése érdekében úgy döntött volna, hogy a linkek közüli törléshez való jogot a tagállamok területén túlnyúló hatállyal ruházza fel. Konkrétabban, jóllehet az uniós jog a tagállamok felügyelő hatóságai közötti együttműködési mechanizmusokat hoz létre az olyan közös döntéshozatal érdekében, amely egyrészt a magánélet és a személyes adatok védelméhez való jog, másrészt pedig a különböző tagállamok nyilvánosságának az információkhoz való hozzáféréshez fűződő érdeke egymással szembeni mérlegelésén alapul, jelenleg nincsenek olyan mechanizmusok, amelyek a linkek törlésének Unión kívüli hatályára vonatkoznának (62. és 63. pont).

A jelenleg hatályos uniós jog értelmében a keresőmotor működtetője a link törlése iránti kérelem teljesítésekor e törlést nem pusztán a keresőmotorok a törléssel érintett személy lakóhelye szerinti tagállamnak megfelelő változatán, hanem a keresőmotor tagállamok szerinti változatain köteles elvégezni többek között annak érdekében, hogy az Unió egészében biztosított legyen a következetes és magas szintű védelem. Ezenfelül a keresőmotor működtetőjének feladata, hogy szükség esetén olyan intézkedéseket hozzon, amelyek kellően hatékonyak ahhoz, hogy megakadályozzák a tagállamok internethasználóit abban, vagy legalábbis határozottan eltántorítsák őket attól, hogy adott esetben a keresőmotor valamely harmadik állam szerinti változata révén hozzáférjenek a linkek törlése iránti kérelem tárgyát képező linkekhez, és a nemzeti bíróság feladata annak megvizsgálása, hogy a működtető által elfogadott intézkedések eleget tesznek-e ezen követelménynek (70. pont).

Végül a Bíróság hangsúlyozta, hogy jóllehet az uniós jog nem teszi kötelezővé a keresőmotor működtetője számára, hogy a link törlését a keresőmotorja valamennyi változatán elvégezze, azt nem is tiltja meg. Következésképpen a tagállami felügyeleti hatóságok és bíróságok továbbra is hatáskörrel rendelkeznek arra, hogy az alapvető jogok védelmének nemzeti szintjére tekintettel mérlegeljék egymással szemben egyrészt az érintett személy magánéletének tiszteletben tartásához és a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez való jogát, másrészt a tájékozódás szabadságához való jogot, és e mérlegelés eredményeként adott esetben előírják e keresőmotor működtetőjével szemben, hogy a törlést az említett keresőmotor valamennyi változatán végezze el (65. és 72. pont).

---

⁷² A 95/46/EK irányelv 12. cikkének b) pontja és 14. cikke első bekezdésének a) pontja, valamint a 2016/679 rendelet 17. cikkének (1) bekezdése.

4. Valamely internetes oldal felhasználójának az információk cookie-k segítségével történő tárolásához való hozzájárulása

[A 2019. október 1-jei Planet49 ítélet \(nagytanács\) \(C-673/17, EU:C:2019:801\)](#)⁷³

Ebben az ítéletben a Bíróság kimondta, hogy az információk valamely internetes oldal felhasználója végberendezésében telepített cookie-k segítségével történő tárolásához vagy az információkhoz cookie-k segítségével történő hozzáféréshez való hozzájárulás megadása nem tekinthető érvényesnek abban az esetben, ha az engedélyezés előre bejelölt négyzettel történik, függetlenül attól, hogy a szóban forgó információk személyes adatoknak minősülnek-e vagy sem. Ezenkívül a Bíróság pontosította, hogy a szolgáltatónak tájékoztatnia kell az internetes oldal felhasználóját a cookie-k működésének időtartamáról, valamint arról, hogy harmadik személyeknek lehetőségük van-e ezen cookie-khoz hozzáférni.

Az alapeljárás a Planet49 által a www.dein-macbook.de internetes oldalon nyereményjáték szervezésére vonatkozott. A részvételhez az internethasználóknak meg kellett adniuk nevüket és címüket egy olyan internetes oldalon, amelyen jelölőnégyzetek szerepeltek. A cookie-k telepítését engedélyező négyzetet előre bejelölték. A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország), amely előtt a német fogyasztói szervezetek szövetsége indított keresetet, kétségeket táplált a felhasználók előre bejelölt négyzettel adott hozzájárulásának érvényességével, valamint a szolgáltatót terhelő tájékoztatási kötelezettség terjedelmével kapcsolatban.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem lényegében a „hozzájárulás” 2002/58 irányelv szerinti⁷⁴, a 95/46/EK irányelvel⁷⁵ valamint az általános adatvédelmi rendelettel⁷⁶ együttesen értelmezett fogalmának értelmezésére vonatkozott.

A Bíróság először is megállapította, hogy a 95/46/EK irányelv 2. cikkének h) pontja – amelyre a 2002/58 irányelv 2. cikkének f) pontja utal – a hozzájárulást a következőképpen határozza meg: „az érintett kívánságának önkéntes, kifejezett és tájékozott kinyilvánítása, amellyel beleegyezését adja az őt érintő személyes adatok kezeléséhez”. Kiemelte, hogy az érintett akaratának „kinyilvánítására” vonatkozó követelmény egyértelműen aktív és nem passzív magatartásra utal. Márpedig egy, előre bejelölt négyzet útján adott hozzájárulás nem jelent aktív magatartást valamely internetes oldal felhasználója részéről. Ezenkívül a 2002/58 irányelv 5. cikke (3) bekezdésének keletkezéstörténete, amely rendelkezés a 2009/136 irányelvel történő módosítása óta előírja, hogy a felhasználónak előzetesen „hozzá kell járulnia” a cookie-k telepítéséhez, arra enged következtetni, hogy a felhasználó hozzájárulása a továbbiakban már nem vélelmezhető, és annak ez utóbbi aktív magatartásából kell erednie. Végül az aktív

⁷³ Ezt az ítéletet a 2019. évi Éves jelentés ismerteti (120. és 121. o.).

⁷⁴ A 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvel (HL 2009. L 337., 11. o.; helyesbítés: HL 2013. L 241., 9. o.) módosított 2002/58 irányelv 2. cikkének f) pontja és 5. cikkének (3) bekezdése.

⁷⁵ A 95/46 irányelv 2. cikkének h) pontja.

⁷⁶ A 2016/679 rendelet 6. cikke (1) bekezdésének a) pontja.

hozzájárulást immár az általános adatvédelmi rendelet⁷⁷ is előírja, amely rendelet 4. cikkének 11. pontja megköveteli a többek között „félreérthetetlenül kifejező cselekedet” formáját öltő akaratnyilatkozatot, és amelynek (32) preambulumbekézése kifejezetten kizárja a hozzájárulást „hallgatás, az előre bejelölt négyzet vagy a nemcselekvés” esetén (49., 52., 56. és 62. pont).

A Bíróság így kimondta, hogy a hozzájárulás nem tekinthető érvényesnek abban az esetben, ha az internetes oldal felhasználója a végberendezésében mentett információk tárolását vagy az ott már tárolt információkhoz történő hozzáférést előre bejelölt négyzettel engedélyezi, és e bejelölést e felhasználónak a hozzájárulása megtagadásához törölnie kell. Hozzátette azt is, hogy az, hogy egy ilyen felhasználó rákattint a szóban forgó nyereményjátékban való részvétel gombra, nem lehet elegendő ahhoz, hogy úgy lehessen tekinteni, hogy a felhasználó érvényesen hozzájárult a cookie-k telepítéséhez (63. pont).

Másodszor, a Bíróság megállapította, hogy a 2002/58irányelv 5. cikke (3) bekezdésének célja az, hogy a felhasználót a magánéletébe való bármilyen beavatkozástól megvédje, függetlenül attól, hogy az ilyen beavatkozás személyes adatokat érint-e, vagy sem. Ebből az következik, hogy a „hozzájárulás” fogalmát nem kell eltérően értelmezni attól függően, hogy a valamely internetes oldal felhasználójának végberendezésében tárolt vagy onnan lehívott információk személyes adatoknak minősülnek-e, vagy sem (69. és 71. pont).

Harmadszor, a Bíróság rámutatott, hogy a 2002/58 irányelv 5. cikkének (3) bekezdése megköveteli, hogy a felhasználó – többek között az adatkezelés céljairól szóló – egyértelmű és teljes körű tájékoztatás alapján ehhez előzetes hozzájárulását adja. Márpedig az egyértelmű és teljes körű tájékoztatásnak a felhasználót olyan helyzetbe kell hoznia, hogy könnyedén el tudja dönteni, milyen következményekkel jár az általa esetleg megadott hozzájárulás, és biztosítania kell, hogy ezt a hozzájárulást a helyzet teljes ismeretében adják meg. E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy a cookie-k működésének időtartama, valamint az, hogy harmadik személyek hozzáférhetnek-e ezen cookie-khoz, vagy sem, a szolgáltató által a valamely internetes oldal felhasználójának nyújtandó egyértelmű és teljes körű tájékoztatás körébe tartozik (73–75. és 81. pont).

VI. Nemzeti felügyelő hatóságok

1. A függetlenség követelményének terjedelme

[A 2010. március 9-i Bizottság kontra Németország ítélet \(nagytanács\) \(C-518/07, ECLI:EU:C:2010:125\)](#)⁷⁸

Keresetlevelében a Bizottság annak megállapítását kérte a Bíróságtól, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság – mivel a nem állami szektorban a személyes adatok kezelését felügyelő

⁷⁷ Ugyanott.

⁷⁸ Ezt az ítéletet a 2010. évi Éves jelentés ismerteti (34. o.).

hatóságokat egyes tartományokban állami felügyelet alá vonta és ezáltal az ezen adatok védelmének garantálásáért felelős hatóságok „teljes függetlensége” biztosításának követelményét helytelenül ültette át – nem teljesítette a 95/46 irányelv 28. cikke (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit.

A Németországi Szövetségi Köztársaság szerint a 95/46 irányelv 28. cikke (1) bekezdésének második albekezdése a felügyelő hatóságok működésbeli függetlenségét követeli meg abban az értelemben, hogy e hatóságoknak függetlennek kell lenniük a felügyeletük alatt álló nem állami szektortól, és nem lehetnek külső befolyásnak kitéve. Márpedig álláspontja szerint a német tartományokban gyakorolt állami felügyelet nem ilyen külső befolyást, hanem belső közigazgatási ellenőrzési mechanizmust jelent, amelyet a felügyelő hatóságokkal azonos közigazgatási ágba tartozó hatóságok gyakorolnak, amelyek, ez utóbbiakhoz hasonlóan, szintén kötelesek teljesíteni a 95/46 irányelv célkitűzéseit.

A Bíróság kimondta, hogy a nemzeti felügyelő hatóságok 95/46 irányelvben előírt függetlensége garantálásának célja a személyes adatok kezelése vonatkozásában a természetes személyek védelmére vonatkozó rendelkezések tiszteletben tartása felügyelete hatékonyságának és megbízhatóságának biztosítása, és azt e célkitűzés fényében kell értelmezni. Előírására nem azért került sor, hogy különleges jogállást biztosítson maguknak e hatóságoknak, valamint azok alkalmazottainak, hanem azért, hogy megerősítse a határozataik által érintett személyek és szervezetek védelmét, következésképpen a felügyelő hatóságoknak feladataik gyakorlása során objektíven és pártatlanul kell eljárniuk (25. pont).

A Bíróság megállapította, hogy ezen, a személyes adatok kezelésének ellenőrzésére hatáskörrel rendelkező felügyelő hatóságoknak a nem állami szektorban olyan függetlenséggel kell rendelkezniük, amelynek alapján feladatkörüket külső befolyás nélkül láthatják el. E függetlenség nemcsak a felügyelt szervezetek által gyakorolt bármilyen befolyást zár ki, hanem bármilyen összefonódást vagy más, akár közvetlen, akár közvetett külső befolyást is, amely akadályozhatná az említett hatóságoknak a magánélet védelméhez való alapvető jog és a személyes adatok szabad áramlása közötti helyes egyensúly létrehozásában álló feladata teljesítését. Önmagában az a kockázat, hogy az illetékes felügyelő hatóságok döntéseire a felügyelő állami hatóságok politikai befolyást gyakorolhatnak, már elegendő akadályt jelent annak, hogy azok független módon láthassák el feladatkörüket. Egyrészt itt szó lehet e hatóságoknak az őket felügyelő hatóságok döntéshozatali gyakorlatához való „idő előtti igazodásáról”. Másrészt, a magánülethez való jog őrzőjének szerepe, amit a felügyelő hatóságok betöltenek, megköveteli, hogy határozataik, így ők maguk is, a részrehajlás minden gyanúja felett álljanak. A Bíróság szerint a nemzeti felügyelő hatóságok feletti állami felügyelet nem egyeztethető tehát össze a függetlenség követelményével (30., 36. és 37. pont, valamint a rendelkező rész).

[*A 2012. október 16-i Bizottság kontra Ausztria ítélet \(nagytanács\) \(C-614/10. EU:C:2012:631\)*](#)

Keresetlevelében a Bizottság annak megállapítását kérte a Bíróságtól, hogy Ausztria – mivel nem alkotta meg az ahhoz szükséges valamennyi rendelkezést, hogy az Ausztriában hatályban lévő szabályozás megfeleljen a személyes adatok védelmének felügyelő hatóságaként létrehozott Datenschutzkommission (adatvédelmi bizottság) függetlenségére vonatkozó követelménynek – nem teljesítette a 95/46 irányelv 28. cikke (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kötelezettségeit.

A Bíróság kimondta Ausztria kötelezettségszegését, megállapítva lényegében, hogy nem felel meg az 95/46 irányelvben előírt, a felügyelő hatóságok függetlenségére vonatkozó kritériumnak az a tagállam, amely olyan szabályozást alkot, amely alapján az említett hatóság ügyvezetője szolgálati felügyelet alatt álló állami köztisztviselő, a hatóság hivatala a központi kormány szervezeti egységei közé tartozik, és a kormányfő a tájékoztatáshoz való feltétlen joggal rendelkezik az említett hivatal irányításának valamennyi aspektusát illetően (66. pont, valamint a rendelkező rész).

A Bíróság mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy a 95/46 irányelv 28. cikke (1) bekezdésének második albekezdésében szereplő „teljes függetlenségben” fordulat értelmében a felügyelő hatóságoknak olyan függetlenséggel kell rendelkezniük, amely lehetővé teszi számukra, hogy feladataik ellátása során külső befolyástól mentesen járjanak el. E tekintetben az a körülmény, hogy az ilyen hatóság funkcionális függetlenséget élvez, mivel a tagjai függetlenek, és feladatkörük ellátása során senkitől nem fogadhatnak el utasítást, önmagában nem elegendő ahhoz, hogy a felügyelő hatóság védve legyen bármilyen külső befolyástól. Márpedig az így megkövetelt függetlenség nem kizárólag az utasításokban megnyilvánuló közvetlen befolyás kizárására irányul, hanem minden olyan közvetett befolyás kizárására is, amely hatással lehetne a felügyelő hatóság határozataira. Egyébiránt tekintettel a magánélethez való jog őrzőjének szerepére, amelyet a felügyelő hatóságok betöltenek, határozataiknak, így ők maguknak is, a részrehajlás minden gyanúja felett kell állniuk (41–43. és 52.pont).

A Bíróság egyértelművé tette, hogy a 95/46 irányelv fent hivatkozott rendelkezésében szereplő függetlenség követelményének való megfeleléshez a nemzeti felügyelő hatóságnak nem kell önálló költségvetési tételt képeznie, annak mintájára, amit a 45/2001 rendelet 43. cikkének (3) bekezdése előír. Ugyanis a tagállamok nem kötelesek a nemzeti szabályozásukban a 45/2001 rendelet V. fejezetének rendelkezéseihez hasonló rendelkezéseket alkotni ahhoz, hogy a felügyelő hatóságoknak (hatóságaiknak) teljes függetlenséget biztosítsanak, és így rendelkezhetnek úgy, hogy költségvetési jogi szempontból a felügyelő hatóság egy meghatározott minisztériumtól függ. Mindazonáltal a szükséges személyi és tárgyi feltételeknek az említett hatóság számára történő biztosítása nem lehet akadálya annak, hogy ez utóbbi a feladatai ellátása során a 95/46 irányelv 28. cikke (1) bekezdésének második albekezdése értelmében vett „teljes függetlenségben” járjon el (58. pont).

[*A 2014. április 8-i Bizottság kontra Magyarország ítélet \(nagytanács\) \(C-288/12, EU:C:2014:237\)*](#)⁷⁹

Ebben az ügyben a Bizottság annak megállapítását kérte a Bíróságtól, hogy Magyarország, mivel idő előtt megszüntette a személyes adatok védelmét felügyelő hatóság megbízatását, nem teljesítette a 95/46 irányelvből eredő kötelezettségeit.

A Bíróság kimondta, hogy nem teljesíti a 95/46/EK irányelvből eredő kötelezettségeit az a tagállam, amely a személyes adatok védelmét felügyelő hatóság megbízatását a megbízatási idő lejárta előtt megszünteti (62. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

---

⁷⁹ Ezt az ítéletet a 2014. évi Éves jelentés ismerteti (62. o.).

A Bíróság szerint ugyanis az említett adatok kezelését felügyelő illetékes hatóságoknak olyan függetlenséggel kell rendelkezniük, amely kizár többek között bármilyen utasítást vagy bármely más formában jelentkező, akár közvetlen, akár közvetett külső befolyást, amely hatással lehet határozataikra, és így akadályozhatja az említett hatóságoknak a magánélethez való jog védelme és a személyes adatok szabad áramlása közötti helyes egyensúly létrehozásában álló feladatuk teljesítését (51. pont).

A Bíróság ezenkívül emlékeztetett arra, hogy mivel a funkcionális függetlenség önmagában nem elegendő ahhoz, hogy a felügyelő hatóságok védve legyenek bármilyen külső befolyástól, pusztán az a kockázat, hogy az adatkezelést ellenőrző hatóságok döntéseire az őket felügyelő állami hatóságok politikai befolyást gyakorolhatnak, már elegendő akadályát jelenti annak, hogy az előbbiek független módon láthassák el feladatkörüket. Márpedig, ha valamennyi tagállam számára megengedett lenne, hogy a felügyelő hatóság megbízatását az eredetileg megállapított megbízatási idő lejárta előtt megszüntessék, anélkül hogy tiszteletben tartanák az alkalmazandó jogszabályok által e célból előzetesen meghatározott szabályokat és garanciákat, akkor e hatóság fölött megbízatásának gyakorlása közben végig ott lebegne a megbízatás idő előtti megszüntetésének fenyegetése, ami e hatóság politikai hatalomnak való megfeleléséhez vezethetne, és ez ellentétes az említett függetlenségi követelménnyel. Ráadásul ilyen helyzetben nem tekinthető úgy, hogy a felügyelő hatóság minden körülmények között a részrehajlás legcsekélyebb gyanújától mentesen működhet (52–55. pont).

2. Az alkalmazandó jog és a joghatósággal rendelkező felügyelő hatóság meghatározása

[A 2015. október 1-jei Weltimmo ítélet \(C-230/14, EU:C:2015:639\)](#)⁸⁰

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (Magyarország) bírsággal sújtotta a magyarországi ingatlanokra vonatkozó ingatlan-hirdetéseket megjelentető weboldalakat üzemeltető, Szlovákiában bejegyzett Weltimmo társaságot amiatt, hogy az e weboldalak hirdetői erre irányuló kérelme ellenére nem törölte a rájuk vonatkozó személyes adatokat, és a kifizetetlen számlák rendezése érdekében követeléskezelő cégeknek továbbította ezen adatokat. A magyar felügyelő hatóság szerint a Weltimmo társaság ezzel megsértette a 95/46 irányelvet átültető magyar törvényt.

A felülvizsgálati eljárásban eljáró Kúriának (Magyarország) kétségei voltak az alkalmazandó jogot és azon jogköröket illetően, amelyekkel a magyar adatvédelmi hatóság a 95/46 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése és 28. cikke alapján rendelkezik. Következésképpen előzetes döntéshozatal céljából több kérdés terjesztett a Bíróság elé.

Ami az alkalmazandó nemzeti jogot illeti, a Bíróság megállapította, hogy a 95/46 irányelv 4. cikke (1) bekezdésének a) pontja lehetővé teszi az attól eltérő tagállam személyes adatok védelmére vonatkozó szabályozásának alkalmazását, mint ahol ezen adatok kezelője be van jegyezve, amennyiben ezen adatkezelő tartós jelleggel olyan, akár csekély mértékű valós és tényleges

---

⁸⁰ Ezt az ítéletet a 2015. évi Éves jelentés ismerteti (55. o.).

tevékenységet folytat e tagállam területén, amelynek keretében ezen adatkezelésre sor kerül. Annak meghatározásához, hogy a fenti eset áll-e fenn, a kérdést előterjesztő bíróság különösen figyelembe veheti egyrészt azt, hogy az említett adatkezelő azon tevékenysége, amelynek keretében a szóban forgó adatkezelést végzi, az e tagállam területén található ingatlanokra vonatkozó, e tagállam nyelvén megfogalmazott ingatlanhirdetéseket megjelentető weboldalak üzemeltetéséből áll, és e tevékenység következképpen főként, vagy akár teljes mértékben az említett tagállamra irányul. A kérdést előterjesztő bíróság másrészt figyelembe veheti azt is, hogy ezen adatkezelő olyan képviselővel rendelkezik az említett tagállamban, aki az e tevékenységből eredő követelések behajtásával, valamint az érintett adatok kezelésével kapcsolatos hatósági és bírósági eljárásokban az adatkezelő képviselével van megbízva. A Bíróság ellenben pontosította, hogy az ezen adatkezeléssel érintett személyek állampolgárságának nincs jelentősége (41. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

Ami a 95/46 irányelv 28. cikkének (4) bekezdése szerinti panaszt elbíráló felügyelő hatóság hatáskörét és jogköreit illeti, a Bíróság megállapította, hogy e hatóság az alkalmazandó jogtól függetlenül gyakorolhatja a vizsgálati jogköreit akár még azelőtt, hogy tudná, hogy melyik a szóban forgó adatkezelésre alkalmazandó nemzeti jog (54. pont). Ha azonban arra a következtetésre jut, hogy valamely másik tagállam joga alkalmazandó, nem szabhat ki szankciókat a saját tagállamának területén kívül. Ebben a helyzetben az ezen irányelv 28. cikkének (6) bekezdésében előírt együttműködési kötelezettség teljesítése mellett az ő feladata e másik tagállam felügyelő hatóságát felkérni, hogy állapítsa meg e jog esetleges megsértését, és – amennyiben e jog lehetővé teszi – szabjon ki szankciókat adott esetben az általa átadott információk alapján (57. és 60. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

3. A nemzeti felügyelő hatóságok hatáskörei

[A 2015. október 6-i Schrems ítélet \(nagytanács\) \(C-362/14, EU:C:2015:650\)](#)

Ebben az ügyben (lásd még „A személyes adatok harmadik országokba irányuló továbbítása” című IV. szakaszt) a Bíróság kimondta többek között, hogy a nemzeti felügyelő hatóságok hatáskörrel rendelkeznek a személyes adatok harmadik országba történő továbbításának ellenőrzésére.

E tekintetben a Bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy a nemzeti felügyelő hatóságok a jogkörök széles skálájával rendelkeznek, és a 95/46 irányelv 28. cikkének (3) bekezdésében nem kimerítő jelleggel felsorolt e jogkörök a feladataik teljesítéséhez szükséges különböző eszközöknek minősülnek. Így az említett hatóságok rendelkeznek többek között vizsgálati jogkörökkel, mint például a felügyeleti feladatok ellátásához szükséges valamennyi információ összegyűjtésére vonatkozó jogosultság; és tényleges beavatkozási jogosultságokkal, mint például az adatkezelés átmeneti vagy végleges tilalmának elrendelése; valamint a bírósági eljárásokban való részvétel jogával (43. pont).

Ami a személyes adatok harmadik országokba irányuló továbbításának felügyeletére vonatkozó hatáskört illeti, a Bíróság kimondta, hogy a 95/46 irányelv 28. cikkének (1) és (6) bekezdéséből kétségtelenül következik, hogy a nemzeti felügyelő hatóságok jogkörei e hatóságok joghatósági területén végzett személyesadat-kezelésre vonatkoznak, és így e 28. cikk alapján nem

rendelkeznek jogkörökkel a harmadik országok területén végzett ilyen adatkezelés tekintetében (44. pont).

Mindazonáltal a személyes adatok valamely tagállamból egy harmadik országba való továbbítására irányuló művelet önmagában valamely tagállam területén végzett személyesadat-kezelésnek minősül. Következésképpen, mivel a Charta 8. cikkének (3) bekezdésével és a 95/46 irányelv 28. cikkével összhangban a nemzeti felügyelő hatóságok feladata a természetes személyek számára a személyes adatok kezelése vonatkozásában biztosított védelemre vonatkozó uniós szabályok tiszteletben tartásának felügyelete, mindegyik hatóság hatáskörrel rendelkezik annak ellenőrzésére, hogy ezen adatoknak azon tagállamból valamely harmadik országba való továbbítása, amelyre a hatóság joghatósága kiterjed, tiszteletben tartja-e a szóban forgó irányelvben támasztott követelményeket (45. és 47. pont).

[*A 2018. június 5-i Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein ítélet \(nagytanács\) \(C-210/16, ECLI:EU:C:2018:388\)*](#)

Ebben az ügyben (lásd még „A »személyes adatok kezelőjének« fogalma” című II.5. szakaszt), amely többek között a 95/46 irányelv 4. és 28. cikkének értelmezésére vonatkozik, a Bíróság a személyes adatoknak a több szereplő részvételével járó kezelése tekintetében a felügyelő hatóságokat megillető beavatkozási jogkörök terjedelméről határozott.

Így a Bíróság kimondta, hogy amennyiben valamely, az Európai Uniót kívül letelepedett vállalkozás (mint az amerikai Facebook társaság) különböző tagállamokban több telephellyel rendelkezik, valamely tagállam felügyelő hatósága még akkor is gyakorolhatja az ezen irányelv 28. cikkének (3) bekezdése értelmében ráruházott jogosultságokat e vállalkozásnak az e tagállam területén található telephelyével (a jelen esetben a Facebook Germany-vel) szemben, ha a vállalatcsoporton belüli feladatmegosztás alapján egyfelől e telephely az említett tagállam területén kizárólag a hirdetési felületek értékesítéséért és más marketingtevékenységekért felel, másfelől a személyes adatok gyűjtésének és kezelésének kizárólagos felelőssége az Európai Unió egész területén egy másik tagállamban letelepedett telephelyre (a jelen esetben a Facebook Ireland-re) hárul (64. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

Ezenkívül a Bíróság kifejtette, hogy amennyiben valamely tagállam felügyelő hatósága a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályoknak az ezen adatok kezeléséért felelős és egy másik tagállamban székhellyel rendelkező harmadik személy (ebben az ügyben a Facebook Ireland) általi megsértése miatt az e tagállam területén letelepedett szervezettel szemben kívánja gyakorolni a 95/46 irányelv 28. cikkének (3) bekezdésében szereplő beavatkozási jogköreit, e felügyelő hatóság hatásköre kiterjed arra, hogy az utóbbi tagállam (Írország) felügyelő hatóságától függetlenül értékelje az ilyen adatkezelés jogszerűségét, és a területén letelepedett szervezettel szemben anélkül gyakorolhatja beavatkozási jogköreit, hogy e másik tagállam felügyelő hatóságát előzetesen beavatkozásra hívná fel (74. pont, valamint a rendelkező rész 3. pontja).

[A 2021. június 15-i Facebook Ireland és társai ítélet \(nagytanács\) \(C-645/19, EU:C:2021:483\)](#)

2015. szeptember 11-én a Commission belge de la protection de la vie privée (a magánélet védelméért felelős bizottság, Belgium; a továbbiakban: CBPL) elnöke keresetet indított a Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel (brüsszeli holland nyelvű elsőfokú bíróság, Belgium) előtt a Facebook Ireland, a Facebook Inc. és a Facebook Belgium ellen az adatvédelemre vonatkozó jogszabályok Facebook általi feltételezett megsértésének megszüntetése iránt. E jogsértések többek között a Facebook-fiókkal rendelkező, illetve nem rendelkező belga internethasználók szörfölési szokásaira vonatkozó adatok különböző technológiák, így süti (cookies), közösségi média beépülő modulok (social plug ins)⁸¹ és képpontok (pixels) útján történő gyűjtésében és felhasználásában álltak.

2018. február 16-án e bíróság megállapította az e kereset elbírálására vonatkozó illetékességét, és érdemben megállapította, hogy a Facebook közösségi hálózat nem tájékoztatta kellőképpen a belga internethasználókat az érintett adatok gyűjtéséről és felhasználásáról. Egyébiránt az internethasználók által az említett adatok gyűjtéséhez és kezeléséhez adott hozzájárulást érvénytelennek nyilvánította.

2018. március 2-án a Facebook Ireland, a Facebook Inc. és a Facebook Belgium fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben a jelen ügyben kérdést előterjesztő bíróság, a Hof van beroep te Brussel (brüsszeli fellebbviteli bíróság, Belgium) előtt. E bíróság előtt az Autorité belge de protection des données (belga adatvédelmi hatóság, a továbbiakban: GBA) a CBPL elnökének jogutódjaként járt el. A kérdést előterjesztő bíróság kizárólag a Facebook Belgium által benyújtott fellebbezés elbírálása vonatkozásában állapította meg illetékességét.

A kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei merültek fel az adatvédelmi rendeletben⁸² előírt „egyablakos ügyintézési” mechanizmus alkalmazása által a GBA illetékességére gyakorolt hatást illetően, és különösen arra keresi a választ, hogy az általános adatvédelmi rendelet hatálybalépésének időpontját, azaz 2018. május 25-ét követően bekövetkező tények vonatkozásában eljárhat-e a Facebook Belgiummal szemben, amennyiben a Facebook Irelandet tekintették az érintett adatok adatkezelőjének. Ezen időpont óta, és különösen az általános adatvédelmi rendelet által előírt „egyablakos ügyintézés” elvének alkalmazása alapján ugyanis kizárólag az ír adatvédelmi biztos rendelkezik hatáskörrel arra, hogy abbahagyásra kötelezés iránti eljárást indítson, amely felett az ír bíróságok gyakorolnak felülvizsgálatot (36. és 37. pont).

Nagytanácsban hozott ítéletében a Bíróság pontosította a nemzeti felügyeleti hatóságoknak az általános adatvédelmi rendelet alapján fennálló hatásköreit. Ily módon többek között úgy ítéli meg, hogy e rendelet bizonyos feltételek mellett lehetővé teszi a tagállami felügyeleti hatóság számára azon hatáskörének gyakorlását, hogy határokon átnyúló adatkezelés⁸³ vonatkozásában az általános adatvédelmi rendelet bármely állítólagos megsértése esetén jogosult e tagállam bíróságait tájékoztatni és adott esetben keresetet indítani akkor is, ha ezen adatkezelés tekintetében nem minősül fő felügyeleti hatóságnak (a rendelkező rész 1. pontja).

---

⁸¹ Például a „Tetszik” vagy „Megosztás” gombok.

⁸² Az általános adatvédelmi rendelet 56. cikkének (1) bekezdése értelmében: „Az 55. cikk sérelme nélkül, az adatkezelő vagy az adatfeldolgozó tevékenységi központja vagy egyetlen tevékenységi helye szerinti felügyeleti hatóság jogosult fő felügyeleti hatóságként eljárni az említett adatkezelő vagy az adatfeldolgozó által végzett határokon átnyúló adatkezelés tekintetében.”

⁸³ Az általános adatvédelmi rendelet 4. cikkének 23. pontja értelmében.

A Bíróság először is pontosította azokat a feltételeket, amelyek mellett a határokon átnyúló adatkezelés vonatkozásában fő felügyeleti hatóságnak nem minősülő nemzeti felügyeleti hatóságnak gyakorolnia kell azon hatáskörét, hogy az általános adatvédelmi rendelet bármely állítólagos megsértéséről tájékoztassa a tagállam bíróságát, és adott esetben bírósági eljárást kezdeményezzen e rendelet érvényre juttatása érdekében. Egyrészt tehát az általános adatvédelmi rendeletnek hatáskört kell biztosítania e felügyeleti hatóság számára egy azt megállapító határozat elfogadására, hogy ezen adatkezelés sérti a rendeletben előírt szabályokat, másrészt pedig e hatáskört az e rendeletben előírt együttműködési és egységességi eljárások⁸⁴ tiszteletben tartásával kell gyakorolni (75. pont, valamint a rendelkező rész 1. pontja).

A határokon átnyúló adatkezelések tekintetében ugyanis az általános adatvédelmi rendelet előírja az „egyablakos ügyintézési” mechanizmust⁸⁵, amely az illetékességnek a „fő felügyeleti hatóság” és a többi érintett nemzeti felügyeleti hatóság közötti megosztásán alapul. E mechanizmus szoros, lojális és hatékony együttműködést követel meg e hatóságok között a személyes adatok védelmére vonatkozó szabályok következetes és egységes alkalmazásának biztosítása, és ily módon e védelem hatékony érvényesülésének megőrzése érdekében. Az általános adatvédelmi rendelet e tekintetben kimondja, hogy a fő felügyeleti hatóság főszabály szerint jogosult azt megállapító határozat elfogadására, hogy a határokon átnyúló adatkezelés sérti az e rendeletben előírt szabályokat⁸⁶, míg a többi nemzeti felügyeleti hatóság ilyen határozat elfogadására vonatkozó, akár csak ideiglenesen fennálló jogosultsága kivételt képez⁸⁷. Ugyanakkor a fő felügyeleti hatóság a hatáskörének gyakorlása során nem mentesülhet a többi érintett felügyeleti hatósággal folytatott elengedhetetlen párbeszéd, valamint a többi érintett felügyeleti hatósággal való lojális és hatékony együttműködés kötelezettsége alól. Ennélfogva, ezen együttműködés keretében a fő felügyeleti hatóság nem hagyhatja figyelmen kívül a többi érintett felügyeleti hatóság álláspontját, és az utóbbi hatóságok egyike által emelt bármely releváns és megalapozott kifogás legalábbis ideiglenesen megakadályozza a fő felügyeleti hatóság döntéstervezetének elfogadását (50-53., 56-59. és 63-65. pont).

A Bíróság egyébiránt pontosította, hogy az a körülmény, miszerint az olyan tagállami felügyeleti hatóság, amely nem minősül fő felügyeleti hatóságnak, a határokon átnyúló adatkezelést illetően csak a döntéshozatal tekintetében fennálló illetékességnek a fő felügyeleti hatóság és a többi felügyeleti hatóság közötti megosztására vonatkozó szabályok⁸⁸ tiszteletben tartása mellett gyakorolhatja azt a hatáskört, hogy az általános adatvédelmi rendelet bármely állítólagos megsértéséről e tagállam bíróságát tájékoztassa, és bírósági eljárást kezdeményezzen, megfelel az Európai Unió Alapjogi Chartája 7., 8 és 47. cikkének, amely cikkek az érintett személy részére a személyes adatok védelméhez való jogot és hatékony jogorvoslathoz való jogot biztosítanak (67. pont).

Másodszor, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy határokon átnyúló adatkezelés esetén a fő felügyeleti hatóságtól eltérő tagállami felügyeleti hatóság bírósági eljárás kezdeményezésére vonatkozó hatáskörének gyakorlása⁸⁹ nem követeli meg, hogy a határokon átnyúló személyesadat-kezelés

---

⁸⁴ Ezen eljárásokat az általános adatvédelmi rendelet 56. és 60. cikke írja elő.

⁸⁵ Az általános adatvédelmi rendelet 56. cikkének (1) bekezdése.

⁸⁶ Az általános adatvédelmi rendelet 60. cikkének (7) bekezdése.

⁸⁷ Az általános adatvédelmi rendelet 56. cikkének (2) bekezdése és 66. cikke a fő felügyeleti hatóság illetékességének elve alóli kivételeket ír elő.

⁸⁸ E szabályokat az általános adatvédelmi rendelet 60. cikkével együttesen értelmezett 55. és 56. cikke írja elő.

⁸⁹ Az általános adatvédelmi rendelet 58. cikkének (5) bekezdése alapján.

szempontjából adatkezelőnek vagy adatfeldolgozónak minősülő azon személy, aki ellen ezen eljárást kezdeményezik, e tagállam területén tevékenységi központtal vagy más tevékenységi hellyel rendelkezzen. E hatáskör gyakorlásának azonban az általános adatvédelmi rendelet területi hatálya alá kell tartoznia⁹⁰, ami azt feltételezi, hogy a határokon átnyúló adatkezelést végző adatkezelő vagy adatfeldolgozó az Unió területén tevékenységi hellyel rendelkezik (80., 83. és 84. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

Harmadszor, a Bíróság kimondta, hogy határokon átnyúló adatkezelés esetén a fő felügyeleti hatóságtól eltérő tagállami felügyeleti hatóság azon hatásköre, hogy az általános adatvédelmi rendelet bármely állítólagos megsértése esetén jogosult e tagállam bíróságait tájékoztatni és adott esetben keresetet indítani, mind az adatkezelőnek az említett hatóság tagállamában található tevékenységi központja, mind pedig ezen adatkezelő más tevékenységi helye tekintetében gyakorolható, amennyiben a bírósági kereset az említett tevékenységi hely tevékenységével összefüggésben végzett adatkezelésre vonatkozik, és az említett hatóság jogosult e hatáskör gyakorlására.

A Bíróság ugyanakkor pontosította, hogy e hatáskör gyakorlása azt feltételezi, hogy az általános adatvédelmi rendelet alkalmazandó. A jelen ügyben, mivel a Facebook csoport Belgiumban található tevékenységi helyének tevékenységei elválaszthatatlanul kapcsolódnak az alapügyben szóban forgó személyesadat-kezeléshez, amely tekintetében az Unió területét illetően a Facebook Ireland minősül adatkezelőnek, ezen adatkezelést „az adatkezelő tevékenységeivel összefüggésben” végzik, és az ennél fogva az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozik (94-96. pont, valamint a rendelkező rész 3. pontja).

Negyedszer, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy amennyiben valamely tagállam felügyeleti hatósága, amely nem minősül „fő felügyeleti hatóságnak”, az általános adatvédelmi rendelet hatálybalépésének időpontja előtt bírósági eljárást kezdeményezett személyes adatok határokon átnyúló kezelése vonatkozásában, az uniós jog szempontjából e kereset a 95/46 irányelv rendelkezései alapján fenntartható, amely irányelv az általa előírt szabályoknak az irányelv hatályon kívül helyezéséig elkövetett megsértése vonatkozásában továbbra is alkalmazandó. Ezenkívül e hatóság e keresetet annyiban terjesztheti elő az általános adatvédelmi rendelet hatálybalépésének időpontját követően elkövetett jogsértések miatt, amennyiben az olyan helyzetet érint, amelyben e rendelet kivételesen nem „fő felügyeleti hatóságnak” minősülő tagállami felügyeleti hatóságnak biztosít illetékeséget az azt megállapító határozat elfogadása tekintetében, hogy a szóban forgó adatkezelés sérti az említett rendeletben szereplő szabályokat, és tiszteletben tartják az ugyanezen rendeletben előírt együttműködési és egységességi eljárásokat (105. pont, valamint a rendelkező rész 4. pontja).

Ötödször és utolsósorban, a Bíróság elismerte az általános adatvédelmi rendelet azon rendelkezésének közvetlen hatályát, amelynek értelmében a tagállamok jogszabályban előírják, hogy a felügyeleti hatóságuk hatáskörrel rendelkezik arra, hogy e rendelet megsértéséről tájékoztassa az igazságügyi hatóságokat, és adott esetben bírósági eljárást kezdeményezzen.

---

⁹⁰ Az általános adatvédelmi rendelet 3. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy e rendeletet kell alkalmazni a személyes adatoknak „az Unióban tevékenységi hellyel rendelkező adatkezelők vagy adatfeldolgozók tevékenységeivel összefüggésben végzett kezelésére, függetlenül attól, hogy az adatkezelés az Unió területén történik vagy nem”.

Következésképpen az ilyen hatóság akkor is hivatkozhat az említett rendelkezésre magánszemélyek elleni kereset indítása vagy folytatása érdekében, ha azt kifejezetten nem hajtották végre az érintett tagállam jogszabályaiban (113. pont, valamint a rendelkező rész 5. pontja).

VII. Az európai szabályozás területi hatálya

[A 2014. május 13-i Google Spain és Google ítélet \(nagytanács\) \(C-131/12, EU:C:2014:317\)](#)

Ebben az ítéletben (lásd „A »személyes adatok kezelésének« fogalma című II.3. szakaszt, és „A személyes adatok kezelése elleni tiltakozáshoz való jog (»az elfeledtetéshez való jog«) című V.1. szakaszt), a Bíróság a 95/46 irányelv területi hatályáról is határozott.

Így a Bíróság kimondta, hogy a személyes adatok kezelését a 95/46 irányelv értelmében a tagállam területén az adatkezelő valamely szervezete tevékenységeinek keretében végzik, ha a keresőmotor működtetője – bár harmadik államban van a székhelye – az egyik tagállamban olyan irodát nyit vagy leányvállalatot hoz létre a keresőmotor által kínált reklámhelyek értékesítésére és reklámozására, amelynek tevékenysége az adott tagállam lakosai felé irányul (55. és 60. pont, valamint a rendelkező rész 2. pontja).

Ilyen körülmények között ugyanis a keresőmotor működtetőjének, illetve valamely tagállamban található szervezetének tevékenységei ugyan különbözőek, ám elválaszthatatlanul összekapcsolódnak, mivel a reklámhelyekkel kapcsolatos tevékenységek jelentik azt az eszközt, amelyek a szóban forgó keresőmotort nyereségessé teszik, és ugyanakkor ez a keresőmotor teszi lehetővé e tevékenységek végzését (56. pont).

VIII. Az európai uniós intézmények dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférés joga és a személyes adatok védelme

[A 2010. június 29-i Bizottság kontra Bavarian Lager ítélet \(nagytanács\) \(C-28/08 P, EU:C:2010:378\)](#)

A Bavarian Lager – amely társaságot annak érdekében hozták létre, hogy italkereskedések részére történő értékesítés céljából német sört importáljon az Egyesült Királyságba – nem tudta értékesíteni termékét, mivel az Egyesült Királyságban nagyszámú italkereskedést köt olyan kizárólagos beszerzési szerződés, amely alapján a sört meghatározott sörfőzdektől kötelesek beszerezni.

Az egyesült királyságbeli sörbeszerzésre vonatkozó rendelet (a továbbiakban: GBP) alapján a brit sörfőzdek kötelesek a pubok üzemeltetőinek megadni azt a lehetőséget, hogy más sörfőzdeből származó sört vásároljanak, feltéve, hogy az hordóban kondicionált sör. Márpedig az Egyesült Királyságon kívül előállított sörök többsége nem volt a GBP értelmében vett „hordóban kondicionált sörnek” tekinthető, így nem tartozott e rendelet alkalmazási körébe. A Bavarian

Lager, mivel úgy vélte, hogy az említett rendelet behozatalra vonatkozó mennyiségi korlátozással azonos hatású intézkedésnek minősül, panaszt nyújtott be a Bizottsághoz.

A Bizottság által az Egyesült Királyság ellen indított jogsértési eljárás során 1996. október 11-én találkozóra került sor, amelyen a közösségi és brit szervek, valamint a Confédération des Brasseurs du Marché Commun (közös piaci sörfőzők szövetsége, CBMC) képviselői vettek részt. Miután a brit hatóságok bejelentették a szóban forgó rendelet módosítását, mely által a hordóban kondicionált sör mellett másik sörfőzdéből származó palackos sör is értékesíthető lett, a Bizottság értesítette a Bavarian Lagert a kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás felfüggesztéséről.

Miután a Bavarian Lager arra vonatkozó kérelmet nyújtott be, hogy az 1996 októberében tartott találkozó valamennyi résztvevőjének nevét tartalmazó teljes jegyzőkönyvet a rendelkezésére bocsássák, a Bizottság a 2004. március 18-i határozatával elutasította ezt a kérelmet, többek között e személyek magánéletének védelmére hivatkozva, amelyet a 45/2001 rendelet biztosít.

A Bavarian Lager ezt követően keresetet nyújtott be a Törvényszékhez e bizottsági határozat megsemmisítését kérve. 2007. november 8-i ítéletében a Törvényszék megsemmisítette a bizottsági határozatot, mivel úgy ítélte meg, hogy a képviselt szervezet nevében eljáró érintett személyek nevének a találkozó résztvevőinek listáján való pusztán feltüntetése nem sérti és nem is veszélyezteti az adott személyek magánéletének védelmét. Az Egyesült Királyság által támogatott Bizottság és a Tanács ekkor a fellebbezést nyújtott be a Bírósághoz a Törvényszék ezen ítélete ellen.

A Bíróság mindenekelőtt megállapította, hogy amennyiben a dokumentumokhoz való hozzáférésről szóló 1049/2001 rendeleten⁹¹ alapuló kérelem személyes adatokat tartalmazó dokumentumokhoz való hozzáférésre irányul, a 45/2001 rendelet rendelkezései teljes mértékben alkalmazandóvá válnak, beleértve azt a rendelkezést is, hogy a személyesadat-kezelés címzettjének bizonyítania kell azok közlésének szükségességét, valamint azt a rendelkezést, hogy az érintettnek joga van ahhoz, hogy sajátos helyzetével kapcsolatos, nyomós, jogos érdekből bármikor kifogást emeljen a rá vonatkozó adatok kezelése ellen (63. pont).

Ezt követően a Bíróság megállapította, hogy a jogsértési eljárás keretében tartott találkozó résztvevőinek az említett találkozó jegyzőkönyvében szereplő jegyzéke a 45/2001 rendelet 2. cikke a) pontja értelmében vett személyes adatokat tartalmaz, mivel azonosíthatók azok a személyek, akik e találkozón részt vehettek (70. pont).

Végül megállapította, hogy a Bizottság - annak megkövetelésével, hogy az e jegyzőkönyvben foglalt, rájuk vonatkozó személyes adatok közléséhez kifejezett hozzájárulásukat nem adó személyeket illetően bizonyítani kell e személyes adatok továbbításának szükségességét - eleget tett az említett rendelet 8. cikke b) pontja rendelkezéseinek (77. pont).

Ha ugyanis az említett jegyzőkönyvhöz való hozzáférés iránti, 1049/2001 rendelet szerinti kérelem keretében nem nyújtanak kifejezett és törvényes igazolást, illetve meggyőző érvet e

---

⁹¹ Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáférésről szóló, 2001. május 30-i 1049/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2001. L 145., 43. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 3. kötet, 331. o.).

személyes adatok továbbítása szükségességének bizonyítására, a Bizottság nem tudja a szóban forgó felek különböző érdekeit mérlegelni. Nem tudja azt sem ellenőrizni, hogy van-e valamilyen ok annak feltételezésére, hogy e továbbítás sértené az érintettek jogos érdekeit, amint azt a 45/2001 rendelet 8. cikkének b) pontja előírja (78. pont).⁹²

[A 2015. július 16-i ClientEarth és PAN Europe kontra EFSA ítélet \(C-615/13 P, EU:C:2015:489\)](#)

Az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság (EFSA) munkacsoportot állított fel, hogy az útmutatót dolgozzon ki arra vonatkozóan, hogy hogyan hajtsák végre a 1107/2009/EK rendelet⁹³ 8. cikkének (5) bekezdését, amely szerint egy növényvédő szer forgalomba hozatalára vonatkozó engedély kérelmezője az EFSA által meghatározott módon mellékeli a dokumentációhoz a hatóanyagról és annak megfelelő metabolitjairól, illetve azok egészségre, környezetre és nem célszervezetekre gyakorolt mellékhatásairól szóló, más szakértők által értékelt, nyilvánosan hozzáférhető szakirodalmat.

Miután az útmutató tervezetét nyilvános konzultációra bocsátották, a ClientEarth és a Pesticide Action Network Europe (PAN Europe) észrevételeket nyújtott be e tervezettel kapcsolatban. Ezzel összefüggésben együtt kérelmet nyújtottak be az EFSA-hoz az útmutató tervezetének előkészítésével kapcsolatos több dokumentumhoz való hozzáférés iránt, ideértve a külső szakértők észrevételeit.

Az EFSA engedélyezte a ClientEarth és a PAN Europe számára, hogy hozzáférjen többek között a külső szakértők útmutató-tervezetre vonatkozó egyéni észrevételeihez. Jelezte azonban, hogy e szakértők nevét az 1049/2001 rendelet 4. cikke (1) bekezdése b) pontjának, valamint a személyes adatok védelmére vonatkozó uniós jogszabályoknak, különösen a 45/2001 rendeletnek megfelelően elfedték. E tekintetben azt állította, hogy az említett szakértők nevének hozzáférhetővé tétele személyes adatok továbbításának felel meg a 45/2001 rendelet 8. cikke értelmében, és hogy az ilyen továbbításnak az említett cikkben előírt feltételei a jelen ügyben nem teljesülnek.

Így a ClientEarth és a PAN Europe keresetet nyújtott be a Törvényszékhez az EFSA említett határozatának megsemmisítése iránt. Miután a Törvényszék elutasította e keresetet, a ClientEarth és a PAN Europe fellebbezést nyújtott be a Törvényszék ítéletével szemben⁹⁴ a Bíróság előtt.

A Bíróság először is rámutatott, hogy az, hogy a kért információ lehetővé teszi, hogy egy adott észrevételt egyik vagy másik meghatározott szakértőhöz kapcsoljanak, azonosított természetes személyekre vonatkozik, és ennek következtében a 45/2001 rendelet 2. cikkének a) pontja értelmében vett személyes adatok egy csoportját képezi. Mivel a 45/2001 rendelet 2. cikkének a) pontja értelmében vett „személyes adat” és a „magánéletre vonatkozó adat” fogalma nem esik egybe, a Bíróság megállapította ezenkívül, hogy a hatástalan a ClientEarth és a PAN Europe azon

⁹² Ezt az ítéletet a 2010. évi Éves jelentés ismerteti (14. o.).

⁹³ A növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2009. október 21-i 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 309., 1. o.).

⁹⁴ A Törvényszék 2013. szeptember 13-i ClientEarth és PAN Europe kontra EFSA ítélete (T-214/11, [EU:T:2013:483](#)).

állítás, amely szerint a szóban forgó információ nem tartozik az érintett szakértők magánéletének körébe (29. és 32. pont).

A Bíróság másodsorban megvizsgálta a ClientEarth és a PAN Europe azon alapuló érvét, hogy bizalmatlanság áll fenn az EFSA irányában – mely utóbbit gyakran vádolják részrehajlással, mivel olyan szakértőket vesz igénybe, akiknek személyes érdekeit az ipari körökkel fennálló kapcsolataik határozzák meg –, valamint annak szükségességén, hogy biztosítsák e hatóság döntéshozatali eljárásának átláthatóságát. Ezt az érvet egy olyan tanulmány támasztotta alá, amely az EFSA egyik munkacsoportja szakértő tagjainak többsége által az ipari nyomásgyakorló csoportokkal fenntartott kapcsolatokról szól. E tekintetben a Bíróság kimondta, hogy a vitatott információk megszerzése szükségesnek tűnik annak konkrét ellenőrzésének lehetővé tétele érdekében, hogy e szakértők mindegyike pártatlan volt-e tudományos feladatának az EFSA szolgálatában való elvégzése során. A Bíróság ezért hatályon kívül helyezte a Törvényszék ítéletét, mivel megállapította, hogy a Törvényszék tévesen mondta ki, hogy a ClientEarth és a PAN Europe fent említett érve nem elegendő a vitatott információ továbbítása szükségességének bizonyításához (57–59. pont).

Harmadszor, az EFSA vitatott határozata jogszerűségének értékelése céljából a Bíróság megvizsgálta, hogy van-e ok annak feltételezésére, hogy a továbbítás sértené az érintett személyek jogos érdekeit. E tekintetben a Bíróság megállapította, hogy az EFSA azon állítása, amely szerint a vitatott információ hozzáférhetővé tétele azzal a veszéllyel jár, hogy sérti az említett szakértők magánéletét és becsületét, olyan általános megállapítás, amelyet egyébként az adott ügyre jellemző semmilyen körülmény nem támaszt alá. A Bíróság ezzel szemben kimondta, hogy e hozzáférhetővé tétel önmagában lehetővé tenné a részrehajlás szóban forgó gyanújának elosztatását, és az esetlegesen érintett szakértők részére alkalmat kínál arra, hogy adott esetben a rendelkezésre álló jogorvoslatok útján vitassák e részrehajlási kifogások megalapozottságát. E tényezőkre tekintettel a Bíróság megsemmisítette az EFSA határozatát (69. és 73. pont).

* * *

A jelen tájékoztatóban szereplő ítéletek megtalálhatók az Esetjogi Gyűjtemény 1.04.03.07, 1.04.03.08, 1.04.03.10, 1.04.03.11, 2.04, 2.05.00, 4.11.01, 4.11.07. és 4.11.11.01. szakaszában.